

*Załącznik do UCHWAŁY NR XXVI/.../2016
RADY MIEJSKIEJ W SĘPÓLNIE KRAJEŃSKIM
z dnia 30 listopada 2016 roku*

Lokalny Program Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023

Niniejszy dokument sporządzono zgodnie z zasadą partnerstwa i partycypacji w ścisłym porozumieniu i przy współpracy z samorządem gminnym i przedstawicielami społeczności lokalnej.

Zamawiający:

Gmina Sępólno Krajeńskie
ul. T. Kościuszki 11
89-400 Sępólno Krajeńskie

Wykonawca:

EU-Consult Sp. z o.o.
ul. Wały Piastowskie 1
80-855 Gdańsk

Gdańsk, 2016

Spis treści

1. Wprowadzenie – cel, założenia i zakres opracowania	5
2. Powiązanie z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	8
3. Uproszczona diagnoza gminy Sępólno Krajeńskie	13
4. Obszar zdegradowany gminy	17
4.1. Obszar zdegradowany – miasto	17
4.2. Obszar zdegradowany – obszar wiejski.....	20
5. Obszar rewitalizacji gminy	23
5.1. Obszar rewitalizacji – miasto	24
5.2. Obszar rewitalizacji – obszary wiejskie	25
6. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji	29
6.1. Centrum miasta Sępólno Krajeńskie wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego.....	29
6.2. Lutówko	33
6.3. Sikorz.....	37
6.4. Włóścibórz	40
6.5. Wysoka Krajeńska.....	44
6.6. Zalesie	47
7. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji	51
8. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk.....	53
9. Lista planowanych projektów/ przedsięwzięć rewitalizacyjnych	56
9.1. Główne (podstawowe) projekty/ przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	56
9.2. Uzupełniające (pozostałe) przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	65
10. Mechanizmy zapewnienie komplementarności rewitalizacji	68
11. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych	71

12. Mechanizmy partycypacji społecznej w procesie rewitalizacji.....	75
13. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji	80
14. System monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu LPR	84
14.1. Monitoring	84
14.2. Ewaluacja	85
14.3. Aktualizacja LPR	86
15. Spis tabel i rysunków	88
16. Załącznik 1	93
16.1. Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy	93
16.2. Analiza SWOT.....	127
17. Załącznik 2	131
17.1. Analiza badań ankietowych	131
18. Załącznik 3	142
18.1. Konsultacje społeczne	142
19. Załącznik 4	150
19.1. Wywiady TDI	150
20. Załącznik 5	153
20.1. Wzór ankiety	153
20.2. Wzór plakatu/ ulotek.....	161
20.3. Scenariusz telefonicznego wywiadu pogłębionego TDI	162
20.4. Wzór plakatu na konkurs plastyczny	163
21. Załącznik 6 Mapa ewidencyjna.....	164

1. Wprowadzenie – cel, założenia i zakres opracowania

Celem opracowania Lokalnego Planu Rewitalizacji jest zgodnie z „Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020”¹ proces wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych. Plan Rewitalizacji ma charakter kompleksowy i dotyczy zarówno sfery przestrzennej, społecznej i gospodarczej. Z kolei działania rewitalizacyjne powinny mieć charakter zintegrowany i wielopłaszczyznowy, a w tworzenie opracowania powinna być włączona społeczność lokalna np. mieszkańców lub lokalnych przedsiębiorców. Lokalny Program Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie został opracowany zgodnie z wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 2 sierpnia 2016 r.

Proces rewitalizacji rozumiany jest jako: „kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne, czy środowiskowe), integrujące interwencje na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmocnienie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnątrz (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnątrz (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych)²” .

Podczas opracowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie zastosowano następujący proces planowania strategicznego:

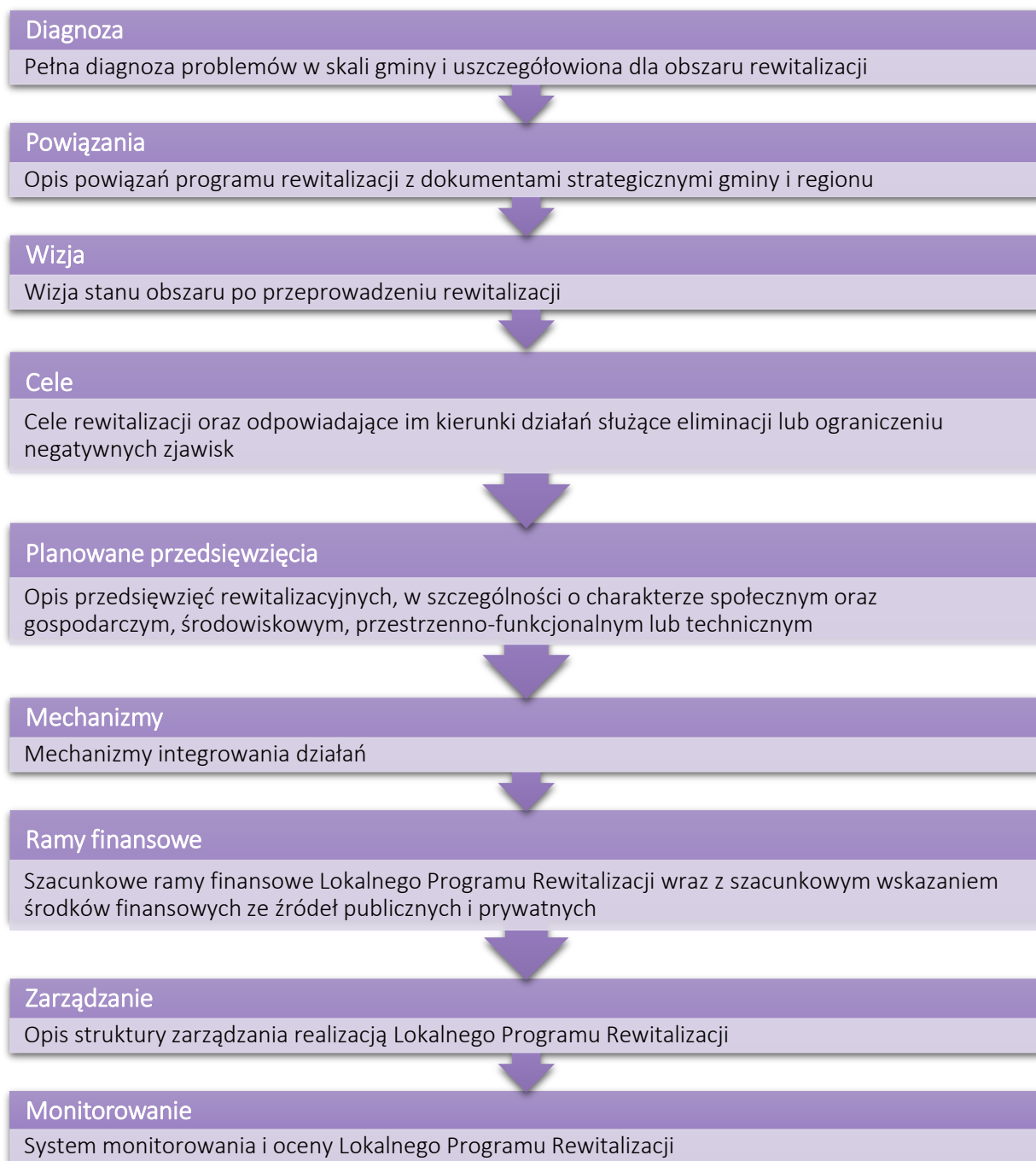
¹ Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020, Minister Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa 2016.

² Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020, Minister Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa 2016.

1. Opisanie powiązań i uwzględnienie kompatybilności programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na wyższych poziomach;
2. Diagnozę gospodarczą, przestrzenną, społeczną, środowiskową i kulturową, obejmującą analizę zjawisk;
3. Opisanie i wprowadzenie mechanizmów włączenia mieszkańców, przedsiębiorców, innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji. Następnie przeprowadzenie badań społecznych wśród mieszkańców, w tym: badania ankietowe, wywiady, warsztaty robocze, debaty;
4. Graficzne i opisowe wyznaczenie obszaru rewitalizacji;
5. Zorganizowanie konkursu plastycznego *Sępólno Krajeńskie po rewitalizacji*;
6. Analizę obszarów problemowych, spisanie założeń programowych rewitalizacji i jej celów;
7. Opisanie wizji wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego;
8. Sporządzenie wykazu najważniejszych przedsięwzięć i głównych projektów rewitalizacyjnych;
9. Opracowanie szacunkowych ram finansowych programu rewitalizacji;
10. Wypracowanie mechanizmów zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami rewitalizacyjnymi;
11. Opisanie systemu wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji wraz z ramowym harmonogramem, wraz z systemem monitorowania i oceny programu;
12. Przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko, w tym opracowanie wniosku o wydanie opinii dla Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.

Na poniższym rysunku przedstawiono poszczególne etapy tworzenia planu. W ten sposób zapewniona została kompleksowość i komplementarność działań. Oceniono także możliwości gminy w oparciu o środki finansowe realne do uzyskania.

Rysunek 1 Etapy tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

2. Powiązanie z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

W poniższej tabeli przedstawione zostały szczegółowe powiązania z dokumentami strategicznymi na poziomie gminy, powiatu, województwa i kraju:

Tabela 1. Opis powiązań Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie z dokumentami strategicznymi

Poziom krajowy	
<p>Narodowy Plan Rewitalizacji 2022 Założenia</p>	<p>Według Narodowego Planu Rewitalizacji pojęcie rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych za pomocą przeprowadzenia przedsięwzięć całościowych (integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki), skoncentrowane terytorialnie i prowadzone we współpracy z lokalną społecznością, w sposób zaplanowany oraz zintegrowany przez określenie i realizację programów rewitalizacji.</p> <p>Nadrzędnym celem Narodowego Planu Rewitalizacji jest nadanie warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny z powyższym celem.</p>
<p>Krajowa Polityka Miejska 2023</p>	<p>Wszystkie polskie miasta, wraz z obszarami funkcjonalnymi, mają za zadanie przestrzegać założeń Polityki Miejskiej. Krajowa Polityka Miejska 2023 prezentuje kierunki działań rewitalizacyjnych i wskazuje, że najbardziej zaawansowanym procesem przemian w tkance miejskiej jest kompleksowa rewitalizacja, przeprowadzana na obszarach zdegradowanych. Co więcej, rewitalizacja odnosi się do konkretnego, wytyczonego w oparciu o obiektywne kryteria, terytorium i łącząca wysiłki różnych podmiotów, których suma ma spowodować trwałe ożywienie społeczne i gospodarcze obszaru, a także wzrost jego atrakcyjności dla mieszkańców i przedsiębiorców oraz poprawę jakości życia. Lokalny Program Rewitalizacji wykazuje spójność z opisanymi wyżej kierunkami działań.</p>
<p>Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju</p>	<p>Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju stanowi dokument wyznaczający podstawowe trendy, wyzwania oraz koncepcję rozwoju Polski w wymiarze długookresowym. Założenie główne Strategii Rozwoju to określenie i opisanie działań mające na celu poprawienie jakości życia Polaków i rozwoju kraju na tle Unii Europejskiej. Lokalny Program Rewitalizacji nawiązuje do niżej wymienionych celów Strategii długookresowej:</p> <p>Cel 3 Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki; Kapitał Ludzki.</p> <p>Cel 6 Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”; Obszar Równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski: Rozwój regionalny.</p> <p>Cel 8 Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych; Obszar Efektywności i sprawności państwa: Kapitał społeczny.</p> <p>Cel 11 Wzrost społecznego kapitału rozwoju.</p>

<p>Strategia Rozwoju Kraju 2020</p>	<p>Strategia wytycza najbardziej istotne zadania państwa. Ich realizacja ma wpłynąć na szybszy i bardziej zrównoważony rozwój kraju oraz na poprawę jakości życia ludności w wyniku zwiększenia zasobów gospodarczych, instytucjonalnych i społecznych. Lokalny Program Rewitalizacji wpisuje się w:</p> <p>Obszar strategiczny: Spójność społeczna i terytorialna</p> <p>Cel 1 Integracja społeczna, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej zagrożonych.</p> <p>Obszar strategiczny: Sprawne i efektywne państwo</p> <p>Cel 3 Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywateli, kierunek: rozwój kapitału społecznego. Obszar strategiczny: Konkurencyjna gospodarka</p> <p>Cel 4 Rozwój kapitału ludzkiego, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności zawodowej oraz poprawa jakości kapitału ludzkiego.</p>
<p>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie</p>	<p>Krajowa Strategia Rozwoju dla Regionu, Miasta i Obszarów Wiejskich wyznacza średniookresowe działania odnoszące się do prowadzenia polityki rozwoju społeczno-gospodarczego kraju. Lokalny Program Rewitalizacji jest spójny z:</p> <p>Celem głównym efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju Polski.</p> <p>Celem 2 Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”).</p>
<p>Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030</p>	<p>Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju stanowi najważniejszy dokument strategiczny w aspekcie zagospodarowania przestrzennego Polski. Sporządzono go w celu zapewnienia efektywnego wykorzystania przestrzeni kraju. Koncepcja wyznacza cele i kierunki działań planowania przestrzennego całego państwa, które przyczynią się do rozwoju społeczno-gospodarczego Polski. Lokalny Program Rewitalizacji nawiązuje do poniższych założeń Koncepcji:</p> <p>założenie 1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającego spójności.</p> <p>założenie 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystywanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.</p> <p>założenie 3. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.</p> <p>założenie 4. Przywrócenie i utrwalanie ładu przestrzennego.</p>

<p>Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020</p>	<p>Celem Wytycznych jest ujednoczenie warunków i procedur wdrażania programów operacyjnych na lata 2014-2020 w zakresie projektów realizujących cele i procesy rewitalizacji. Wytyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiują pojęcie rewitalizacji w odniesieniu do działań współfinansowanych ze środków EFRR, EFS, FS w perspektywie finansowej 2014-2020, • wskazują instrumenty realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych, • zapewniają spójność i kompleksowość projektów rewitalizacyjnych. <p>Lokalny Program Rewitalizacji został opracowany zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.</p>
<p>Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020</p>	<p>Zdefiniowane w dokumencie wytyczne mają na celu zapewnienie niezbędnego poziomu koordynacji działań podejmowanych w całym kraju z wykorzystaniem środków EFS w ramach:</p> <p>Celu Tematycznego (CT) 9 Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją.</p> <p>Wytyczne określają jednolite warunki i procedury wdrażania pomocy, aby zapewnić jednolite standardy usług oferowanych przy udziale środków EFS osobom zagrożonym ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz innym adresatom wsparcia w CT 9. Lokalny Program Rewitalizacji został opracowany zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.</p>
<p>Poziom regionalny</p>	
<p>Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2020 roku - Plan modernizacji 2020+</p>	<p>Według Strategii regionu jednym z najważniejszych założeń polityki rozwoju województwa jest aktywizacja społeczno-gospodarcza na poziomie lokalnym. Podstawowymi celami strategicznymi są:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nowoczesne społeczeństwo • modernizacja przestrzeni wsi i miast • rozbudzanie aktywności obywatelskiej i społecznej, chęci do współpracy, prowadzenia działań edukacyjnych, zachęcania do szerokiego otwarcia na świat • dążenie do znacznego przyspieszenia rozwoju obszarów wiejskich i miast. Priorytet modernizacja przestrzeni miast i wsi <p>Lokalny Program Rewitalizacji wpisuje się w następujące priorytety i cele Strategii rozwoju województwa:</p> <p>Priorytet 1 Konkurencyjna gospodarka Cel 1 Gospodarka i miejsca pracy</p>

	<p>Cel 2 Nowoczesny sektor rolno-spożywczy</p> <p>Priorytet 2 Modernizacja przestrzeni wsi i miast</p> <p>Cel 1 Aktywne społeczeństwo i sprawne usługi</p> <p>Cel 2 Bezpieczeństwo</p> <p>Priorytet 3 Silna metropolia</p> <p>Cel 1 Dostępność i spójność</p> <p>Cel 2 Sprawne zarządzanie</p> <p>Priorytet 4 Nowoczesne społeczeństwo</p> <p>Cel 1 Innowacyjność</p> <p>Cel 2 Tożsamość i dziedzictwo</p>
<p>Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020</p>	<p>Zgodnie z zapisami Programu, rewitalizacja społeczno-gospodarcza, jak i rewitalizacja fizyczna obszarów, na których skumulowały się negatywne zjawiska społeczne, stanowi działanie, którego celem jest minimalizacja występujących na danych terenach problemów. Lokalny Program Rewitalizacji zgodny jest z:</p> <p>Priorytetem Inwestycyjnym 9b Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich, w ramach którego wsparcie będzie skoncentrowane na podejmowaniu działań zmierzających do ożywienia społeczno-gospodarczego obszarów miejskich i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie poprzez aktywizację osób zamieszkujących obszary problemowe oraz poprawę warunków uczestnictwa tych osób w życiu społecznym i gospodarczym.</p>
<p>Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020</p>	<p>Nadrzędnym założeniem Strategii Polityki Społecznej jest utworzenie warunków dla rozwoju aktywności i samodzielności mieszkańców w życiu społecznym. Lokalny Program Rewitalizacji wykazuje zgodność z następującymi celami strategicznymi dokumentu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wzrost poziomu samodzielności życiowej mieszkańców regionu • wzrost poziomu życia mieszkańców regionu poprzez zwiększenie dostępności do różnego rodzaju usług społecznych • wzrost poziomu aktywności w życiu społecznym.
<p>Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020</p>	<p>Zasady regionalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiują pojęcia związane z rewitalizacją • określają sposób tworzenia programu rewitalizacji • wyznaczają zasady opracowywania programu rewitalizacji według nowych perspektyw finansowych (kompleksowość, komplementarność, koncentracji, partnerstwa i partycypacji) • wskazują sposób wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, • ustalają główne elementy PR • precyzują pożądane efekty procesów rewitalizacji. <p>Lokalny Program Rewitalizacji nawiązuje do powyższych zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych.</p>

<p>Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020</p>	<p>Przedsięwzięcia rewitalizacyjne na obszarach wiejskich stanowi interwencja zaplanowana w ramach: Działanie 7.1 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność. Lokalny Program Rewitalizacji obejmuje swoim zasięgiem obszar miejski i wiejski i wpisuje się w powyższe działania.</p>
Poziom powiatu	
<p>Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Powiatu Sępoleńskiego 2015</p>	<p>Strategia powiatu wyznacza politykę rozwoju (opierającej się o zasadę zintegrowanego podejścia terytorialnego) wspierającą proces wzmacniania spójności celów i działań rozwojowych widocznych przede wszystkim na poziomie lokalnym. Terytorialna polityka realizowana jest m.in. przez wyznaczenie obszarów funkcjonalno-przestrzennych powiązanych z procesami gospodarczymi, społecznymi i przyrodniczymi. Ma to na celu lepsze wykorzystanie endogenicznych czynników rozwoju obszarów. Lokalny Program Rewitalizacji wpisuje się w poniższe cele strategiczne: Cel 1 Zwiększanie dochodów i podnoszenie standardów życia mieszkańców Cel 2 Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości i sektora rolnego Cel 3 Podnoszenie jakości i dostępności edukacji na wszystkich poziomach kształcenia, ze szczególnym naciskiem na kształcenie na poziomie ponadpodstawowym i zawodowym Cel 4 Rozwój i poprawa jakości infrastruktury technicznej Cel 5 Poprawa jakości świadczonych usług publicznych Cel 6 Ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego Cel 7 Rozwinięta partnerska współpraca, budowa silnego i aktywnego sektora organizacji pozarządowych i obywatelskich</p>
Poziom lokalny	
<p>Strategia Rozwoju Gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2014-2020</p>	<p>Wizją Strategii jest osiągnięcie długookresowych zamierzeń Gminy poprzez realizację priorytetów i celów polityki rozwoju społeczno-gospodarczego. Lokalny Program Rewitalizacji nawiązuje do następujących założeń Strategii: Cel strategiczny 1 Rozbudowywać i modernizować infrastrukturę techniczną i społeczną wpływającą na jakość życia mieszkańców, m.in. poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii Cel strategiczny 2 Rozbudowywać infrastrukturę zapewniającą możliwość aktywnego odpoczynku i rehabilitacji Cel strategiczny 3 Tworzyć warunki do rozwoju przedsiębiorczości</p>

Źródło: Opracowanie własne.

3. Uproszczona diagnoza gminy Sępólno Krajeńskie

Gmina Sępólno Krajeńskie znajduje się w powiecie sępoleńskim, w północno zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego. Zajmuje powierzchnię 22 912 ha, w skład której wchodzi 24 sołectwa: Dziechowo, Iłowo, Jazdowo, Kawle, Komierowo, Lutowo, Lutówko, Niechorz, Piaseczno, Radońsk, Sikorz, Skarpa, Świdwie, Teklanowo, Trzciany, Wałdowo, Wałdówko, Wilkowo, Wiśniewa, Wiśniewka, Włóścibórz, Wysoka Krajeńska, Zalesie i Zboże. Główną jednostką jest miasto Sępólno Krajeńskie, położone nad Jeziorem Sępoleńskim, w dolinie rzeki Sępolny. Podzielone jest na dwa osiedla: Osiedle nr 1 (obejmuje zachodnią część miasta od rzeki Sępolenki) oraz Osiedle nr 2 (obejmuje północno-wschodnią część miasta od rzeki Sępolenki). Miasto pełni funkcje ośrodka administracyjno-usługowego i sportowo-rekreacyjnego.

Na potrzeby identyfikacji zjawisk negatywnych oraz wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji, gmina została przeanalizowana pod kątem sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Poniżej przedstawiono opis wraz z wnioskami.

Sfera społeczna

Gminę Sępólno Krajeńskie w 2015 roku zamieszkiwało 16 053 mieszkańców, w tym 8 225 kobiet (51,2%) i 7 828 mężczyzn (48,8%). Na przestrzeni 10 lat, zarówno w mieście (2005 – 9254, 2015 – 9304), jak i na obszarach wiejskich (2005 – 6666, 2015 – 6749), odnotowano niewielki wzrost liczby ludności, kolejno o 0,53% i 1,23%. Na tle innych gmin w województwie, gmina charakteryzuje się niskim poziomem gęstości zaludnienia, co wpływa niekorzystnie na rozwój społeczno-gospodarczy gminy.

Negatywnym zjawiskiem jest natomiast ujemne saldo migracji wewnętrznej. Największy odpływ mieszkańców zanotowano w 2011 roku (68 osób), a w roku 2015 przyjęto wartość -53. Przedstawione dane wskazują, że gmina nie stanowi atrakcyjnego miejsca zamieszkania.

Wykres 1 Saldo migracji wewnętrznych na terenie gminy w latach 2010-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Istotnym problemem społecznym jest wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej. Pomimo, że w latach 2010-2014 zaobserwowano spadek w ich liczbie (2010 – 1836, 2014 – 1296), to nadal odsetek ten pozostał stosunkowo wysoki. Osoby korzystające z pomocy społecznej stanowią 8,1% ogółu społeczeństwa.

Sfera gospodarcza

Gmina Sępólno Krajeńskie to obszar typowo rolniczy, zatem niewiele jest firm działających poza tym sektorem. Największą grupę w 2015 roku stanowiły najmniejsze przedsiębiorstwa, zatrudniające od 1 do 9 osób. Ich odsetek równy był 1/176. Potwierdza to fakt, że w gminie nie funkcjonują duże zakłady produkcyjne. Ponadto, infrastruktura dopasowana do sektora rolnictwa, przyczynia się do mniejszej atrakcyjności terenów dla potencjalnych inwestorów.

Sfera środowiskowa

Aktualny stan środowiska stwarza zagrożenie dla zdrowia i życia mieszkańców z powodu znacznej ilości niezinventaryzowanych wyrobów azbestowych. Pomimo udzielenia przez gminę dotacji do usunięcia, transportu i utylizacji odpadów azbestowych, tej sferze odnotowano wzrost o 889,55 m² pokryć azbestowych. Spowodowane jest to zaniedbaniami po stronie właścicieli nieruchomości. Obecnie w gminie znajduje się jeszcze ok. 215 667,55 m² wyrobów

azbestowo-cementowych. Obecność włókien azbestowych w powietrzu stanowi poważne zagrożenie dla mieszkańców gminy i regionu.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

W zakresie infrastruktury społecznej na terenie gminy funkcjonują placówki nauczania elementarnego i szkoły do poziomu wykształcenia średniego. Oferta edukacyjna nie obejmuje natomiast nauczania z zakresu szkolnictwa wyższego.

Na terenie gminy Sępólno Krajeńskie w obszarze ochrony zdrowia działają:

1. NZOZ Doktor – realizujący zadania z zakresu opieki szkolnej oraz podstawowej opieki zdrowotnej;
2. Centrum Medyczne SPAMED, w skład którego wchodzi Wiejski Ośrodek Zdrowia w Wałdowie oraz Wiejski Ośrodek Zdrowia w Radońsku;
3. Zakład Diagnostyczno–Lecznicy BONUS PLUS, realizujący zadania z podstawowej opieki zdrowotnej;
4. Pielęgniarski Ośrodek Medycyny Środowiskowo-Rodzinnej Vita;
5. Gabinet Rehabilitacji i Terapii Manualnej;
6. Niepubliczny Zakład Rehabilitacji;
7. NZOZ Jantar – poradnia odwykowa i leczenia uzależnień;
8. Caritas – opieka długoterminowa i opieka paliatywna;
9. Indywidualna praktyka położnej środowiskowo-rodzinnej.

Na terenie miasta funkcjonuje Centrum Sportu i Rekreacji, które realizuje zadania z zakresu kultury fizycznej, sportu i rekreacji. Do aktywnego spędzania czasu wolnego zachęcają również liczne szlaki turystyczne. O zaspokojenie potrzeb kulturalnych mieszkańców na terenie gminy dba Centrum Kultury i Sztuki w Sępólnie Krajeńskim, do którego zadań należy między innymi: edukacja kulturalna; gromadzenie, dokumentowanie, tworzenie i ochrona dóbr kultury; wspieranie amatorskich ruchów artystycznych oraz zainteresowań z zakresu kultury i sztuki; organizacja lub współorganizacja imprez kulturalnych. W skład Centrum Kultury i Sztuki wchodzi: Wiejski Ośrodek Kultury w Lutowie, Wiejski Ośrodek Kultury w Wałdowie oraz 18 świetlic wiejskich. Ponadto, o potrzeby kulturalne gminy, dba również Biblioteka Publiczna im. Jarosława Iwaszkiewicza w Sępólnie Krajeńskim. Zmiany w sytuacji społecznej powodują, że

istotne jest dopasowywanie oferty kulturalno-sportowej do potrzeb i oczekiwań mieszkańców. Wysoki procent salda migracji wewnętrznej, wskazuje na potrzebę rozwijania terenu pod kątem tworzenia miejsc spędzania czasu wolnego zarówno dla najmłodszych, jak i najstarszych mieszkańców gminy.

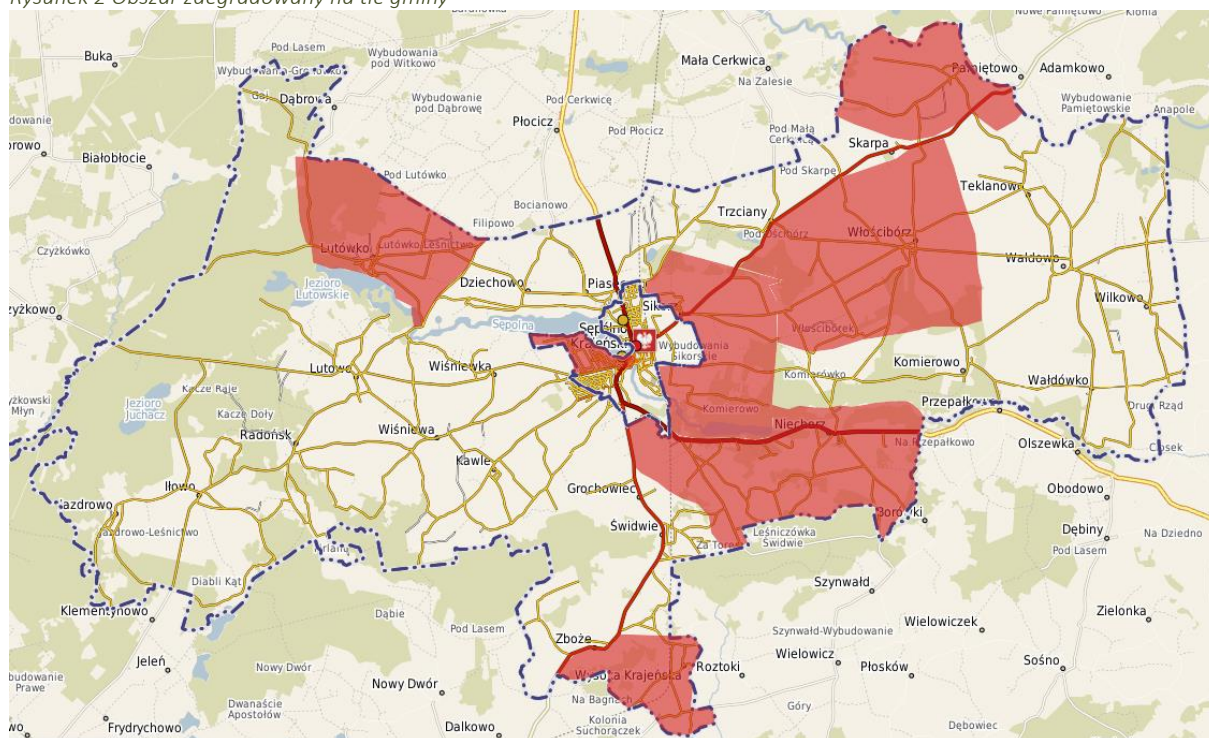
Sfera techniczna

Gmina wyposażona jest wyposażona w infrastrukturę wodociągową, kanalizacyjną i gazową. W roku 2014 - 87,2% mieszkańców było użytkownikami instalacji wodociągowej. Zdecydowanie mniejszy odsetek ludności podłączonych było do sieci kanalizacyjnej i gazowej. Blisko 2/3 ludności korzystało z instalacji kanalizacyjnej (59,0%), natomiast z instalacji gazowej zaledwie co drugi mieszkaniec gminy (51,5%).

4. Obszar zdegradowany gminy

Zgodnie z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” w gminach miejsko-wiejskich przyjmuje się zasadę prowadzenia rewitalizacji zarówno w mieście, jak i obszarach wiejskich. W niniejszym Dokumencie zidentyfikowano koncentracje negatywnych zjawisk kryzysowych na obszarze miasta oraz poszczególnych sołectw.

Rysunek 2 Obszar zdegradowany na tle gminy

- obszary zdegradowane
- granice gminy
- drogi

Źródło: Opracowanie własne.

4.1. Obszar zdegradowany – miasto

Dla gmin miejsko-wiejskich, w których miasto koncentruje więcej niż 30% ludności, delimitacje obszaru zdegradowanego należy przeprowadzać według metody mieszanej. Dla miasta Sępólno Krajeńskie delimitacja obszaru zdegradowanego wyliczona została jak w gminach miejskich (nie włączając największych miast regionu).

Miasto podzielone zostało na tzw. jednostki strukturalne. Żadna z wyznaczonych jednostek strukturalnych nie zajmuje 20% powierzchni gminy oraz nie koncentruje 30% jej mieszkańców.

Wyznaczonym jednostką strukturalną przydzielone zostały odpowiednie nazwy:

- Centrum wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego,
- Osiedle Słowackiego,
- Obszar domków jednorodzinnych,
- Osiedle Jana Pawła II,

Jednostka strukturalna	Centrum wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego	Osiedle Słowackiego	Obszar domków jednorodzinnych	Osiedle Jana Pawła II
Ludność	2917	2176	2151	1868
% ludności gminy	18,42%	13,74%	13,58%	11,79%
Powierzchnia	100,1	122,2	278,7	81,7
% powierzchni gminy	0,44%	0,53%	1,22%	0,36

Źródło: Opracowanie własne.

Dane zbierane były z podziałem na ulice, które na etapie późniejszym przyporządkowane zostały do wyodrębnionych jednostek strukturalnych. Dokonany podział pozwolił na pozyskanie danych pochodzących z wiarygodnych źródeł, zarówno na potrzeby delimitacji, jak i późniejszego monitoringu.

Zgodnie „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” do wyznaczania obszaru zdegradowanego wykorzystane zostały dwa wskaźniki z listy wskaźników dla ujawnienia stanu kryzysowego oraz dwa wskaźniki autorskie. Trzy wskaźniki pochodzą ze sfery społecznej, natomiast jeden nawiązuje do sfery technicznej.

Poniżej przedstawiona tabela przedstawia analizę wskaźnikową z podziałem na wyodrębnione jednostki strukturalne.

Tabela 2 Analiza mierników wskaźnikowych w jednostkach strukturalnych – wyznaczenie obszaru zdegradowanego

Sfera	Wskaźniki	Centrum wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego	Osiedle Słowackiego	Obszar domków jednorodzinnych	Osiedle Jana Pawła II	Gmina Sępólno Krajeńskie
społeczna	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	17,28%	24,72%	21,66%	11,94%	17,10%
społeczna	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystającej ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	5,79%	1,98%	5,35%	4,87%	6,54%
społeczna	Liczba osób dotknięta ubóstwem w ludności ogółem na danym obszarze	4,42%	1,38%	2,60%	2,89%	4,01%
techniczna	Udział budynków podłączonych do sieci ciepłowniczej względem ogółu budynków danego obszaru	0,30%	2,03%	0,98%	0,00%	0,83%
Liczba zidentyfikowanych obszarów kryzysowych	-	3	1	1	1	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych.

Przedstawione powyżej dane wskazują, że na obszarze Centrum wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego występują zjawiska negatywne. 3 na 4 analizowane wskaźniki przyjmują wartości mniej korzystne od średnich wartości dla gminy. Na tym obszarze zidentyfikowano wysoki udział ludności w wieku poprodukcyjnym, dotkniętych ubóstwem oraz niedostateczną liczbę podłączonych budynków do sieci ciepłowniczej.

W przypadku analizy pozostałych jednostek strukturalnych zidentyfikowano występowanie następujących problemów:

- Na Osiedlu Słowackiego i Obszarze domków jednorodzinnych proces starzenia się ludności,
- Na Osiedlu Jana Pawła II niedostateczne wyposażenie w infrastrukturę techniczną (brak sieci ciepłowniczej).

Obszar zdegradowany wybrany został na podstawie min. 2 wskaźników posiadających wartości niekorzystne w stosunku do średniej dla gminy, w którym przynajmniej jeden wskaźnik jest ze sfery społecznej. Na podstawie powyższych danych jednostką strukturalną wchodzą w skład obszaru zdegradowanego jest **Centrum wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego**.

4.2. Obszar zdegradowany – obszar wiejski

Delimitacja obszaru zdegradowanego przeprowadzona została na podstawie metody mieszanej dla obszaru wiejskiego (gminy miejsko-wiejskie, w których miasto koncentruje więcej niż 30% ludności gminy). Do wyznaczenia obszaru zdegradowanego wykorzystane zostały dwa wskaźniki pochodzące z listy wskaźników dla ujawnienia stanu kryzysowego dla obszarów wiejskich (udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze; udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze) oraz dwa wskaźniki autorskie (liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze; udział powierzchni wyrobów azbestowych w stosunku do powierzchni danego obszaru). Dane zbierane były z podziałem na sołectwa w gminie.

Poniżej przedstawiona tabela przedstawia analizę mierników wskaźnikowych z podziałem na sołectwa.

Tabela 3 Analiza mierników wskaźnikowych w sołectwach – wyznaczenie obszaru zdegradowanego

Sołectwo	Sfera społeczna – Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Sfera społeczna – Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze	Udział powierzchni wyrobów azbestowych w stosunku do powierzchni danego obszaru	Liczba zidentyfikowanych obszarów kryzysowych
Dziechowo	0,00%	20,14%	5,76	0,10%	1
Iłowo	0,00%	19,93%	3,78	0,01%	1
Jazdrowo	0,00%	18,18%	0,00	0,05%	2
Kawle	5,48%	15,75%	1,71	0,04%	1
Komierowo	10,03%	20,74%	4,01	0,01%	2
Lutowo	6,20%	19,44%	1,07	0,05%	2
Lutówko	7,62%	17,55%	3,97	0,13%	3
Niechorz	9,35%	17,85%	2,83	0,08%	3
Piaseczno	3,91%	17,13%	3,72	0,12%	1
Radońsk	0,00%	17,03%	1,75	0,11%	2
Sikorz	10,76%	17,71%	3,82	0,12%	3
Skarpa	7,09%	16,79%	2,61	0,13%	3
Świdwie	1,70%	15,86%	3,68	0,11%	1
Teklanowo	10,89%	9,90%	3,96	0,03%	1
Trzciany	4,10%	15,67%	1,87	0,17%	2
Wałdowo	11,89%	13,77%	0,78	0,20%	3
Wałdówko	13,92%	17,72%	4,43	0,09%	2
Wilkowo	0,56%	19,21%	4,52	0,23%	2
Wiśniewa	0,56%	11,86%	3,95	0,08%	0
Wiśniewka	11,03%	14,71%	5,88	0,05%	1
Włóścibórz	10,88%	18,52%	2,08	0,09%	3
Wysoka Krajeńska	10,64%	21,28%	4,26	0,20%	3
Zalesie	10,34%	17,24%	0,99	0,10%	3
Zboże	11,75%	16,19%	2,54	0,10%	2
Gmina Sępólno Krajeńskie	6,54%	17,10%	3,37	0,10%	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych.

Do obszaru zdegradowanego zaliczyć należy sołectwa, które spełniają dwa kryteria:

- Na terenie sołectwa występują min. 2 problemy społeczne mierzone wskaźnikami z listy wskaźników stanu kryzysowego na obszarach wiejskich i przyjmujących wartości mniej korzystane od średniej ich wartości dla gminy;
- Na terenie sołectwa znajdują się przestrzenie zdegradowane lub reprezentujące przynajmniej jedną ze sfer cechujących się stanem kryzysowym.

Do obszarów zdegradowanych zaliczone zostały sołectwa, na terenie których zidentyfikowano występowanie trzech wskaźników, w tym dwóch pochodzących ze sfery społecznej i jeden ze sfery gospodarczej lub środowiskowej. Występowanie zjawisk kryzysowych odnotowano w sześciu sołectwach:

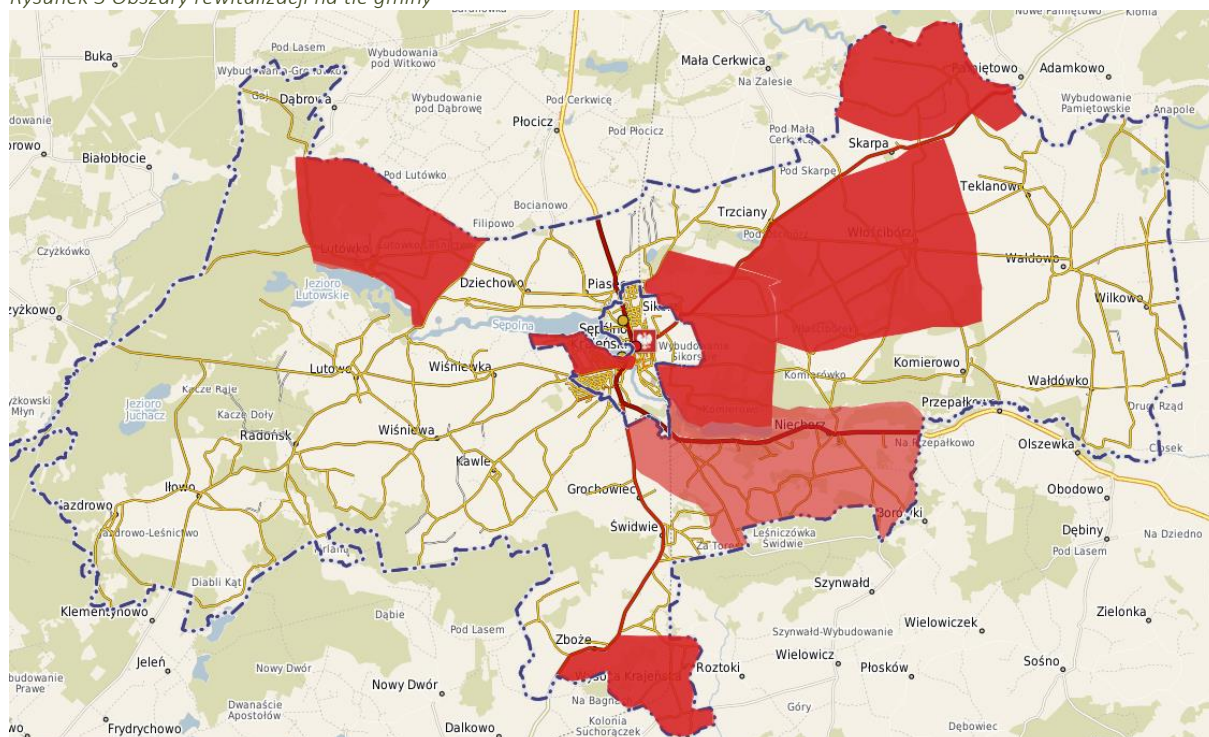
- Lutówko,
- Niechorz,
- Sikorz,
- Włóścibórz,
- Wysoka Krajeńska,
- Zalesie.

5. Obszar rewitalizacji gminy

Obszar rewitalizacji, obejmujący część lub całość obszaru zdegradowanego, musi cechować się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk. Może być podzielony na podobszary, które nie posiadają ze sobą wspólnych granic, jednak nie mogą obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez 30% jej mieszkańców.

Zgodnie z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” obszar rewitalizacji gminy wybrany został na podstawie metody mieszanej dla miasta i obszaru wiejskiego.

Rysunek 3 Obszary rewitalizacji na tle gminy

- obszary zdegradowane
- obszary rewitalizacji
- granice gminy
- drogi

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 4 Obszar rewitalizacji

Obszar	Powierzchnia [ha]	% powierzchni	Ludność	% ludności
Centrum wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego	100,10	0,44%	2917	18,42%
Lutówko	483,96	2,11%	302	1,91%
Sikorz	1396,03	6,09%	306	1,93%
Włocibórz	1292,32	5,64%	368	2,23%
Wysoka Krajeńska	330,27	1,44%	141	0,89%
Zalesie	732,29	3,20%	203	1,28%
SUMA:	3861,23	16,85%	4219	26,64%

Źródło: Opracowanie własne.

Szczegółową mapę obszaru rewitalizacji zawarta jest w Załącznik 6 Mapa ewidencyjna.

5.1. Obszar rewitalizacji – miasto

Wyznaczając obszar rewitalizacji zastosowano wybór jednostek strukturalnych, w których liczba wskaźników z wartościami mniej korzystnymi od średniej dla miasta jest największa. Ze względu na fakt, iż w skład obszaru zdegradowanego na terenie miasta wyznaczono jeden podobszar, został on włączony do obszaru rewitalizacji.

Obszarem rewitalizacji w mieście jest Centrum wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego. Obszar ten zamieszkiwany jest przez 18,42% mieszkańców gminy (2917 osób) i zajmuje 18,42% powierzchni gminy (100,10 ha).

W skład podobszaru Centrum wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego wchodzi następujące ulice:

- Kisielewskiego,
- Sawickiej,
- Krasickiego,
- Orzeszkowej,
- Słoneczna,
- Wojska Polskiego,
- Zakątek,
- Turystyczna,
- Na Skarpie,

- Plażowa,
- Letniskowa,
- Kwiatowa,
- Wypoczynkowa,
- Wczasowa,
- Sadowa,
- Polna,
- Jeziorna,
- Krzyżowa,
- Podgórna,
- Krótka,
- Hallera,
- Młyńska,
- Plac Wolności,
- Kościelna,
- Ratuszowa,
- Studzienna,
- Farna,
- Przesmyk,
- Średnia,
- Boczna,
- Kościuszki,
- Wodna,
- Nowy Rynek.

5.2. Obszar rewitalizacji – obszary wiejskie

Dalszy etap wyznaczania obszaru rewitalizacji zależy od zamierzonego celu rewitalizacji. Gmina wybierając jeden lub więcej celów decyduje się również na określone kierunki działań rewitalizacyjnych.

W gminie Sępólno Krajeńskie realizowany będzie cel rewitalizacji:

Przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej

Zgodnie z Wytycznymi, obszarem rewitalizacji może zostać obszar zdegradowany w całości lub jego części, który łącznie nie przekracza 20% powierzchni gminy i 30% ludności gminy. Obszar zdegradowany przekracza wskazane wartości, dlatego obszar rewitalizacji został zawężony. „Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” określają zasady priorytetowania. W pierwszej kolejności wybrane zostały sołectwa, na terenie których zaplanowane są działania na rzecz adaptacji przestrzeni zdegradowanych na cele rozwoju gospodarczego. W drugiej kolejności – działania, które zapewniają efekty rewitalizacyjne o największej liczbie mieszkańców, natomiast w trzeciej – pozostałe działania.

W związku z wybranym celem rewitalizacji zastosowano trzecią metodę priorytetowania. Do obszaru rewitalizacji wybrano pięć sołectw:

- Lutówko,
- Sikorz,
- Włóścibórz,
- Wysoka Krajeńska,
- Zalesie.

Przedstawiony poniżej opis przedstawia krótkie uzasadnienie wyboru celu.

Tabela 5 Uzasadnienie celu rewitalizacji

Sołectwo	Uzasadnienie
Lutówko	W Lutówku mieszkańcy mają dostęp do infrastruktury sportowej (boisk do gry w piłkę nożną, koszykówkę, siatkówkę oraz tenisa ziemnego). Również na terenie sołectwa funkcjonuje świetlica wiejska oraz Stowarzyszenie „Młodzi dla Lutówka”. Infrastruktura dla dzieci i młodzieży jest w znacznym stopniu rozwinięta. Jednak brakuje infrastruktury sportowo-rekreacyjnej dla osób starszych, którzy stanowią znaczny odsetek mieszkańców Lutówka. W tym względzie uzasadnione jest utworzenie infrastruktury komplementarnej wobec już istniejącej.

Sołectwo	Uzasadnienie
Sikorz	Miejscowość położona jest przy drodze wojewódzkiej. Na terenie sołectwa funkcjonuje plac zabaw, boisko sportowe dla dzieci i młodzieży oraz świetlica wiejska, w której organizowane są przede wszystkim zebrania władz lokalnych czy organizacji społecznych działających na terenie sołectwa.. Ze względu na rozległe położenie miejscowości, mieszkańcy mają utrudniony dostęp do korzystania z infrastruktury społecznej. W tym zakresie należy stworzyć infrastrukturę komplementarną wobec już istniejącej.
Włóścibórz	Sołectwo Włóścibórz składa się z dwóch miejscowości: Włóścibórz i Włóściborek. Na terenie sołectwa znajduje się plac zabaw, boisko sportowe oraz świetlica wiejska. Jednak istniejąca infrastruktura uniemożliwia realizację zadań/ aktywności osobom starszym. Obecna infrastruktura dopasowana jest do potrzeb młodych mieszkańców, natomiast zapotrzebowanie społeczne przekracza obecne jej możliwości.
Wysoka Krajeńska	W miejscowości funkcjonuje świetlica wiejska. Została wyremontowana głównie z inicjatywy mieszkańców. Świetlice odbywają się wydarzenia kulturalne, w których uczestniczą mieszkańcy. Również dzięki działalności świetlicy powołane zostały stowarzyszenia. Świetlica wiejska stanowi jedyne źródło dostępu do kultury. Ze względu na niskie fundusze wiejskie, dzieci nie mogą korzystać z wycieczek do kina, teatru, pływalni, itp. Brak światłowodu przyczynia się natomiast do braku dostępu do Internetu. Ponadto, zły stan infrastruktury technicznej (brak środków komunikacji, nieutwardzone drogi, słabe oświetlenie), przyczynia się do mniejszej aktywności społecznej. Uzasadniona jest interwencja w zakresie utworzenia infrastruktury umożliwiającej dostęp do kultury i obiektów sportowo-rekreacyjnych oraz eliminującej zjawisko wykluczenia cyfrowego.

Sołectwo	Uzasadnienie
Zalesie	<p>W Zalesiu funkcjonuje Szkoła Podstawowa z oddziałem zerowym, świetlica wiejska, plac zabaw i boisko sportowe. Na terenie sołectwa funkcjonują również liczne stowarzyszenia, tj. Koło Gospodyń Wiejskich, Kółko Rolnicze czy Ochotnicza Straż Pożarna. Istniejąca infrastruktura dopasowana jest do potrzeb dzieci i młodzieży. Jednak przestrzeń publiczna jest niewystarczająca dla osób starszych. W tym zakresie wymagana jest rozbudowa infrastruktury dopasowanej do aktywizacji społecznej wszystkich mieszkańców Zalesia.</p>

Źródło: Opracowanie własne.

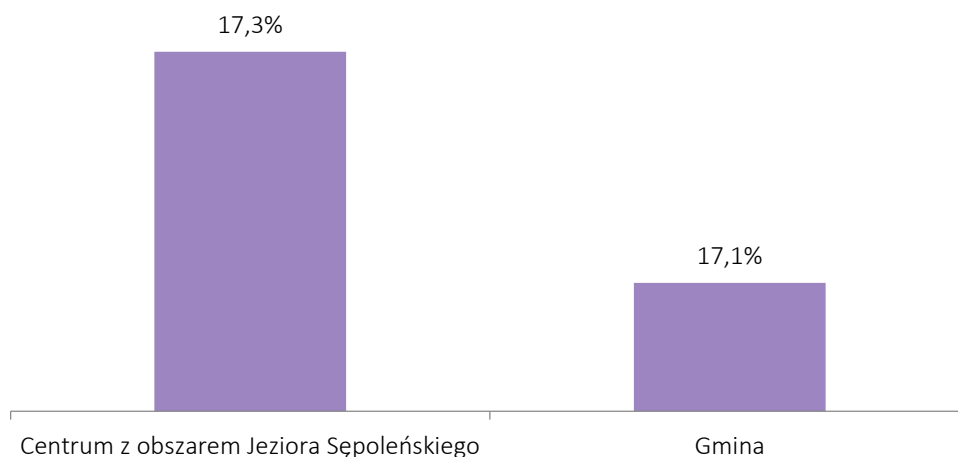
6. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

6.1. Centrum miasta Sępólno Krajeńskie wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego

Strefa społeczna

Jednym z podstawowych czynników mających wpływ na kondycję społeczno-gospodarczą obszaru (ale także całego miasta i gminy) jest liczba i udział poszczególnych grup wiekowych w ogólnej liczbie mieszkańców. Obszar Centrum wraz z terenami Jeziora Sępoleńskiego zamieszkuje 2 917 osób. Wysoki odsetek mieszkańców to osoby w wieku poprodukcyjnym (powyżej 65 roku życia). W roku 2015 stanowiły one 17,28% mieszkańców obszaru, czyli 504 osoby (średnia dla gminy wynosiła 17,10%).

Tabela 6 Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na obszarze Centrum

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego

Znaczny odsetek osób starszych wpływa na zmniejszenie aktywizacji kulturowej społeczności lokalnej oraz zmniejszenie zasobów ludzkich obecnych na rynku pracy. Wraz ze wzrostem udziału osób w wieku poprodukcyjnym wzrasta zapotrzebowanie na konkretne usługi publiczne. Na terenie Centrum, przy ulicy Jeziornej 6, działa Centrum Aktywności Społecznej, w którego ofercie znajduje się między innymi Uniwersytet Trzeciego Wieku. Ważne jest jednak także, by do osób starszych dostosowana była infrastruktura techniczna – podjazdy i barierki do budynków użyteczności publicznej, ławki pozwalające odpocząć, sprawnie działający transport publiczny czy specjalne oferty handlowo-usługowe dla seniorów.

Największa liczba osób w wieku poprodukcyjnym w roku 2015 zamieszkiwała ulice:

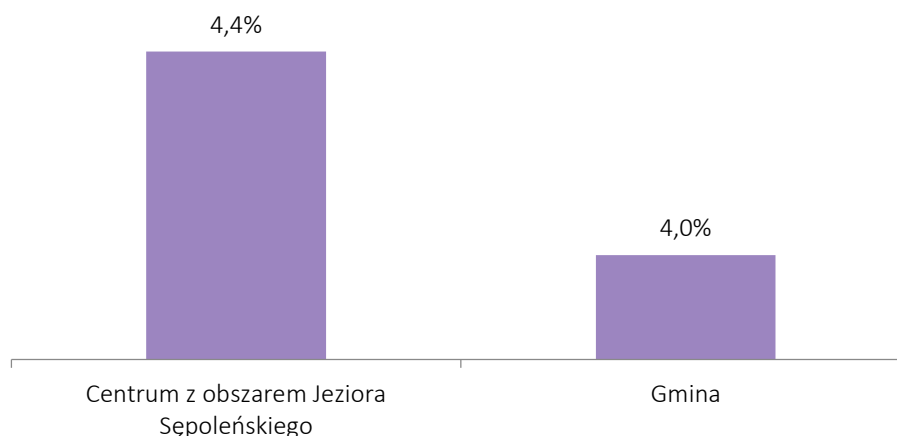
- Wojska Polskiego (113),

- Polną (34),
- Krasickiego (33),
- Słoneczną (23),
- Sawickiej (21).

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu należy do zakresu polityki społecznej realizowanej w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej. Zadania określone w ustawie i ich realizacja w Sępólnie Krajeńskim należy głównie do obowiązków Ośrodka Pomocy Społecznej. Działa on także w zakresie zadań określonych w ustawie o świadczeniach rodzinnych i ustawie o pomocy osobom uprawnionych do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Obszar Centrum posiadał większy niż średnia dla gminy odsetek osób ubogich – średnia dla obszaru wyniosła 4,42%, zaś średnia dla gminy 4,01% (stan na 31 XII grudnia 2015 r.).

Tabela 7 Udział osób ubogich w ludności ogółem na obszarze Centrum

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim

Ulicami o największej liczbie osób ubogich były:

- Wojska Polskiego (48),
- Hallera (15),
- Młyńska (14),
- Krasickiego (10).

Czynnikiem dość często powiązaniem z ubóstwem, który przyczynia się do powstawania stanów kryzysowych, jest uzależnienie. Alkoholizm należy do najpoważniejszych problemów społecznych, mających istotny wpływ na poczucie bezpieczeństwa, relacje rodzinne i międzyludzkie, a także w zakresie zdolności do konkurencji na lokalnym rynku pracy.

Największy odsetek osób uzależnionych od alkoholu mieszkało przy ulicach:

- Kościelna (0,07 w przeliczeniu na wszystkich mieszkańców gminy),
- Nowy Rynek (0,04),
- Sadowa (0,04),
- Hallera (0,01),
- Wojska Polskiego (0,01).

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych często wiąże się z bezradnością i niezaradnością życiową oraz dziedziczeniem schematów. Celem OPS-u i innych instytucji wspierających powinna być poprawa funkcjonowania rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawcze w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, stosowania właściwych metod wychowawczych, prawidłowej komunikacji w rodzinie, kształtowania norm i wartości w rodzinie oraz zabezpieczenia właściwej opieki osobie zależnej w rodzinie.

Mieszkańcy wymienionych poniżej ulic, korzystali z pomocy OPS-u z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych:

- Ul. Słoneczna (jedna rodzina, 6 osób w rodzinie),
- Ul. Kościelna (jedna rodzina, 2 osoby w rodzinie),
- Ul. Kościuszki (dwie rodziny, 6 osób w rodzinach),
- Ul. Jeziorna (jedna rodzina, 4 osoby w rodzinie),
- Ul. Wojska Polskiego (cztery rodziny, 21 osób w rodzinach),
- Ul. Hallera (cztery rodziny, 20 osób w rodzinach),
- Ul. Ratuszowa (jedna rodzina, 4 osoby w rodzinie).

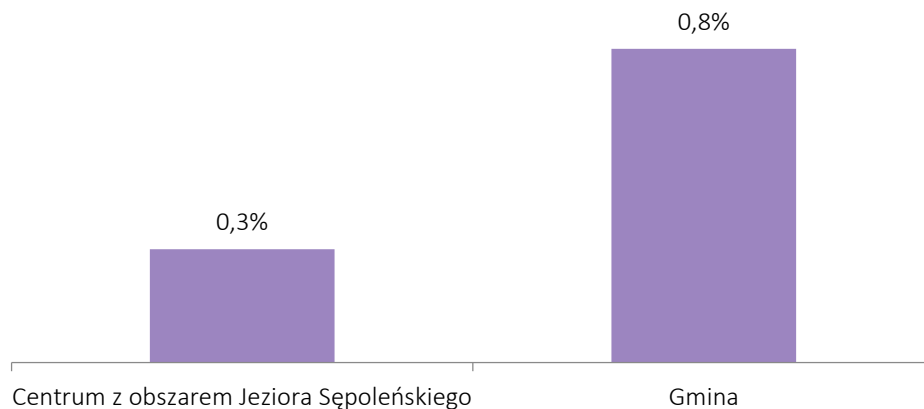
Sfera techniczna

Na jakość życia mieszkańców znaczny wpływ ma także infrastruktura techniczna. Jednym z czynników infrastrukturalnych jest podłączenie do sieci ciepłowniczej. Zaletą ciepła sieciowego jest komfort użytkowania (nie trzeba uzupełniać paliwa), bezpieczeństwo (ciepło

dostarczane jest w postaci wody) oraz ochrona środowiska (nie wytwarza się zanieczyszczeń atmosferycznych).

Udział budynków podłączonych do sieci ciepłowniczej względem ogółu budynków obszaru Centrum wypadło niekorzystnie – jedynie 0,30% budynków znajdujących się na tym obszarze posiadało podłączenie do sieci, podczas gdy średnia dla gminy wyniosła 0,83%.

Tabela 8 Udział budynków podłączonych do sieci ciepłowniczej względem ogółu budynków obszaru Centrum

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego

Sfera środowiskowa

Na terenie podobszaru znajduje się Jezioro Sępoleńskie. Jego powierzchnia wynosi 156,3 ha, a maksymalna głębokość - 10,9 m. Dominującymi gatunkami ryb są okoń, szczupak, leszcz i płoć. Jezioro znajduje się na terenie Krajeńskiego Parku Krajobrazowego.

Jezioro uzyskało stopień III kategorii w ocenie podatności jeziora na degradację oraz III klasę podczas oceny stanu czystości wód³.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Na obszarze znajduje się molo wraz z kawiarnią i amfiteatrem. Amfiteatr może pomieścić jednorazowo do 200 osób. Jest to wizytówka terenu oraz miejsce umożliwiające mieszkańcom aktywność kulturalną. Do wybudowania molo (które to posiada funkcję przystani żeglarskiej) użyto drewna.

³ Tamże.

W 2012 roku przy ulicy Jeziornej otwarte zostało Centrum Aktywności Społecznej. Jest to miejsce, które zrzesza organizacje pozarządowe funkcjonujące na terenie Gminy. W budynku znajduje się również nowoczesna sala szkoleniowo-konferencyjna.

Utworzenie Centrum Aktywności społecznej było częścią przedsięwzięcia *Stare Miasto jako sprzyjające integracji społecznej centrum turystyczne Sępólno Krajeńskiego – kompleksowa rewitalizacja przestrzeni śródmiejskiej*. Gospodarzem budynku jest Centrum Sportu i Rekreacji.

Sfera gospodarcza

Na terenie obszaru w roku 2015 funkcjonowało 364 podmiotów gospodarczych. Liczba ta stanowiła 38,9% wszystkich podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie miasta Sępólno Krajeńskie. Najwięcej podmiotów działało przy:

- ulicy Kościuszki – 101;
- ulicy Hallera – 85;
- ulicy Wojska Polskiego – 47;
- ulicy Młyńskiej – 27.

Żaden podmiot gospodarczy nie działał na terenie ulic:

- Kisielewskiego;
- Na Skarpie;
- Kwiatowej;
- Sadowej;
- Podgórznej;
- Plac Wolności;
- Przesmyk;
- Bocznej;
- Zakątek.

6.2. Lutówko

Sołectwo Lutówko to pierwszy z obszarów wiejskich, który przeznaczony jest do rewitalizacji. Obszar położony jest w zachodniej części gminy, nad jeziorem Lutowskim oraz na terenie

Nadleśnictwa Lutówko. Miejscowość zamieszkuje 302 osoby, co stanowi 1,91% ludności gminy. Obszar zajmuje 484,0 ha, co stanowi 2,11% powierzchni gminy.

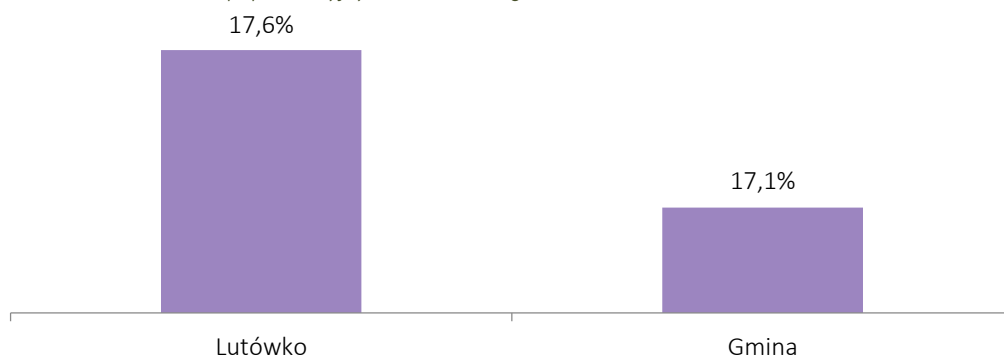
Na terenie sołectwa znajdują się:

- świetlica wiejska, w której dzieci i młodzież korzystają z oferty zajęć plastycznych i artystycznych,
- boiska, które służą lokalnej społeczności do rozwoju aktywności fizycznej oraz integracji poprzez zabawę,
- plaża nad jeziorem, miejsce odpoczynku i rekreacji,
- niewielka baza turystyczna, w tym pensjonat MAGDA.

Sfera społeczna

Jak wspomniano wyżej, ważnym czynnikiem mającym wpływ na kondycję społeczno-gospodarczą zarówno obszaru rewitalizacji jak i gminy, jest liczba i udział poszczególnych grup wiekowych w ogólnej liczbie mieszkańców. W miejscowości Lutówko mieszkają 302 osoby. 17,55% z nich (tj. 53 osoby) to byli mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym (powyżej 65 roku życia). Średnia osób starszych dla gminy wynosiła 17,10%.

Tabela 9 Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na obszarze sołectwa Lutówko

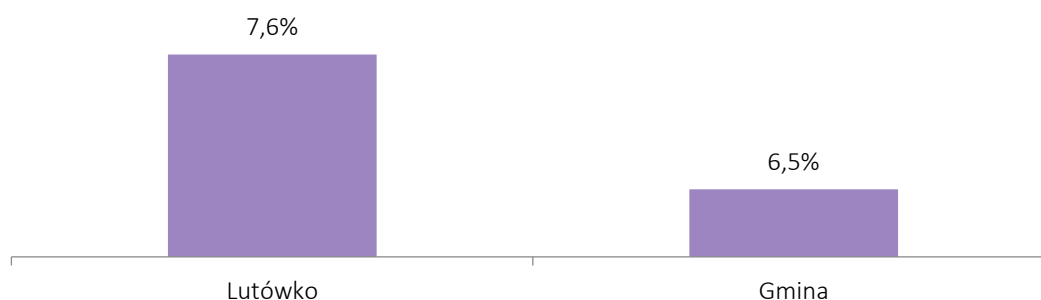
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego

Starsi mieszkańcy sołectwa Lutówko, podobnie jak mieszkańcy Sępólna Krajeńskiego, mogą korzystać z usług Centrum Aktywności Społecznej, w którego ofercie znajduje się między innymi Uniwersytet Trzeciego Wieku. Mają oni jednak nieco bardziej utrudniony dostęp do placówki, z uwagi na większą odległość.

Jednym z najważniejszych wskaźników problemów społecznych jest korzystanie ze środowiskowej pomocy społecznej. Taka pomoc może być wynikiem kilku zjawisk, m.in.

ubóstwa, uzależnień (w tym najczęstszego uzależnienia od alkoholu), przemocy w rodzinie, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych czy niepełnosprawności. Miejscowość Lutówko miało wyższy niż średnia dla gminy udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, oferowanej przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim – wyniósł 7,62%, podczas gdy średnia dla gminy równa była 6,54%.

Tabela 10 Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na obszarze sołectwa Lutówko

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim

Według danych OPS w Sępólnie Krajeńskim, w Lutówku mieszkały cztery rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu ubóstwa. Rodziny te tworzyły 11 osób. Z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych z pomocy korzystała jedna, trzypięcioro rodzinowa rodzina. Z powodu niepełnosprawności ze świadczeń pomocowych korzystała jedna osoba. Ani jedna rodzina nie pobierała świadczeń społecznych z pomocy OPS-u z powodu alkoholizmu.

Tabela 11 Liczba rodzin oraz liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w podziale na poszczególne problemy w sołectwie Lutówko

Ubóstwo		Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych		Niepełnosprawność		Alkoholizm	
Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
4	11	1	3	1	1	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim

Przestępczość, czyli naruszanie norm i obowiązującego porządku prawnego, skutkuje zakłóceniem funkcjonowania społeczności lokalnej według ustalonych i przyjętych zasad. Jej występowanie wpływa na postawy i zachowania ludności, co z kolei determinuje postrzeganie danego obszaru jako kryzysowego. Stopień nasilenia przestępczości wpływa na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców, jest zatem jednym z decydujących czynników jakości życia

społeczności lokalnej. Komenda Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskim odnotowała w 2015 roku w Lutówku jedno zdarzenie znęcania się nad rodziną. Nie stwierdzono żadnych przypadków przestępstw: kradzieży z włamaniem, kradzieży cudzej rzeczy, kradzieży pojazdu, rozboju, bójki czy pobicia.

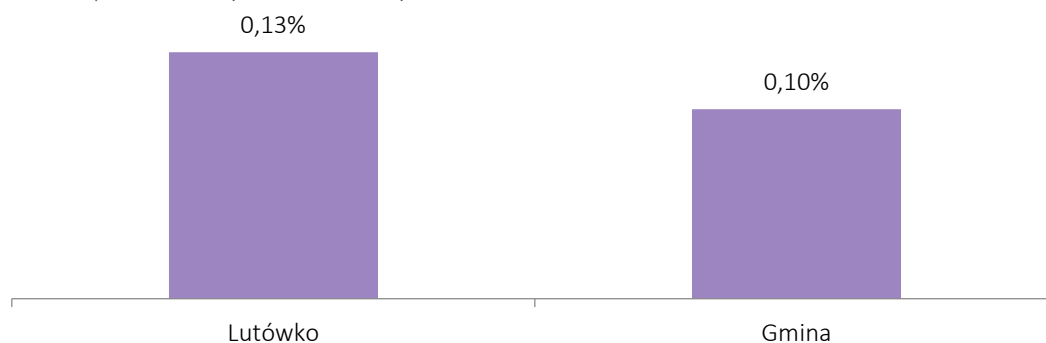
Sfera gospodarcza

Głównym źródłem utrzymania mieszkańców sołectwa Lutówko jest prowadzenie własnych gospodarstw rolniczych, praca w Nadleśnictwie Lutówko oraz praca w Zakładzie Krawieckim Milema.

Sfera środowiskowa

Jednym z czynników pozwalających zbadać stan środowiska naturalnego jest udział powierzchni wyrobów azbestowych w stosunku do powierzchni całego obszaru. Azbest wykorzystywany był do produkcji płyt eternitowych do pokrycia dachu. Jak zakłada „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” usuwanie wyrobów azbestowych i wymiana pokryć dachowych powinny zostać wykonane do 2032 roku. Sołectwo Lutówko wciąż boryka się z tym problemem. Udział powierzchni wyrobów azbestowych w stosunku do powierzchni całego obszaru wyniosła 0,13%, podczas gdy średnia dla gminy równa była 0,10%.

Tabela 12 Udział powierzchni wyrobów azbestowych na 100 mieszkańców na obszarze sołectwa Lutówko

Źródło: Opracowanie własne

Sfera techniczna

Na terenie Lutówka znajduje się ujęcie wody. Ujęcie posiada zasoby ustalone w kategorii B w wysokości 15 m³/h. Ujęcie to eksploatowane jest przez Zakład Gospodarki Komunalnej.

W Lutówku znajduje się również dwór z XIX wieku oraz dwa cmentarze zabytkowe, które wymagają opieki ze względu na swój stan techniczny.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Na terenie Lutówka znajduje się część bazy noclegowej gminy, tj. pensjonat. Bazę turystyczną tworzą natomiast szlaki turystyczne przebiegające przez Lutówko:

- szlak *Znaku Rodła im. Janiny Kłopotckiej* (niebieski) 36,5 km, przebieg: Sypniewo – Jazdrowo – Iłowo – Radońsk – Lutowo – Lutówko Młyn – Płocicz – Duża Cerkwica – Drożdzenica;
- szlak *Sępoleński* (czarny) 7,5 km, przebieg: Sępólno Krajeńskie – Dziechowo – Lutówko.

Należy również podkreślić, że przestrzeń obszaru szczególnie zagrożona jest pożarami – na terenie Lutówka znajdują się bowiem kompleksy leśne.

6.3. Sikorz

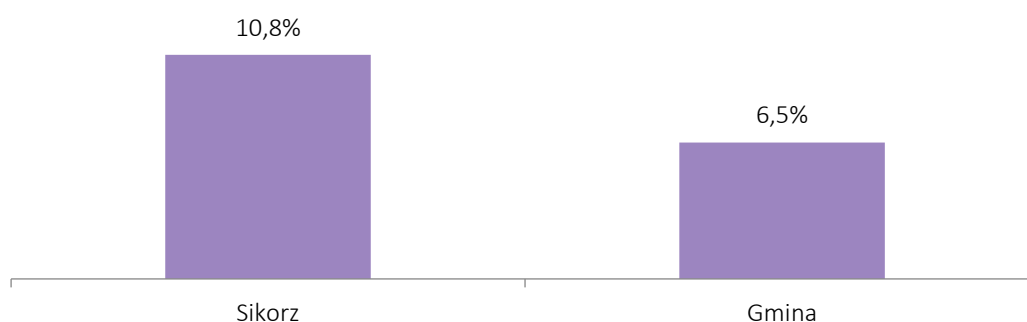
Sołectwo Sikorz to drugi z obszarów wiejskich przeznaczony do rewitalizacji. Znajduje się we wschodniej części gminy, na północ od miasta Sępólno Krajeńskie, przy drodze wojewódzkiej nr 241 Tuchola-Oleśnica. Powierzchnia obszaru wynosi 922,3 ha, co stanowi 4,0% powierzchni gminy. Miejscowość zamieszkuje 288 osób, co stanowi 1,82% ludności gminy.

Sfera społeczna

Na terenie miejscowości znajduje się świetlica wiejska, która służy głównie jako miejsce zebrań wiejskich oraz miejsce spotkań organizacji społecznych działających na terenie sołectwa. Na obszarze rewitalizacji brak miejsca, które integrowałoby lokalną społeczność, które stałoby się miejscem samorealizacji i aktywizacji mieszkańców.

Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających z środowiskowej pomocy społecznej (z różnorodnych powodów, m.in. ubóstwa, uzależnień, przemocy w rodzinie, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych czy niepełnosprawności) w ludności ogółem w miejscowości Sikorz wyniósł 10,76%. Jest to znacząco większy odsetek osób niż średnia dla gminy (6,54%). Oznacza to, że na terenie sołectwa wykluczenie społeczne jest poważnym problemem.

Tabela 13 Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na obszarze sołectwa Sikorz

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim

Według danych OPS, w roku 2015 w miejscowości Sikorz mieszkały trzy rodziny (7 osób) korzystające z pomocy społecznej z powodu ubóstwa. Z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych z pomocy korzystały dwie rodziny, liczące łącznie 6 osób. Z powodu niepełnosprawności ze świadczeń pomocowych były to trzy rodziny, tworzone przez 7 osób. Problem alkoholizmu zgłoszony został w jednej rodzinie, którą tworzyły 4 osoby.

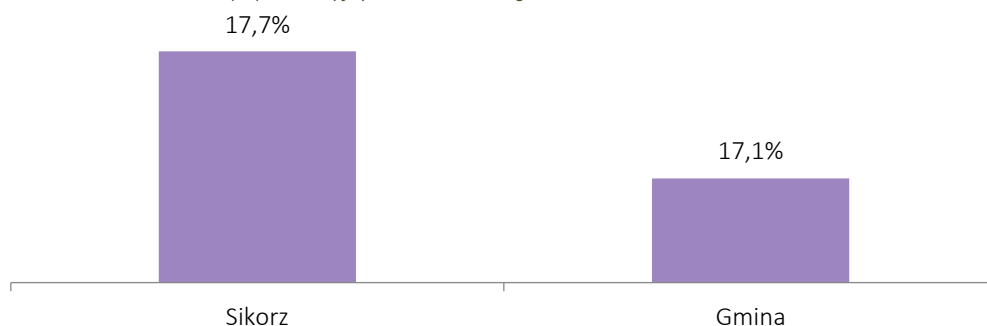
Tabela 14 Liczba rodzin oraz liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w podziale na poszczególne problemy w sołectwie Sikorz

Ubóstwo		Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych		Niepełnosprawność		Alkoholizm	
Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
4	7	2	6	3	7	1	4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim

Odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym w miejscowości Sikorz jest bardzo zbliżony do odsetka odnotowanego w Lutówku. Z 288 osób mieszkających na tym obszarze, 17,71% (53 osoby) znajduje się w wieku poprodukcyjnym. Dla porównania, średnia dla gminy wynosi 17,10%.

Tabela 15 Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na obszarze sołectwa Sikorz

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego

Komenda Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskim odnotowała w 2015 roku w miejscowości Sikorz trzy kradzieże z włamaniem. Nie stwierdzono tam żadnych przypadków kradzieży cudzej rzeczy, kradzieży pojazdu, rozboju, znęcania się nad rodziną, bójki czy pobicia.

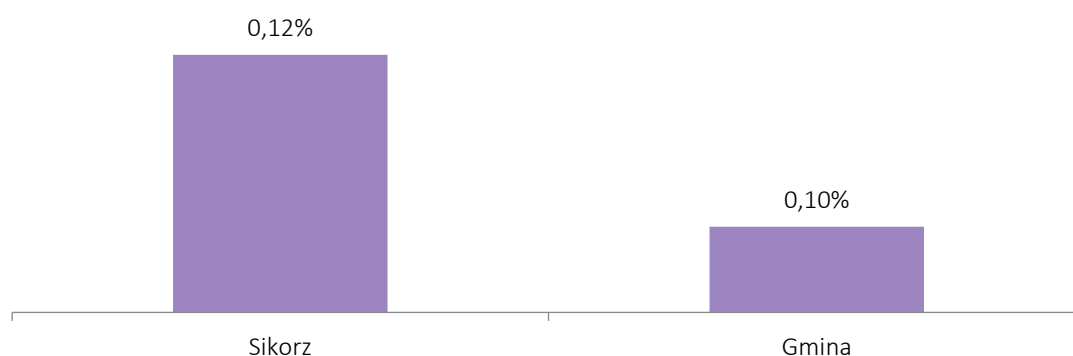
Sfera gospodarcza

Źródła utrzymania mieszkańców sołectwa są zróżnicowane. Część osób utrzymuje się z rolnictwa, część pracuje w różnych gałęziach gospodarki przedsiębiorstw Sępólna Krajeńskiego, część zaś utrzymuje się z renty lub emerytury.

Sfera środowiskowa

Sołectwo Sikorz, podobnie jak sołectwo Lutówko, wciąż nie usunęło całości wyrobów azbestowych pokrywających dachy. Udział powierzchni wyrobów azbestowych w stosunku do powierzchni całego obszaru wyniosła 0,12%, podczas gdy średnia dla gminy równa była 0,10%.

Tabela 16 Udział powierzchni wyrobów azbestowych na 100 mieszkańców na obszarze sołectwa Sikorz

Źródło: Opracowanie własne

Sfera techniczna

W Sikorzu zlokalizowana jest centralna oczyszczalnia ścieków. Liczba mieszkańców aglomeracji obsługiwanej przez oczyszczalnię ścieków w Sępólnie Krajeńskim wynosi 14985⁴. Wszystkie ścieki bytowo-gospodarcze oraz deszczowe są natomiast odprowadzane do gminnej oczyszczalni ścieków w Sikorzu.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

W Sikorzu znajduje się dwór wybudowany w 1926 roku, w którym to utworzono mieszkania komunalne.

Bazę turystyczną tworzy szlak *im. gen. Jakuba Komierowskiego* (niebieski) 22 km, przebieg: Sępólno Krajeńskie – Sikorz – Komierowo – Wałdówko – Olszewka – Ciosek – Mała Klonia⁵.

6.4. Włóścibórz

Sołectwo Włóścibórz to kolejny z obszarów wiejskich przeznaczony do rewitalizacji. W jego skład wchodzi miejscowości Włóścibórz oraz Włóścibórek. Obszar znajduje się na północny wschód od miasta Sępólno Krajeńskie, przy drodze powiatowej Sępólno-Gostycyn. Powierzchnia obszaru wynosi 1292,3 ha, co stanowi 5,64% powierzchni gminy. Miejscowość zamieszkiwana jest przez 368 osób, co stanowi 2,32% ludności gminy.

Sfera społeczna

W sołectwie znajduje się świetlica wiejska, która stanowi kulturalne centrum integracji lokalnej społeczności oraz miejsce zabaw dla dzieci, w którym odbywają się także konsultacje z władzami samorządowymi. Na terenie obszaru funkcjonują grupy aktywności społecznej - Koło Gospodyń Wiejskich oraz Koło Rolnicze, które działają na rzecz swoich miejscowości.

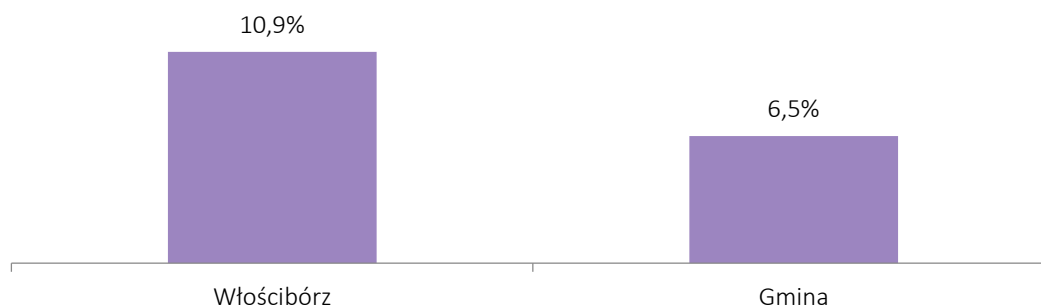
Ze środowiskowej pomocy społecznej (z różnorodnych powodów, m.in. ubóstwa, uzależnień, przemocy w rodzinie, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych czy

⁴ Uchwała nr II/53/14 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 22 grudnia 2014 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Sępólno Krajeńskie.

⁵ Tamże, s. 78.

niepełnosprawności) w sołectwie Włóścibórz w 2015 roku korzystał znacznie większy odsetek mieszkańców niż wynosi średnia dla gminy (6,54%). Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy w ludności ogółem wyniósł 10,88%.

Tabela 17 Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na obszarze sołectwa Włóścibórz

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim wynika, że w sołectwie Włóścibórz z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w 2015 roku korzystało aż szesnaście rodzin (czyli 54 osoby). Z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych z pomocy korzystały cztery rodziny, liczące łącznie 16 osób. Osób niepełnosprawnych pobierających świadczenia pomocowe było w 2015 roku 31 (tj. jednaście rodzin). 13 osób (tj. pięć rodzin) korzystało z pomocy OPS-u z powodu uzależnienia od alkoholu.

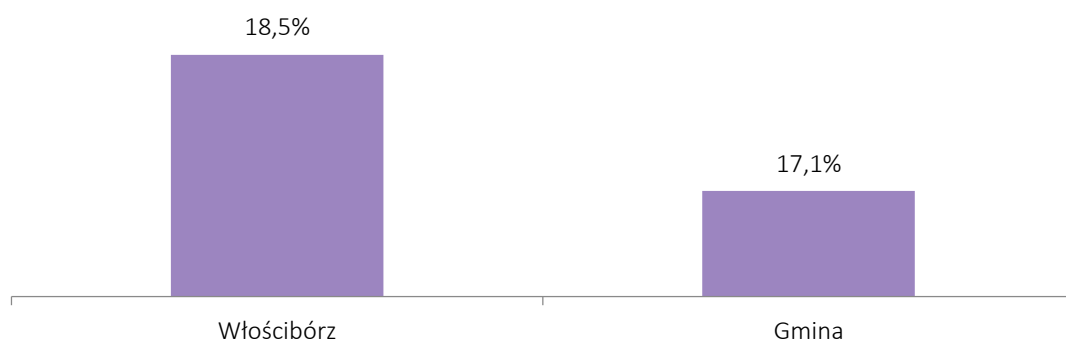
Tabela 18 Liczba rodzin oraz liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w podziale na poszczególne problemy w sołectwie Włóścibórz

Ubóstwo		Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych		Niepełnosprawność		Alkoholizm	
Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
16	54	4	16	11	31	5	13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim

Odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym w miejscowości Włóścibórz był wyższy niż w sołectwach Lutówko oraz Sikorz. Spośród 368 osób mieszkających na tym terenie, 68 (tj. 18,52%) przekroczyło 65 rok życia. Dla porównania średnia dla gminy wyniosła 17,10%.

Tabela 19 Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na obszarze sołectwa Włościbórz

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego

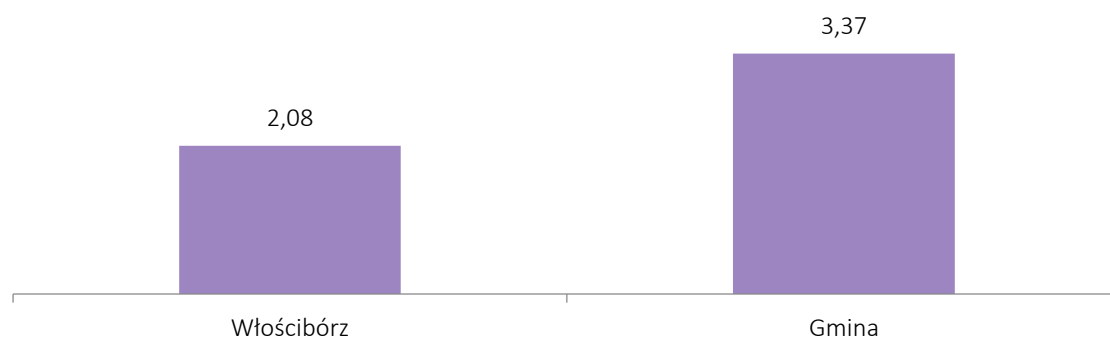
Według danych Komendy Powiatowej Policji w Sępólnie Krajeńskim, w 2015 roku w miejscowości Włościbórz popełniono trzy przestępstwa – dwa przypadki dotyczyły kradzieży cudzej rzeczy, zaś jedna znęcania się nad rodziną. Mimo niestwierdzenia tam przypadków kradzieży z włamaniem, kradzieży pojazdu, bójki czy pobicia, mieszkańcy mogą nie czuć się dostatecznie bezpiecznie.

Sfera gospodarcza

Bezpośredni związek z bezrobociem i wykluczeniem społecznym ma potencjał gospodarczy obszaru, w tym szczególnie funkcjonowanie lokalnych przedsiębiorstw. Istnieje bowiem zależność między poziomem przedsiębiorczości, a stopniem aktywizacji zawodowej mieszkańców, co z kolei wpływa na ograniczenie bądź nasilenie negatywnych zjawisk społecznych.

Na terenie sołectwa Włościbórz występuje mała liczba podmiotów gospodarczych, co jest jednocześnie powodem i wynikiem niskiego poziomu przedsiębiorczości. Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców na rewitalizowanym obszarze wyniosła 2,08. Dla porównania, średnia dla gminy wyniosła w 2015 roku 3,37. Wśród gospodarstw rolnych największą część stanowią duże gospodarstwa nastawione na wielkotowarową produkcję roślinną i zwierzęcą.

Tabela 20 Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na obszarze sołectwa Włóścibórz

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Sfera środowiskowa

Na terenie Włóściborza znajdują się następujące użytki ekologiczne:

Tabela 21 Użytki ekologiczne na terenie Włóściborza

Gmina	Miejscowość i/lub Leśnictwo	Obręb leśny	Oddział, pododdział leśny	Obręb ewidencyjny	Nr działki ewidencyjnej	Pow. [ha]	Opis obiektu
Sępólno Krajeńskie	Komierowo	Sośno	31ax	Włóścibórz	31/6LP	0,25	bagno
Sępólno Krajeńskie	Komierowo	Sośno	31bx	Włóścibórz	31/5LP	0,51	bagno
Sępólno Krajeńskie	Komierowo	Sośno	31cx	Włóścibórz	31/4LP	0,38	bagno
Sępólno Krajeńskie	Komierowo	Sośno	31x	Włóścibórz	31/9LP	0,98	teren trwale zabagniony
Sępólno Krajeńskie	Komierowo	Sośno	31y	Włóścibórz	31/8LP	0,49	bagno
Sępólno Krajeńskie	Komierowo	Sośno	31z	Włóścibórz	31/7LP	0,72	bagno
Sępólno Krajeńskie	Komierowo	Sośno	52a	Włóścibórz	52/1LP	0,75	bagno

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Sępólno Krajeńskie

W 2015 roku na terenie Włóściborza znajdowało się 10 606 m² płyt azbestowo-cementowych. Należały one do 33 właścicieli. Należy podkreślić, że zanotowano wzrost o 103 m² w stosunku do spisu z roku poprzedzającego. U osób narażonych na wdychanie powietrza, w którym znajdują się włókna azbestu, występuje ryzyko wystąpienia chorób układu oddechowego, w tym pylicy azbestowej czy raka płuc.

Sfera techniczna

Na terenie Włóściborza znajduje się:

- kościół poewangelicki (obecnie rzymsko-katolicki) pod wezwaniem Świętego Józefa wybudowany w roku 1900;
- cmentarz ewangelicki z drugiej połowy XIX wieku;
- cmentarz ewangelicki z pierwszej połowy XIX wieku;
- cmentarz rodziny Wegnerów z drugiej połowy XIX wieku;
- młyn murowany oraz dom młynarza.

Obiekty te wymagają opieki technicznej ze względu na swój wiek.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Bazę turystyczną Gminy uzupełnia szlak turystyczny przebiegający przez Włóścibórz: Szlak *Rycerza Bossuty* (czerwony) 24 km: Sępólno Krajeńskie – Komierowo – Włóścibórz – Mała Cerkwica – Kamień Krajeński. Szlak poświęcony jest pierwszemu właścicielowi Komierowa, rycerzowi czeskiemu Bossucie.

6.5. Wysoka Krajeńska

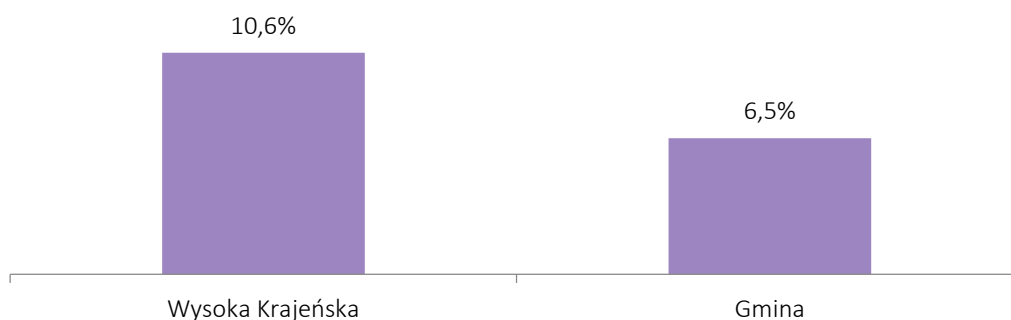
Sołectwo Wysoka Krajeńska jest czwartym z obszarów wybranych do rewitalizacji. Znajduje się on na południu gminy, na wzgórzu. Powierzchnia obszaru wynosi 330,3 ha, co stanowi 1,44% powierzchni gminy. Miejscowość zamieszkiwana jest przez 141 osób, co stanowi niecały jeden procent ludności gminy (0,89%). Przez teren sołectwa przebiega droga powiatowa oraz nieczynna linia kolejowa relacji Chojnice-Nakło nad Notecią.

Sfera społeczna

Na terenie sołectwa znajduje się świetlica wiejska, w której oprócz zajęć dla dzieci i młodzieży (zajęcia plastyczne, muzyczne, kulinarne czy komputerowe), odbywają się zebrania wiejskie oraz spotkania organizacji działających na terenie miejscowości – Koła Gospodyń Wiejskich, Kółka Rolniczego oraz Stowarzyszenia Odnowy Wsi Krajeńskiej. Warto dodać, że mieszkańcy bardzo aktywnie angażują się w życie wsi i pomoc w jej rozwoju – często działają w czynnie społecznym, wykładają też swoje pieniądze na remont i zakup obiektów służących mieszkańcom.

Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających z środowiskowej pomocy społecznej (z różnorodnych powodów, m.in. ubóstwa, uzależnień, przemocy w rodzinie, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych czy niepełnosprawności) w ludności ogółem w 2015 roku w miejscowości Wysoka Krajeńska wynosił 10,64%. Odsetek ten był wyższy niż średnia dla gminy, która wyniosła 6,54%.

Tabela 22 Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na obszarze sołectwa Wysoka Krajeńska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim

Bardziej szczegółowe dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim wskazują, że w 2015 roku w sołectwie z pomocy społecznej z powodu ubóstwa skorzystały cztery rodziny (11 osób). Jedna ośmioosobowa rodzina korzystała z pomocy z powodu niepełnosprawności. Żaden z mieszkańców Wysokiej Krajeńskiej nie korzystał z pomocy z powodu problemu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych lub alkoholizmu (co nie jest równoznaczne z tym, że problemy te nie występowały na obszarze rewitalizacji).

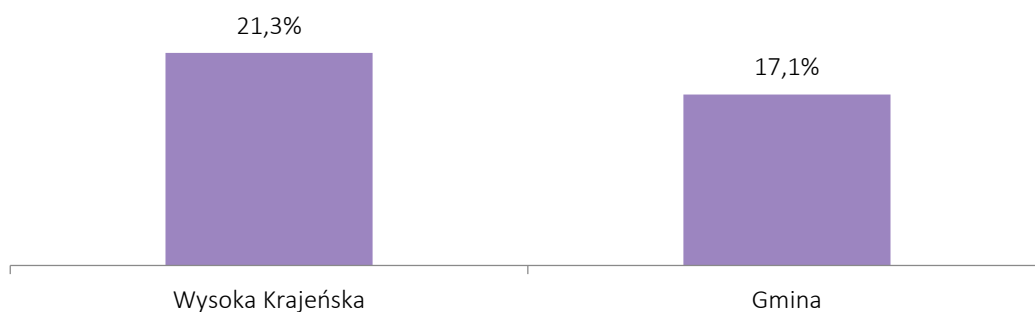
Tabela 23 Liczba rodzin oraz liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w podziale na poszczególne problemy w sołectwie Wysoka Krajeńska

Ubóstwo		Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych		Niepełnosprawność		Alkoholizm	
Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
4	11	0	0	1	8	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim

W miejscowości Wysoka Krajeńska w 2015 roku odnotowano najwyższy spośród obszarów rewitalizacji odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym. Ze 141 osób mieszkających na tym terenie, ponad 1/5 (21,28%, tj. 30 osób) to seniorzy. Dla porównania średnia dla gminy wyniosła 17,10%.

Tabela 24 Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na obszarze sołectwa Wysoka Krajeńska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego

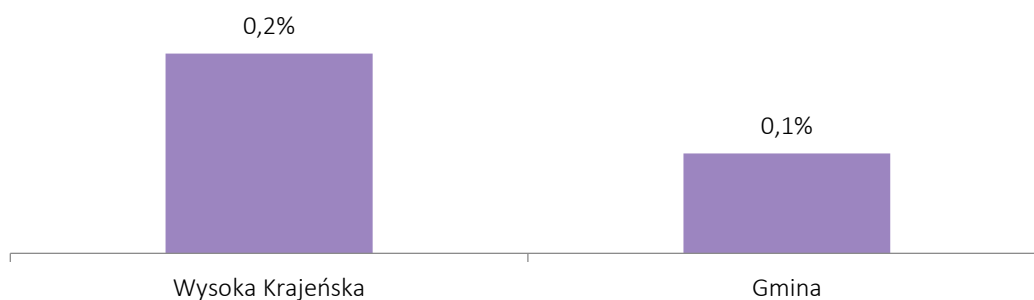
Sfera gospodarcza

Przeważającą część mieszkańców stanowią rolnicy posiadający małe gospodarstwa rolne (głównie uprawy zbóż i rzepaku), emeryci oraz renciści. Część osób pracuje w okolicznych miejscowościach, część zaś to osoby bezrobotne.

Sfera środowiskowa

Sołectwo Wysoka Krajeńska w 2015 roku posiadało największy spośród obszarów wyznaczonych do rewitalizacji udział powierzchni wyrobów azbestowych w stosunku do powierzchni całego obszaru. Wyniósł on 0,20%, podczas gdy średnia dla gminy równa była 0,10%.

Tabela 25 Udział powierzchni wyrobów azbestowych na 100 mieszkańców na obszarze sołectwa Wysoka Krajeńska

Źródło: Opracowanie własne

Sfera techniczna

Na terenie Wysokiej Krajeńskiej znajduje się cmentarz ewangelicki założony w drugiej połowie XIX wieku. Interesującym obiektem jest również dworzec kolejowy znajdujący się w tym sołectwie.

Mieszkańcy Wysokiej Krajeńskiej zmagają się ze złym stanem infrastruktury technicznej (brak środków komunikacji, nieutwardzone drogi, słabe oświetlenie).

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

W miejscowości funkcjonuje świetlica wiejska, wyremontowana z inicjatywy mieszkańców. Odbywają się w niej wydarzenia kulturalne. Budynek ten zrzesza również stowarzyszenie. Świetlica jest jedynym źródłem dostępu do kultury na terenie sołectwa.

6.6. Zalesie

Ostatnim sołectwem wyznaczonym do rewitalizacji jest Zalesie. Znajduje się na północnym wschodzie gminy, niedaleko rzeki Kamionka, przy drodze wojewódzkiej nr 241 Tuchola-Sępólno Krajeńskie. Liczba jego mieszkańców wynosi 203 osoby, tj. 1,28% ludności gminy. Miejscowość zajmuje powierzchnię 732,29 ha, co stanowi 3,20% powierzchni gminy. Zalesie posiada instalacje wodociągowe, kanalizacyjne, energetyczne i telefoniczne.

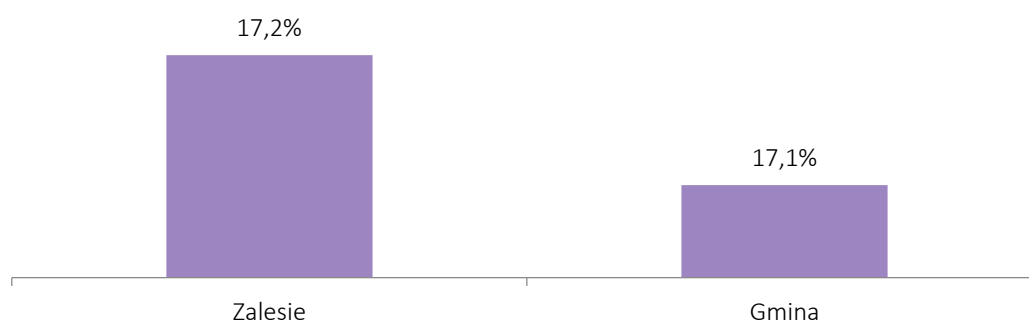
Sfera społeczna

Na terenie sołectwa funkcjonuje Szkoła Podstawowa z oddziałem zerowym, boisko sportowe, plac zabaw oraz świetlica wiejska, która stanowi centrum życia kulturalno-rozrywkowego mieszkańców wsi oraz miejsce zabaw i zajęć dla dzieci i młodzieży (świetlica przygotowana jest m.in. do nauki gotowania).

Na terenie Zalesia na rzecz bezpieczeństwa i rozwoju obszaru funkcjonują organizacje społeczne: Koło Gospodyń Wiejskich, Kółko Rolnicze oraz Ochotnicza Straż Pożarna.

Odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym w miejscowości Zalesie przekroczył średnią dla gminy Sępólno Krajeńskie. Różnica była nieznaczna (średnia dla obszaru wyniosła 17,24%, średnia dla gminy - 17,10%). Jednak być oznaką dalszego starzenia się społeczeństwa, co należy wziąć pod uwagę podczas planowania infrastruktury społecznej i technicznej obszaru i gminy.

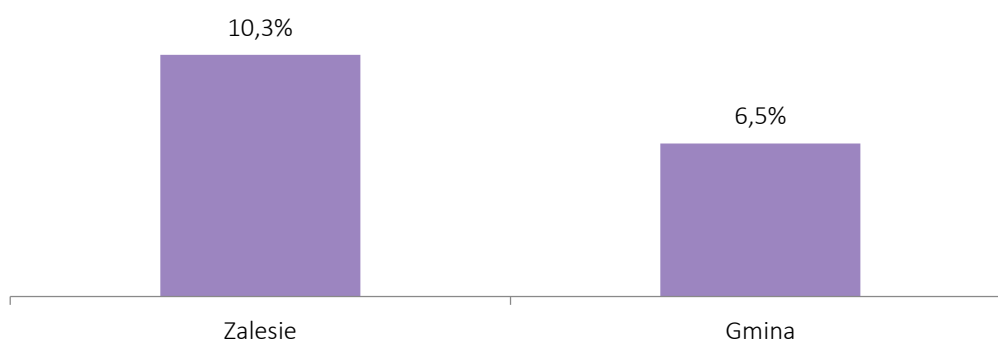
Tabela 26 Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na obszarze sołectwa Zalesie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego

Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy w ludności ogółem w sołectwie Zalesie w 2015 roku wyniósł 10,34% (tj. 21 osób), podczas gdy średnia dla gminy wyniosła 6,54%.

Tabela 27 Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na obszarze sołectwa Zalesie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim

Jak wynika z danych Ośrodka Pomocy Społecznej, w 2015 roku w sołectwie Zalesie z powodu ubóstwa ze świadczeń skorzystało pięć rodzin, tj. 10 osób. Z powodu niepełnosprawności z pomocy skorzystała jedna osoba, zaś z powodu uzależnienia od alkoholu z usług OPS-u - dwie osoby.

Tabela 28 Liczba rodzin oraz liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w podziale na poszczególne problemy w sołectwie Zalesie

Ubóstwo		Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych		Niepełnosprawność		Alkoholizm	
Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
5	10	0	0	1	1	2	2

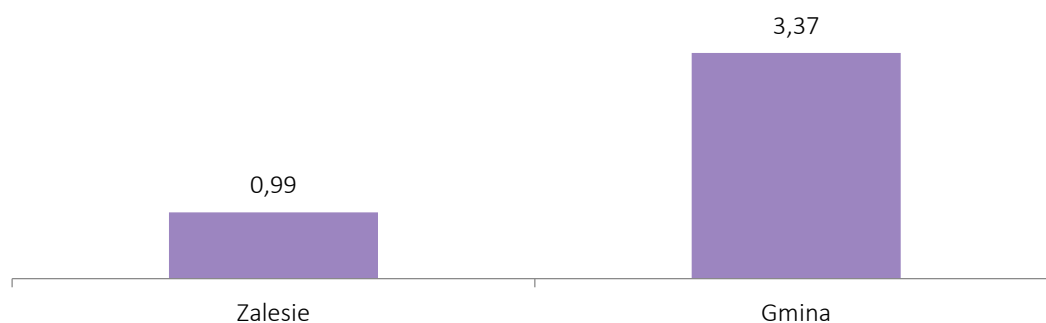
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim

Sfera gospodarcza

Na terenie sołectwa Zalesie występuje bardzo mała liczba podmiotów gospodarczych, co bezpośrednio wpływa na rozwój gospodarczy obszaru i gminy. Wśród gospodarstw rolnych działających na terenie sołectwa przeważają duże gospodarstwa nastawione na wielkotowarową produkcję zwierzęcą, w szczególności na produkcję żywca wołowego oraz mleka. Największym przedsiębiorstwem jest Zakład Mleczarski „LACPOL”, który znany jest z produkcji serów.

Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców na rewitalizowanym obszarze wyniosła w 2015 roku 0,99, podczas gdy liczba podmiotów w gminie według tego samego przelicznika wyniosła 3,37. Tak mała liczba przedsiębiorstw może być wynikiem niskiego stopnia aktywizacji zawodowej i przedsiębiorczości mieszkańców. Z jednej strony, na terenie sołectwa nie zakładają swoich firm zewnątrzni inwestorzy, z drugiej jednak społeczność lokalna cechuje się niskim poziomem przedsiębiorczości.

Tabela 29 Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na obszarze sołectwa Zalesie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego

Sfera środowiskowa

W 2015 roku na terenie Zalesia znajdowało się 7283 m² płyt azbestowo-cementowych. Należały one do 17 właścicieli. Należy podkreślić, że zanotowano wzrost o 50 m² w stosunku do spisu z roku poprzedzającego. U osób narażonych na wdychanie powietrza, w którym znajdują się włókna azbestu, występuje ryzyko wystąpienia chorób układu oddechowego, w tym pylicy azbestowej czy raka płuc.

Sfera techniczna

Na terenie Zalesia znajduje się:

- dwór z połowy XIX wieku;
- cmentarz ewangelicki;
- kuźnia z początku XX wieku.

Obiekty te wymagają opieki technicznej ze względu na swój wiek.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

W Zalesiu funkcjonuje Szkoła Podstawowa z oddziałem zerowym, świetlica wiejska, plac zabaw i boisko sportowe. Jednak przestrzeń publiczna jest niewystarczająca dla osób starszych (brakuje miejsc spotkań).

7. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

Istotnym elementem przy tworzeniu Lokalnego Programu Rewitalizacji była identyfikacja problemów występujących na terenie gminy. Analiza sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej pozwoliła na wyznaczenie terenów o wysokim poziomie koncentracji zjawisk negatywnych, tym samym wskazując obszar zdegradowany.

Przeprowadzone badanie ankietowe oraz konsultacje społeczne pozwoliły natomiast na poznanie realnych potrzeb i oczekiwań mieszkańców wobec Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Ankietowani wskazali, że problemami o wysokim natężeniu są:

- Niskie dochody mieszkańców, ubóstwo;
- Natężenie problemów społecznych;
- Niska jakość terenów zielonych;
- Słaba infrastruktura transportowa.

W trakcie spotkania konsultacyjnego mieszkańcy za negatywne zjawiska uznali:

- Problemy społeczne (wysoki poziom bezrobocia, starzenie społeczeństwa, odpływ młodych ludzi z gminy, ubożenie społeczeństwa),
- Złą infrastrukturę społeczną (brak świetlic wiejskich i przedszkoli) oraz techniczną (zły stan dróg, brak obwodnicy, słaba baza turystyczna).

Natomiast przeprowadzone wywiady pogłębione z pracownikami Urzędu Miejskiego i Ośrodka Pomocy Społecznej wskazały, że występujące problemy związane były przede wszystkim ze sferą gospodarczą. Dotyczą one konkurencyjności lokalnych przedsiębiorców ze względu na budowę marketów wielogabarytowych. Ponadto, innymi zidentyfikowanymi problemami były: niski poziom funkcjonowania komunikacji publicznej (zarówno na terenie miasta, jak i gminy) oraz częste zalewanie terenów przez wody Sępolenka i Kamionka.

W oparciu o analizę mierników wskaźnikowych, konsultacje społeczne i kwestionariusz ankiety, wizja obszaru rewitalizacji brzmi następująco:

Część obszaru miasta Sępólno Krajeńskie, sołectwa Lutówko, Sikorz, Włóścibórz, Wysoka Krajeńska, Zalesie po zakończeniu rewitalizacji w roku 2023 mają stać się miejscem atrakcyjnym i przyjaznym dla życia mieszkańców, w którym zostaną ograniczone lub wyeliminowane problemy, tj. nadmiernego korzystania ze świadczeń socjalnych, migracji ludzi i znacznej liczby osób nieaktywnych zawodowo. Nastąpi również ożywienie gospodarcze, w którym zwiększy się liczba podmiotów gospodarczych zatrudniających mieszkańców w sektorze poza rolniczym. Ponadto, poprzez rozwój infrastruktury społecznej i technicznej, wzrośnie atrakcyjność turystyczna nie tylko obszarów rewitalizacji, ale również całej gminy.

8. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk

Cele rewitalizacji zostały stworzone na podstawie problemów zidentyfikowanych na etapie diagnozy (w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej), konsultacji społecznych i przeprowadzonych badań. Ponadto, stanowią one pochodną wizji określającej moment zakończenia rewitalizacji w roku 2023 oraz są ukierunkowane na osiągnięcie efektów procesów rewitalizacji.

Przedstawione poniżej cele zostały opisane na podstawie skwantyfikowanych wskaźników z określonymi wartościami bazowymi i docelowymi. Ponadto, wybrane kierunki działań, pozwolą na osiągnięcie założonych celów rewitalizacji i pozwolą na wyjście obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego.

Rysunek 4 Cel rewitalizacji i kierunki działań

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 30 Skwantyfikowane wskaźniki określone wartościami bazowymi i docelowymi

Wskaźniki realizacji poszczególnych projektów					
Kierunek działań	Realizowany projekt	Wskaźniki	Rok bazowy	Rok docelowy	Źródło danych
CEL REWITALIZACJI: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu					
Przystosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb mieszkańców.	Rewitalizacja rynku wraz z bocznymi uliczkami oraz remontem kamienic w Sępólnie Krajeńskim	Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich (m ²)	0	8970	Protokół zdawczo odbiorczy
		Liczba osób korzystająca z rewitalizowanej infrastruktury (os./rok)	-	600	Badanie ankietowe
		Liczba wyremontowanych budynków mieszkalnych na obszarach miejskich (szt.)	0	50	Protokoły zdawczo-odbiorcze
		Ożywienie społeczno-gospodarcze (udział osób korzystających z rewitalizowanej infrastruktury w populacji ogółem mieszkańców rynku wraz z bocznymi uliczkami) na obszarach miejskich (%)	-	100%	Badanie ankietowe
	Zagospodarowanie i uporządkowanie terenów zielonych przy rzece Soplence w Sępólnie Krajeńskim z wyposażeniem w elementy małej architektury	Liczba wybudowanych lub przebudowanych budynków (szt.)	0	3	Protokoły odbioru
		Liczba osób korzystających z rewitalizowanej infrastruktury (os./rok)	0	8000	Badanie ankietowe
Aktywizacja społeczna osób wykluczonych społecznie i starszych	Aktywnie społecznie – 50+	Liczba osób uczestniczących w spotkaniach (os./rok)	0	50	Lista obecności
		Liczba osób ze zwiększonym poziomem kompetencji cyfrowych [obsługa komputera] (os./rok)	0	50	Lista obecności
		Liczba zorganizowanych wydarzeń aktywizujących społeczność lokalną 50+ [wycieczki, festyny, spotkania integracyjne, ogniska] (szt./rok)	0	10	Dokumentacja zdjęciowa
		Liczba udzielonych porad (szt./rok)	0	120	Ewidencja udzielonych porad
Poprawa stanu infrastruktury społecznej	Rewitalizacja budynku „starej szkoły” w Lutowie	Liczba zrewitalizowanych budynków infrastruktury społecznej (szt.)	0	1	Protokół odbioru
		Liczba osób korzystających z nowopowstałej infrastruktury (os./rok)	-	56	Ewidencja dzieci

Przebudowa budynku świetlicy wiejskiej w Wilkowie	Liczba wyremontowanych budynków infrastruktury społecznej (szt.)	0	1	przyjętych do przedszkola
	Liczba osób korzystających z wyremontowanej infrastruktury (os./rok)	-	50	Protokół odbioru
	Liczba zorganizowanych wydarzeń mających na celu aktywizację i integrację społeczną dzieci i młodzieży (szt./rok)	-	36	Lista obecności
	Liczba zorganizowanych turnusów Zielonej Szkoły dla dzieci i młodzieży (szt.)	0	14	Dokumentacja zdjęciowa
				Ewidencja uczestników

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 31 Zbiorcze wskaźniki realizacji projektów głównych (podstawowych)

Wskaźnik	Wartość bazowa	Wartość docelowa
Liczba osób zamieszkujących na terenie miejscowości, w których wybudowano lub zmodernizowano obiekty infrastruktury rekreacji [stan na 31.12.2015 r.] (os.)	0	9 304
Wartości inwestycji objętych rewitalizacją (zł.)	0	5 010 000
Tempo wzrostu PKB rocznie (%)	-	+3,0%
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie (%)	11%	7%
Zmniejszenie obszarów objętych patologią społeczną (%)	-	-10,0%
Udział osób w gospodarstwach domowych korzystającej ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w Gminie (%)	6,54%	4,0%
Liczba osób dotknięta ubóstwem w ludności w Gminie (%)	4,01%	2,5%
Placówki wychowania przedszkolnego (szt.)	9	10
Miejsca w przedszkolach (os.)	252	308

Źródło: Opracowanie własne.

9. Lista planowanych projektów/ przedsięwzięć rewitalizacyjnych

9.1. Główne (podstawowe) projekty/ przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Wskazanie podstawowych oraz uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest kluczowe dla procesu wyprowadzania wyznaczonych obszarów ze stanu kryzysowego oraz dla realizacji założonych celów. W ramach całościowego procesu rewitalizacji, zaproponowano więc następujące projekty główne oraz uzupełniające (które przyczynią się do realizacji założonych celów, a których szczegółowa charakterystyka nie jest możliwe na tym etapie):

Tabela 32 Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Opis projektu									
Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ⁶	Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
CEL REWITALIZACJI: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu									
Kierunek działań: Przystosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb mieszkańców									
Centrum miasta Sępólno Krajeńskie wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego	1.Podniesienie standardu przestrzeni miasta 2.Rewitalizacja rynku wraz z bocznymi uliczkami oraz remontem kamienic w Sępólnie Krajeńskim	Rewitalizacja rynku wraz z bocznymi uliczkami oraz remontem kamienic w Sępólnie Krajeńskim	PF	Gmina Sępólno Krajeńskie	Inwestycja zostanie zlokalizowana na obszarze miasta Sępólno Krajeńskiego i obejmować będzie m. in. następujący zakres prac: - przebudowę ciągów komunikacyjnych oraz wymianę nawierzchni dróg i chodników np. z kostki betonowej na kostkę betonową, granitową, kamienną, bazaltową; - remont elewacji i dachów kamienic przylegających do rynku; - budowę i przebudowę lub remont niezbędnej infrastruktury technicznej kolidującej z projektowanymi robotami (np. kanalizacji deszczowej,	Rynek Miejski w Sępólnie Krajeńskim	3 500 000,00	- Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich - 8970 m ² - Liczba osób objętych projektem – 600 osób. - Wyremontowane budynki mieszkalne na obszarach miejskich – 50 jednostki mieszkalne Wskaźnik ożywienia społeczno – gospodarczego na obszarach miejskich - 100%	Protokół zdawczo odbiorczy; badanie ankietowe

⁶ S – społeczny, G – gospodarczy, Ś – środowiskowy, T – techniczny, PF – przestrzenno-funkcjonalny

				<p>sieci wodociągowej oraz energetycznej itp.);</p> <ul style="list-style-type: none"> -montaż małej architektury (m. in. ławki, słupków, koszy parkowych, źródła wodnego, fontanny z osprzętem, tablic informacyjnych, reflektorów ziemnych, donic itp.); - wymianę i montaż lamp oświetleniowych na stylizowane; - wykonanie iluminacji świetlnej pomnika Ofiar II wojny światowej; - oświetlenie pod mostem na rzece Sępolence - odtworzenie zniszczonych nawierzchni trawiastych; - wykonanie rabat, klombów kwiatowych, gazonów itp.; - wycinka, oraz wykonanie nowych nasadzeń drzew i krzewów; - wykonanie nowych alejek spacerowych i placów wypoczynkowych dla dzieci i dorosłych z kostki np. kamiennej lub betonowej lub granitowej lub bazaltowej; renowację istniejącego pomnika „Ofiar II wojny Światowej” 				
Kierunek działań: Przystosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb mieszkańców								

<p>Centrum miasta Sępólno Krajeńskie wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego</p>	<p>1.Zagospodarowanie i uporządkowanie miejsca wypoczynku i rekreacji</p>	<p>1.Zagospodarowanie i uporządkowanie terenów zielonych przy rzece Sępolence w Sępólnie Krajeńskim z wyposażeniem w elementy małej architektury</p>	<p>PF</p>	<p>Gmina Sępólno Krajeńskie</p>	<p>W ramach zadania planuje się wykonać: - Przebudowę miasteczka rowerowego wraz z wyposażeniem (kostka betonowa bezfazowa) - Zagospodarowanie zieleni wraz ze skarpą po obu stronach od ul. Kościuszki wraz z elementami małej architektury, - Przebudowę istniejącego boiska sportowego do piłki nożnej, - Budowę Skateparku modułowego, - Utworzenie terenu wypoczynku biernego – w tym trawniki do zabawy, Nasadzenie zieleni. - zagospodarowanie skarpy rzeki Sępolenki</p>	<p>Działka 2/3 obr. 4 Sępólno Krajeńskie</p>	<p>500 000,00 zł</p>	<p>- Liczba przebudowanych/wybudowanych obiektów – 3 - Liczba osób korzystających z zrealizowanych projektów – 8 000,00</p>	<p>Protokół zdawczo odbiorczy; badanie ankietowe</p>
<p>Kierunek działań: Aktywizacja społeczna osób wykluczonych społecznie i starszych</p>									
<p>Lutówko, Sikorz, Włocibórz, Wysoka Krajeńska, Zalesie, Centrum miasta Sępólno Krajeńskie wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego</p>	<p>1.Stworzenie oferty adresowanej do osób starszych</p>	<p>1.Aktywnie społecznie – 50+</p>	<p>S</p>	<p>Ośrodek pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim</p>	<p>Projekt będzie polegał na włączeniu seniorów do działań na rzecz słoneczności lokalnej, budowanie więzi międzypokoleniowych, podniesienie kwalifikacji w zakresie nowoczesnych systemów komunikacyjnych. Działania: 1. W każdej z wsi prowadzone będą w świetlicach warsztaty</p>	<p>Lutówko – świetlica wiejska; Sikorz – świetlica wiejska; Włocibórz – świetlica wiejska; Wysoka Krajeńska – świetlica</p>	<p>1 010 000,00</p>	<p>Liczba osób, które będą uczestniczyły w spotkaniach; Liczba osób, które podniosą swoje kwalifikacje związane z nauką obsługi komputera; Liczba zorganizowanych wycieczek, festynów, spotkań integracyjnych, ognisk; Liczba udzielonych porad</p>	<p>Lista obecności, dokumentacja zdjęciowa</p>

				<p>komputerowe z zakresu podstawowej obsługi komputera i Internetu. W czasie zajęć seniorzy poznają budowę komputera, oswoją się z klawiaturą i myszką, pracować będą z edytorem tekstu, uczyć się będą zapisywać wykonane prace na komputerze. Z uwagi na braki w wyposażeniu świetlic wiejskich w sprzęt komputerowy działanie to będzie zlecone firmie szkoleniowej posiadającej stosowny sprzęt, który będzie dowieziony do świetlic.</p> <p>2. W każdej z wsi będą odbywały się zajęcia z rękodzieła, haftowania, decoupage, kulinarne (przez okres trwania projektu). Z uwagi na braki w wyposażeniu w świetlicach wiejskich zakupione zostaną niezbędne art. gospodarstwa domowego oraz materiały pomocnicze do realizacji powyższych zajęć.</p> <p>3. W każdej wsi po pierwszym półroczu realizacji projektu planuje się zorganizowanie</p>	<p>wiejska; Zalesie – świetlica wiejska; ul. Plac Wolności w Sępólnie Krajeńskiej oraz przyległe ulice</p>		
--	--	--	--	---	--	--	--

				<p>CZYTANIA DLA NAJMŁODSZYCH. Seniorzy będą czytać bajki najmłodszym mieszkańcom wsi. Bajki mają działanie edukacyjno-terapeutyczne, pozwalają dzieciom dobrze się bawić, niwelować złość i smutek, ale także uczą świata, pokazują co w życiu jest ważne, uczą zachowań prospołecznych, budują w dzieciach poczucie własnej wartości. Seniorzy z kolei będą mieli wypełniony pożytecznie wolny czas, będą czuli się potrzebni i będą czuli ogromną satysfakcję widząc efekt swojej pracy: uśmiech na twarzy dziecka. Z uwagi na skromne wyposażenie świetlic wiejskich zostaną one doposażone w niezbędny sprzęt komputerowy do prawidłowego wykonania działania.</p> <p>4. W każdej z wsi przy współudziale seniorów organizowane będą cykliczne spotkania integracyjne, wspólne wycieczki, ogniska, festyny itp.</p> <p>Wspólna organizacja tworzy sieć oparcia społecznego,</p>				
--	--	--	--	---	--	--	--	--

				<p>która sprawia, że ludzie w większym stopniu liczyć mogą na pomoc ze strony innych. W celu zrealizowania działań plenerowych wymagane będzie dokonanie zakupu niezbędnych materiałów pomocniczych (do realizacji konkursów, catering, trampolina, napoje, wata cukrowa itp.)</p> <p>5. Projekt obejmował będzie również:</p> <p>*zajęcia „nordicwalking" dla seniorów pod okiem instruktora oraz ćwiczenia ogólnorozwojowe - chi kung (do wykonania zadania zakup kijków nordic walking i inne materiały i sprzęt według potrzeb)</p> <p>*wystawy tematyczne, prezentujące pasje osób starszych (np. malarska, rzeźbiarska, robótek ręcznych -szydełkowanie, praca z drutami dziewiarskimi czy wędkarska)</p> <p>spotkania dla międzypokoleniowe poświęcone tradycjom, zwyczajami bożonarodzeniowymi</p> <p>Niska świadomość, brak integracji, bariera wieku,</p>				
--	--	--	--	---	--	--	--	--

				<p>niska samocena, mentalność oraz obawa przed ośmieszeniem powodują niechęć mieszkańców wsi do organizacji i uczestnictwa we wszelkiego rodzaju działaniach.</p> <p>Celem powyższych działań jest propagowanie zdrowego trybu życia, aktywności fizycznej oraz dzielenie się pasjami i doświadczeniami życiowymi.</p> <p>6. Cykliczne spotkania ze specjalistami i pracownikami instytucji (ochrona zdrowia, policja, ośrodek pomocy społecznej, punktu interwencji kryzysowej itp.).</p> <p>Na ograniczony dostęp do specjalistów ma wpływ wiele czynników: brak dojazdu, stan zdrowia, niska świadomość, ograniczony dostęp do informacji, wstyd, czas oczekiwania. Powyższe działanie daje możliwości wyrównania szans, podniesienie świadomości oraz do zmiany swojej sytuacji życiowej, w szczególności osób starszych.</p> <p>7. Cykliczne spotkania integrujące mieszkańców</p>				
--	--	--	--	---	--	--	--	--

					Sępólno Krajeńskiego, dające możliwość osobom wykluczonym i starszym na wspólne spędzanie czasu.				
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Źródło: opracowanie własne

9.2. Uzupełniające (pozostałe) przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Tabela 33 Uzupełniające projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	L.p.	Typ przedsięwzięcia ⁷	Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne
1	2	3	4
Centrum miasta Sępólno Krajeńskie wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego	CEL REWITALIZACJI: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu		
	Kierunek działań: Aktywizacja społeczna osób wykluczonych społecznie i starszych		
	1.	S	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez nadanie nowych funkcji budynkowi
Poza obszarem rewitalizacji: Lutowo	Kierunek działań: Poprawa stanu infrastruktury społecznej		
	2.	S	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez nadanie nowych funkcji budynkowi
	Kierunek działań: Poprawa stanu infrastruktury społecznej		
Poza obszarem rewitalizacji: Wilkowo	3.	S	Przebudowa budynku świetlicy wiejskiej w Wilkowie

Źródło: opracowanie własne

⁷ S – społeczny, G – gospodarczy, Ś – środowiskowy, T – techniczny, PF – przestrzenno-funkcjonalny

Projekt: Rewitalizacja budynku „starej szkoły” w Lutowie

Uzasadnienie: W Lutowie projekt obejmuje zagospodarowanie budynku „starej szkoły”. Parter obiektu zostanie zaadaptowany na potrzeby przedszkola wiejskiego przyczyni się do powstania nowego miejsca, w którym dzieci mogłyby spędzać czas wolny. W placówce zaplanowane jest wprowadzenie na szerszą skalę nauczania eksperymentalnego i regionalnego. Ponadto, ponownie zagospodarowanie parteru pozwoli na korzystanie z edukacji przedszkolnej w dobrych warunkach lokalowych również przez dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (dzieci najmłodsze). Rozszerzenie oferty edukacyjnej jest istotne ze względu na fakt, że w roku szkolnym 2016/2017 do przedszkoli miejskich nie przyjęto 56 dzieci 3 – letnich. Ponadto, zagospodarowania poddasza budynku oraz świetlicy szkolnej na cele schroniska młodzieżowego, przyczyni się do stworzenia przyjaznego miejsca do odrabiania lekcji, spędzania czasu wolnego czy realizacji zajęć dodatkowych. Rozszerzy się również dostępność społeczności do działalności kulturalnej.

Realizacja projektu jest szczególnie istotna ze względu na fakt, że miejscowość Lutówko, które wchodzi w skład obszaru rewitalizacji, znajduje się w odległości ok. 5 kilometrów. Bliskość obu miejscowości ułatwi dostęp do punktów przedszkolnych, tym samym wyrównując szanse edukacyjne dla dzieci zarówno z Lutówka, jak i innych sąsiednich miejscowości.

Również ze względu na bliską odległość Zespołu Szkół młodzież będzie mogła korzystać z proponowanych zajęciach edukacyjno-rozwojowych i rozrywkowych. Młodzież także będzie mogła w tym miejscu spędzać czas po zajęciach lub w oczekiwaniu na autobus, co przyczyni się do utworzenia lub umocnienia więzi lokalnych.

Projekt: Przebudowa budynku świetlicy wiejskiej w Wilkowie

Uzasadnienie: Przebudowa pomieszczeń budynku świetlicy wiejskiej w Wilkowie ma na celu dopasowanie ich do potrzeb „zielonej szkoły”. Odbiorcą projektu będą dzieci i młodzież uczęszczające do szkół podstawowych i gimnazjalnych zwłaszcza znajdujących się na terenach wiejskich. Teren Wilkowa oraz sąsiednich sołectw (wchodzących w skład obszaru rewitalizacji) zamieszkuje wiele dzieci i młodzieży ze środowiska popegeerowskiego. Zajęcia edukacyjne prowadzone w „zielonej szkole” z zastosowaniem sprzętu audiowizualnego i komputerowego

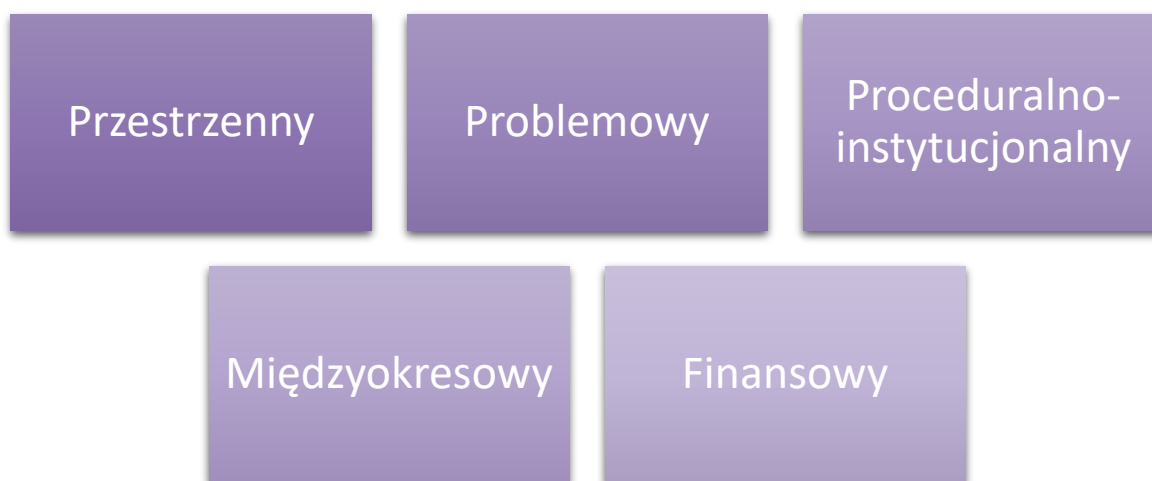
pozwolą na zaspokojenie potrzeb młodych ludzi w tym zakresie, zintegrują z rówieśnikami. Ponadto, rozpoczęcie tego rodzaju działalności będzie szczególnie istotne pod względem zapobiegania zjawisku zarówno wykluczenia społecznego, jak i cyfrowego. Zatem działanie realizowane niebezpośrednio na obszarze rewitalizacji przyczyni się do poprawy jakości życia młodych mieszkańców obszarów kryzysowych.

Proponowane działania poza obszarem rewitalizacji zakładają realizację celu, który został wyznaczony dla obszaru rewitalizacji („Przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej”). Skierowane są przede wszystkim do dzieci i młodzieży, czyli grup u których dostrzega się zjawisko niskiego zaangażowania społecznego. Przeprowadzone działania zakładają stworzenie miejsc, w których osoby młode mogłyby wzajemnie poznawać się i nawiązywać nowe znajomości. Ponadto, zwiększenie dostępności edukacyjnej i obiektów do wspólnego spędzania czasu wolnego, przyczyni się do kształtowania postaw prospołecznych, istotnych pod względem tworzenia społeczeństwa obywatelskiego. Przystosowanie budynku „starej szkoły” oraz zaadaptowania poddasza świetlicy wiejskiej na „zieloną szkołę” pozwoli na budowę więzi lokalnych, przyczyniających się w przyszłości do ograniczenia lub eliminacji zjawiska wykluczenia społecznego.

10. Mechanizmy zapewnienie komplementarności rewitalizacji

Niezwykle istotnym aspektem wdrażania projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest zapewnienie ich komplementarności w szerokim spektrum funkcjonowania. Komplementarność może mieć charakter:

Rysunek 5 Rodzaje komplementarności rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

Komplementarność problemową charakteryzuje uwzględnienie w projektach rewitalizacyjnych wszystkich wymiarów Lokalnego Programu Rewitalizacji. Rewitalizacja zawsze jest kompleksowa - zapewnienie komplementarności problemowej pomoże zapobiec fragmentaryzacji działań rewitalizacyjnych. Projekty powinny wpływać na sfery:

- społeczną;
- gospodarczą;
- przestrzenno-funkcjonalną;
- techniczną;
- środowiskową.

Kompletność problemowa zapewnia zwiększoną efektywność procesu oraz zyskanie dodatkowej wartości niż suma rozwiązyanych problemów. Dla zapewnienia komplementarności należy:

- wyznaczyć wskaźniki, które określać będą efekty końcowe projektów rewitalizacyjnych;
- skorelować działania rewitalizacyjne z założonymi celami operacyjnymi;
- skorelować przedsięwzięcia z wcześniej zdiagnozowanymi problemami społecznymi, gospodarczymi i przestrzennymi.

Proces Rewitalizacji gminy Sępólno Krajeńskie będzie miał charakter kompleksowy oraz doprowadzi wyznaczone obszary do stanu przedstawionego w *Wizji stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji*. Wszystkie działania będą również odpowiedzią na założone cele rewitalizacji i kierunki działań, przedstawione w rozdziale 8.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna dotyczy aspektu zarządzania procesem rewitalizacji, którego powodzenie w znacznej mierze uzależnione jest od wykreowania odpowiedniego systemu zarządzania rewitalizacją. System ten określa m.in. sposób podejmowania decyzji, czy podmioty biorące udział w procesie rewitalizacyjnym.

Przedstawiony w rozdziale 13 system zarządzania realizacją Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023 został oparty na systemie działania gminy Sępólno Krajeńskie. Zapewni on efektywne działanie zróżnicowanych jednostek na rzecz gminy i przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Komplementarność przestrzenna oznacza zastosowanie przy określaniu projektów rewitalizacyjnych kryterium ciągłości przestrzeni i relacji przestrzennych łączących obszary rewitalizacji z pozostałymi częściami miasta. Gmina traktowana jest jako całościowa przestrzeń, bez punktowego nacechowania projektów. Osiągnięte efekty mogą również wpływać na otaczającą je przestrzeń i tam przynosić pośrednie rezultaty rewitalizacji. Mechanizm odpowiedzialny za komplementarność przestrzenną rewitalizacji powinien opierać się na monitorowaniu zmian zagospodarowania przestrzennego całościowo, nie tylko w skali obszaru zdegradowanego.

Wszystkie projekty rewitalizacyjne będą realizowane na obszarze rewitalizacji lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie (wpływając przy tym na obszar rewitalizacji), natomiast skala ich

oddziaływania będzie dużo większa. Projekty realizowane na podobszarach rewitalizacji będą wpływać również na inne części gminy i ich mieszkańców.

Komplementarność źródeł finansowania, w kontekście polityki spójności 2014 - 2020, oznacza, że finansowanie projektów rewitalizacyjnych, wynikających z planu rewitalizacji opiera się na uzupełnianiu się i łączeniu wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem ryzyka wystąpienia podwójnego dofinansowania.

Projekty rewitalizacyjne mogą zostać sfinansowane ze zróżnicowanych źródeł, takich jak:

- Europejski Fundusz Społeczny;
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego.

Mechanizm zapewnienia komplementarności źródeł finansowania opierać będzie się na silnej koordynacji i synergii projektów rewitalizacyjnych ze środkami polityk i instrumentów zarówno programów operacyjnych, jak i krajowych.

Projekty zawarte w Lokalnym Programie Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023 będą finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz środków własnych gminy Sępólno Krajeńskie.

Komplementarność międzyokresowa gwarantują przedsięwzięcia, które wzajemnie się uzupełniają, prowadzą do osiągnięcia wspólnego celu, a finansowane są w ramach różnych okresów programowych. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne przedstawione w *rozdziale 9*, będą dopełnieniem projektów zrealizowanych w ramach polityki spójności 2007-2013.

11. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Tabela 34 Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Termin realizacji projektu	Projekt (nr/nazwa)	Typ projektu ⁸	Przedsięwzięcie (nr/nazwa)	Podmiot realizujący projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania			
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne
									10	11	12	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Centrum miasta Sępólno Krajeńskie wraz z okolicami	IV kwartał 2016 r. - IV kwartał 2018 r.	1. Rewitalizacja rynku wraz z bocznymi uliczkami oraz remontem kamienic w Sępólnie Krajeńskim	PF	1.Podniesienie standardu przestrzeni miasta	Gmina Sępólno Krajeńskie	3 500 000,00	85	2 975 000		X		

⁸ S – społeczny, G – gospodarczy, Ś – środowiskowy, T – techniczny, PF – przestrzenno-funkcjonalny

Jeziora Sępoleńskiego												
Centrum miasta Sępólno Krajeńskie wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego	IV kw. 2016 - IV kw. 2020	1.Zagospodarowanie i uporządkowanie terenów zielonych przy rzece Sępolence w Sępólnie Krajeńskim z wyposażeniem w elementy małej architektury	PF	1. Zagospodarowanie i uporządkowanie miejsca wypoczynku i rekreacji	Gmina Sępólno Krajeńskie	500 000,00	85	425 000		X		
Lutówko, Sikorz, Włocibórz, Wysoka Krajeńska, Zalesie, Centrum miasta	sierpień 2017 – grudzień 2021	1.Aktywnie społecznie – 50	S	1.Stworzenie oferty adresowanej do osób starszych	Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim	1 010 000,00	85	858 500	X			

z okolicami Jeziora Sępoleńskiego								
Poza obszarem rewitalizacji: Lutowo	2.	S	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez nadanie nowych funkcji budynkowi	750 000,00		X		
Poza obszarem rewitalizacji: Wilkowo	3.	S	Przebudowa budynku świetlicy wiejskiej w Wilkowie	175 000,00		X		

Źródło: Opracowanie własne.

12. Mechanizmy partycypacji społecznej w procesie rewitalizacji

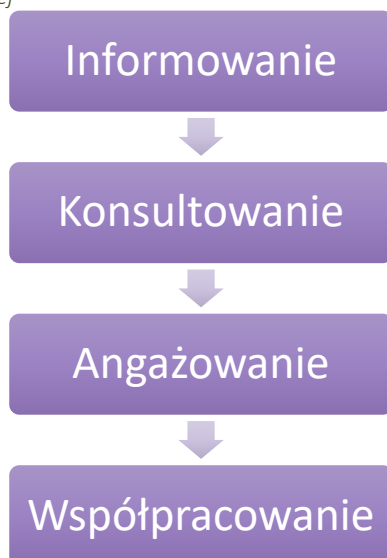
Istotna w procesie rewitalizacji powinna być współpraca pomiędzy podmiotami publicznymi (tj. samorządem gminy), lokalnymi przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi oraz osobami prywatnymi (tj. mieszkańcami). Mechanizm partycypacji społecznej, o którym tu mowa, staje się fundamentem działań na każdym etapie procesu rewitalizacji (diagnozowania, programowania, wdrażania, monitorowania).

Partycypacja społeczna nie ogranicza się do informowania o kolejnych etapach w procesie rewitalizacji, ale dąży do momentu, gdzie interesariusze będą uczestniczyć w projektach i realnie współdecydować o następnych działaniach rewitalizacyjnych. Można wyróżnić pięć poziomów partycypacji społecznej:

1. **Informowanie** – ogranicza się do informowania interesariuszy o procesie rewitalizacji, bez nawiązywania interakcji;
2. **Konsultowanie** – interesariusze są informowani o procesie rewitalizacji, uczestniczą w spotkaniach, na których zgłaszają pomysły;
3. **Angażowanie** – interesariusze uczestniczą, np. warsztatach planistycznych. Jednak na tym poziomie wypracowane rozwiązania nie mają charakteru wiążącego dla samorządu gminnego;
4. **Współpracowanie** – wypracowywanie konkretnych pomysłów i omawianie problemów przy ich realizacji;
5. **Upewnocnienie** – pełna decyzyjność jest po stronie interesariuszy.

Przy tworzeniu Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023 zrealizowano cztery następujące poziomy:

Rysunek 6 Poziomy partycypacji społecznej

Źródło: Opracowanie własne.

W procesie rewitalizacji istotne jest również zachęcenie do uczestnictwa przedstawicieli różnych środowisk społecznych. Przy tworzeniu Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023 zaangażowano zarówno osoby dorosłe, jak i dzieci. Poniższe zestawienie przedstawia interesariuszy rewitalizacji:

Rysunek 7 Interesariusze Lokalnego Programu Rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne.

Udział zróżnicowanych grup społecznych w procesie rewitalizacji ma zapewnić realizację zasady solidaryzmu społecznego oraz ułatwić dostęp obywateli do dobra wspólnego. Budowa zaufania pomiędzy władzą publiczną a partnerami społeczno-gospodarczymi pozwoli władzom na poznanie potrzeb społeczności oraz wypracowanie rzeczywistych rozwiązań problemów występujących zarówno na obszarze rewitalizacji, jak i całej gminy.

W poniższej tabeli zaprezentowane zostały metody włączania interesariuszy przy tworzeniu Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Tabela 36 Metody włączania interesariuszy

Ankieta	<p>Badanie kwestionariuszowe zostało przeprowadzone metodą CATI na próbie 100 osób, w terminie od 24 sierpnia 2016 r. do 3 września 2016 r.</p> <p>Celem badania była identyfikacja obszarów o wysokim koncentracji zjawisk problemów, określenie negatywnych zjawisk czy wskazanie sołectw, w których działania z zakresu rozwoju społecznego, gospodarczego i modernizacji powinny zostać zrealizowane.</p> <p>Wyniki ankiety zostały przedstawione w Załącznik 2 niniejszego Dokumentu. Kwestionariusz ankiety zamieszczony został w punkcie 20.1.</p>
Konsultacje społeczne	<p>Konsultacje społeczne odbyły się 29 września 2016r. o godz. 13:00 w Urzędzie Miejskim w Sępólnie Krajeńskim przy ul. Kościuszki 11. Uczestniczyło w nich 13 osób.</p> <p>Celem spotkania było zarówno wyjaśnienie czym jest proces rewitalizacji, zaprezentowanie dotychczasowych wyników badań oraz próbę wyznaczenia obszaru, cechującego się koncentracją negatywnych zjawisk.</p> <p>W trakcie spotkania uczestnicy zostali poproszeni o wymienienie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mocnych stron i potencjału gminy, – Sposobów na wykorzystanie potencjału gminy, – Negatywnych zjawisk i sposób ich przeciwdziałania, – Przyczyn wskazania obszaru oraz zaproponowanie działań rewitalizacyjnych. <p>Metodą informowania o spotkaniach były:</p> <ul style="list-style-type: none"> – informacje zawarte na stronie internetowej http://www.gmina-sepolno.pl/,

	<ul style="list-style-type: none"> – plakaty, – ulotki. <p>Wyniki konsultacji społecznych przedstawione zostały w Załącznik 3 niniejszego Dokumentu.</p> <p>Wzór plakatu i ulotki przedstawiony został w punkcie 20.2</p>
Wywiad pogłębiony	<p>Wywiady realizowane były metodą TDI, polegającą na przeprowadzeniu ustrukturyzowanej rozmowy telefonicznej z daną osobą. Ma na celu uzyskanie konkretnych informacji w sposób planowy i metodyczny według określonego schematu, zwanego scenariuszem wywiadu. Badanie realizowane było w terminie od 1 września 2016 r. do 12 września 2016 r.</p> <p>Respondentami byli przedstawiciele instytucji Urzędu Miejskiego oraz Ośrodka Pomocy Społecznej, którym zadano pytania dotyczące m.in:</p> <ul style="list-style-type: none"> – obszarów cechujących się koncentracją zjawisk kryzysowych, – czynników wywierających negatywny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne lokalnej społeczności, – źródeł problemu wykluczenia społecznego, – oceny oferty kulturalno-sportowej, – największych niedogodności na terenieminy, – kierunku rozwoju w celu zapewnienia poprawy jakości życia w gminie. <p>Analiza wypowiedzi respondentów przedstawiona została w Załącznik 4 niniejszego Dokumentu.</p> <p>Scenariusz rozmowy przedstawiony został w punkcie 20.3.</p>
Konkurs plastyczny	<p>Na potrzeby Lokalnego Programu Rewitalizacji przeprowadzony został konkurs plastyczny pt. „Gmina Sępólno Krajeńskie po rewitalizacji”. Konkurs realizowany był w terminie od 1 października 2016 r. do 17 października 2016 r. i skierowany był do uczniów szkół podstawowych na terenie gminy. Prace zbierane były w Urzędzie Miejskim przy ul. Kościuszki 11 w Sępólnie Krajeńskim.</p> <p>Celem konkursu było wzmocnienie lokalnej tożsamości, a także kształtowanie postaw prospołecznych od najmłodszych lat.</p>

	<p>Na konkurs plastyczny wpłynęło 56 prac z 5 szkół podstawowych. Prace plastyczne zostały podzielone na dwie grupy wiekowe, według klas. Grupa pierwsza – klasy od I do III; 28 prac. Grupa druga – klasy od IV do VI; 28 prac.</p> <p>Plakat informujący o konkursie plastyczny zaprezentowany został w punkcie 20.4.</p>
--	---

Źródło: Opracowanie własne.

13. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji

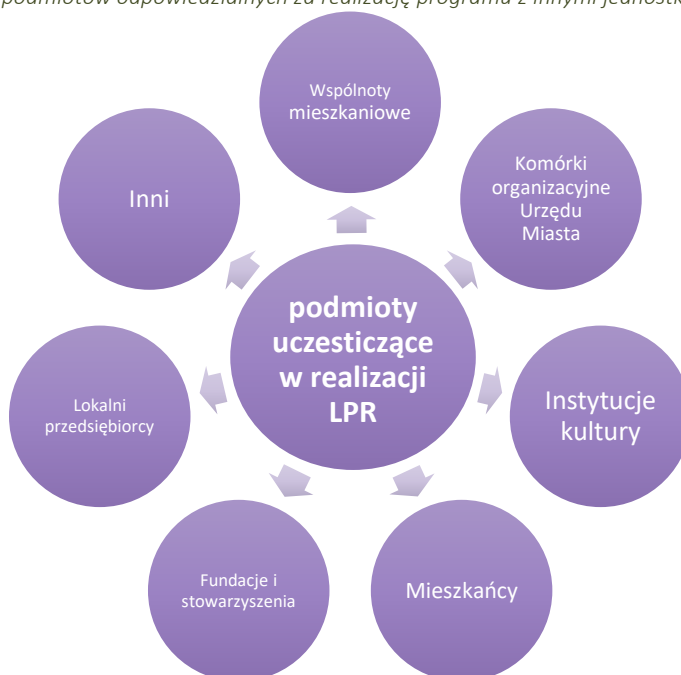
System wdrażania i zarządzania jest jednym z nadrzędnych elementów Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023. Obejmuje on szereg narzędzi usprawniających realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz realizację założonych celów. System wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji ma na celu kierowanie realizowanymi działaniami tak, by umożliwić wyprowadzenie obszarów zdegradowanych, w tym szczególnie wyznaczonych do rewitalizacji, ze stanu kryzysowego.

Podmioty uczestniczące w realizacji programu rewitalizacji i ich zadania

Zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia programu rewitalizacji należą do zadań własnych gminy. Głównymi podmiotami, odpowiedzialnymi za wdrożenie i nadzór programu to: Burmistrz Sępólna Krajeńskiego, Rada Miejska oraz Zespół Zadaniowy.

Zaznaczyć należy, że jednym z kluczowych czynników sukcesu programu rewitalizacji jest sprawna koordynacja działań, a także przepływ informacji. Z tego względu istotne jest prowadzenie skoordynowanych działań na rzecz społeczności, gospodarki i przestrzeni, przy utrzymaniu zasady partycypacji i partnerstwa.

Rysunek 8. Współpraca podmiotów odpowiedzialnych za realizację programu z innymi jednostkami

Źródło: Opracowanie własne.

Poniżej wypisano najważniejsze zadania podmiotów uczestniczących w procesie wdrażania i zarządzania Programem Rewitalizacji:

- Burmistrz:
 - Ogłaszanie informacji o uchwaleniu całego LPR,
 - Prowadzenie konsultacji społecznych,
 - Występowanie do odpowiednich instytucji o zaopiniowanie LPR,
- Rada Miejska:
 - Uchwalenie Lokalnego Programu Rewitalizacji oraz jego późniejszych aktualizacji i zmian,
 - Podjęcie uchwały o uchyleniu LPR, w przypadku stwierdzenia osiągnięcia celów,
- Zespół Zadaniowy:
 - Prowadzenie współpracy interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji,
 - Funkcja opiniodawczo-doradcza Burmistrza.

Sposób koordynowania działań podmiotów uczestniczących w programie rewitalizacji

Jak wspomniano, koordynatorem całego procesu rewitalizacji będzie gmina Sępólno Krajeńskie, posiadająca doświadczenie i wykwalifikowany kapitał ludzki niezbędny do realizacji tego zadania. W celu sprawnego zarządzania programem Burmistrz wyznaczy pracownika z Zespołu Zadaniowego odpowiedzialnego za wsparcie wszystkich wymienionych wyżej organów w realizacji ich zadań.

Najważniejsze zadania koordynatora przedstawiono poniżej.

Rysunek 9. Zadania podmiotu koordynującego

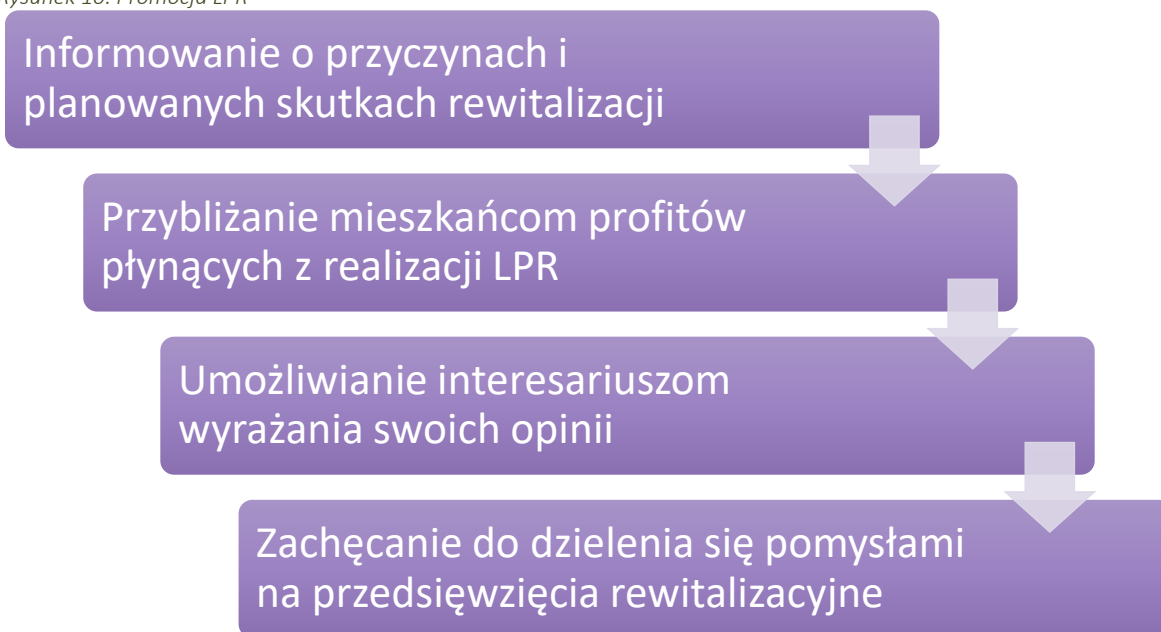
Źródło: Opracowanie własne.

System wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji oparty będzie na zarządzaniu, koordynowaniu, monitoringu i ocenie, przy jednoczesnym zapewnieniu spójności z dokumentami strategicznymi (wyższego stopnia, a także lokalnymi) oraz zaangażowaniu lokalnych partnerów.

System informacji i promocji

Partycypacja społeczna, partnerstwo i aktywizacja społeczności lokalnej to jedne z filarów sukcesywnego wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji. Aspektem tym sprzyjać będzie przyjęta odpowiednia strategia promocji Lokalnego Programu Rewitalizacji gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023. Zaangażowanie partnerów na każdym etapie wdrażania LPR umożliwi aktywny udział w planowaniu i realizacji zmian społecznych, gospodarczych i infrastrukturalnych zgodnych z potrzebami i oczekiwaniami. Do założeń promocyjnych należy:

Rysunek 10. Promocja LPR

Źródło: Opracowanie własne.

Działania informacyjno-promocyjne związane są bezpośrednio z partycypacją społeczną i włączeniem interesariuszy w realizację programu. Partycypacja w tym przypadku opiera się na współdecydowaniu, aktywnym uczestnictwie w projektach i kontroli obywatelskiej. W tym celu zaleca się:

- organizację zebrań, spotkań, warsztatów i konsultacji z interesariuszami programu,
- wydawanie informatorów, ulotek, plakatów i innych informacji, w celu wypromowania działań podejmowanych w ramach LPR,
- udostępnianie lokalnym mediom informacji odnoszących się do postępów w procesie wdrażania LPR,
- publikację sprawozdań z wdrażania LPR na stronach internetowych oraz w Urzędzie Miejskim;
- inicjowanie dyskusji na temat Programu przy okazji różnorodnych spotkań, konferencji i wydarzeń.

Różnorodne formy informacji i promocji stwarzają możliwość aktywnego udziału w współtworzeniu programu, współdecydowaniu o kształcie zmian oraz sprawowaniu kontroli społecznej.

14. System monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu LPR

14.1. Monitoring

System monitorowania jest jednym z kluczowych etapów procesu zarządzania Lokalnym Programem Rewitalizacji. Monitoring w trakcie realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie odbywać się na dwóch poziomach:

1. monitorowanie realizacji kolejnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych (podstawowych i uzupełniających);
2. analiza zmian zachodzących na obszarach wyznaczonych do rewitalizacji.

Podstawą monitorowania będzie zestawienie pozyskanych niezbędnych danych, dotyczących sfer:

- społecznej;
- gospodarczej;
- środowiskowej;
- technicznej;
- przestrzenno-funkcjonalnej.

Podstawą monitoringu będzie cykliczne pozyskiwanie:

- jakościowych i ilościowych danych, które umożliwią weryfikację stopnia realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji;
- danych, umożliwiających identyfikację barier, które uniemożliwiają lub utrudniają realizację założonych przedsięwzięć rewitalizacyjnych;
- danych, dzięki którym możliwe będzie wykazanie stopnia zbieżności realizowanych projektów z założonym celem i kierunkami działań.

Wyznaczone w tym celu jednostki, przygotowywać będą raz do roku raporty relacjonujące przebieg wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji. Dane pozyskiwane będą od instytucji publicznych, w tym Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy czy Policji. Wskazane jest, by działania monitorujące uzupełnione były o pozyskanie danych z badań

ankietowych oraz spotkań konsultacyjnych z interesariuszami, co pozwoli na ponowną charakterystykę ich potrzeb.

Proces agregowania danych odbywać powinien się na poziomie umożliwiającym podsumowanie i zaklasyfikowanie ich do obszarów rewitalizacji.

Proces monitorowania przebiegać będzie stale, od chwili rozpoczęcia wdrażania LPR.

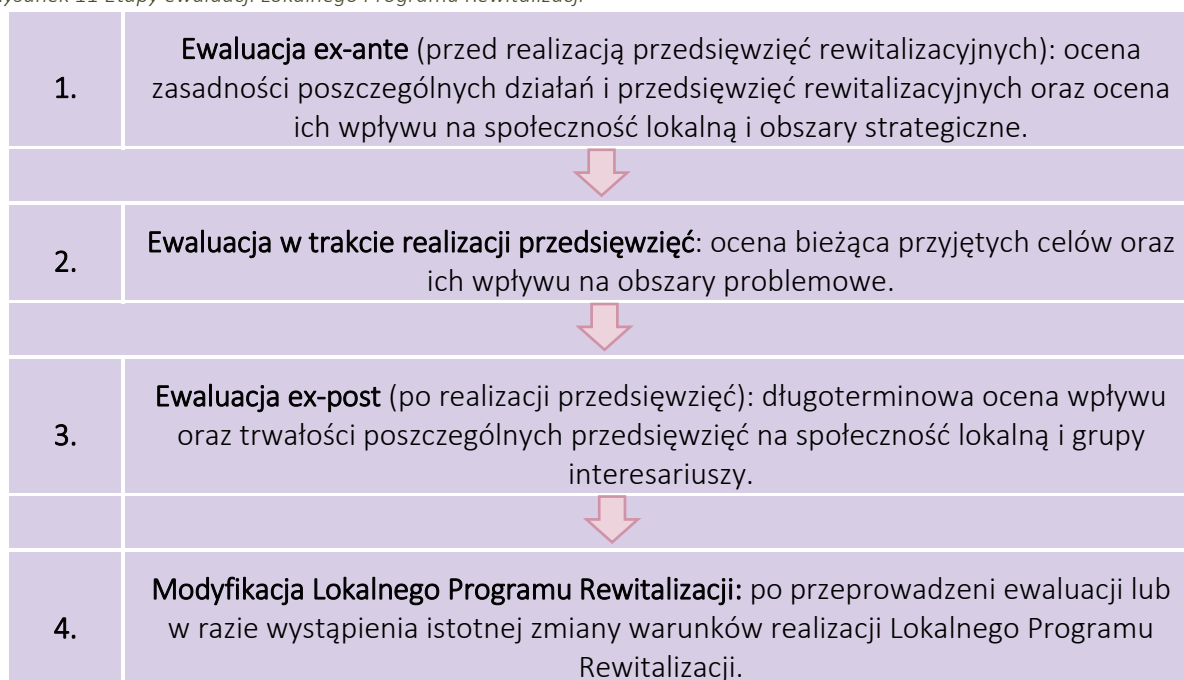
14.2. Ewaluacja

Ewaluacja Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023 opierać będzie się na analizie wpływu zrealizowanych projektów rewitalizacyjnych na poszczególne aspekty funkcjonowania wszystkich grup interesariuszy. Istotnym elementem będzie ocena procesu dekoncentracji negatywnych zjawisk na obszarze rewitalizacji.

Proces ewaluacji realizowany będzie przez wybrane do tego celu jednostki we współpracy z instytucjami publicznymi (w tym z PUP-em, MOPS-em czy Policją) oraz innymi beneficjentami LPR. Działania ewaluacyjne w trakcie trwania realizacji projektów rewitalizacyjnych pozwolą na ocenę stopnia realizacji założonych celów oraz ich wpływu na zdiagnozowane obszary problemowe.

Ewaluacja Lokalnego Programu Rewitalizacji przebiegała będzie etapowo:

Rysunek 11 Etapy ewaluacji Lokalnego Programu Rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

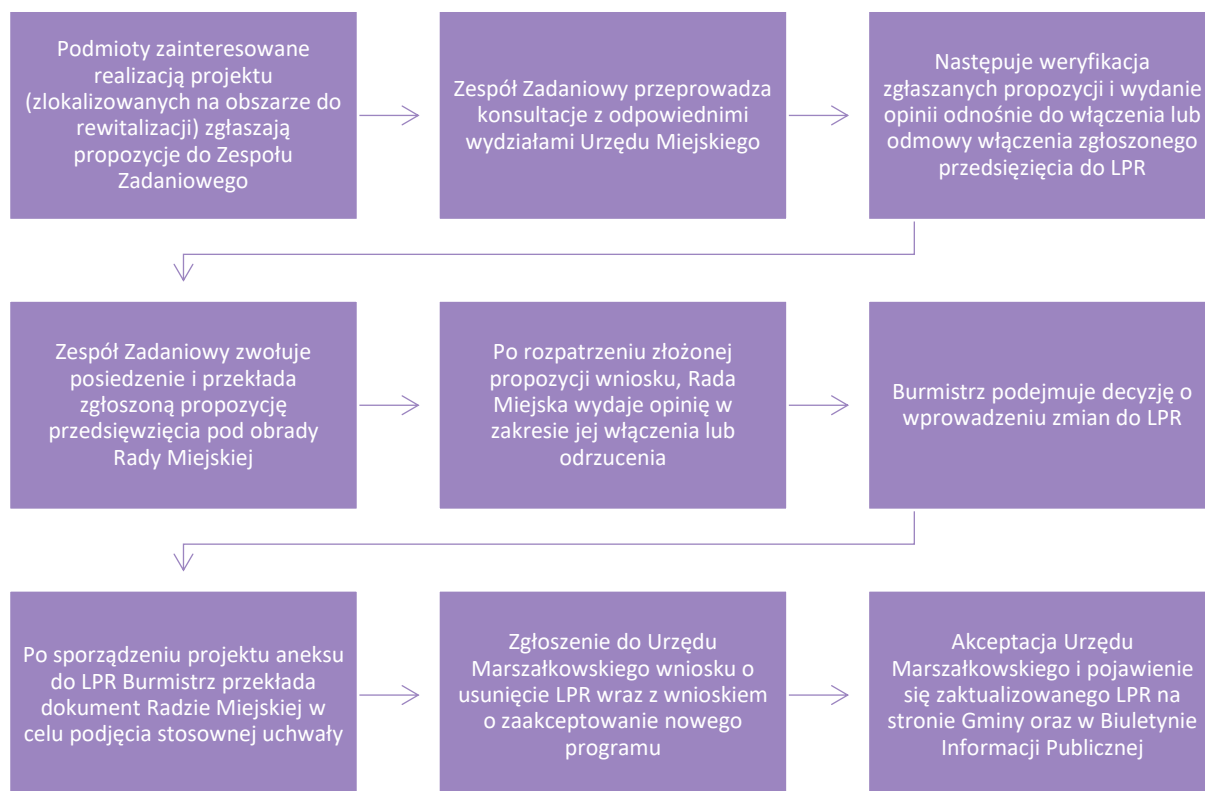
Monitoring i ocena Lokalnego Programu Rewitalizacji przekazywane będą do wiadomości publicznej.

14.3. Aktualizacja LPR

Uwzględnienie procesu aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji pozwoli na wprowadzenie wszelkich ewentualnych modyfikacji w Programie, które to będą odpowiedzią na zachodzące w mieście zmiany społeczno-gospodarcze.

Wszystkie zaplanowane działania określone będą dzięki analizie potrzeb i identyfikacji deficytów na obszarze rewitalizacji. Wpisywać będą się one w zakres publicznych i niepublicznych zadań samorządu gminnego zgodnie z *Ustawą z dnia 8 marca 1990r. o Samorządzie Gminnym uzupełnioną obwieszczeniem Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 marca 2016 roku (Dz.U. 2016 poz.446)*. **Jednostką uzupełniającą proces rewitalizacji, będącą jednocześnie głosem społeczności lokalnej będzie Rada Miejska Sępólna Krajeńskiego.**

Każda aktualizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji wymagać będzie przyjęcia stosownej uchwały przez Radę Miejską Sępólna Krajeńskiego. W zakresie propozycji nowych przedsięwzięć zgłaszanych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji stosowana będzie poniższa ścieżka postępowania:

Źródło: opracowanie własne

W przypadku zajścia wyjątkowych zmian, które będą wpływać na system wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji, zakłada się wprowadzenie nadzwyczajnej aktualizacji. Wśród takich zmian wymienić można:

- zmiana źródeł i warunków finansowania zaplanowanych przedsięwzięć;
- zmiana sytuacji finansowej gminy;
- zmiana sytuacji gminy w konsekwencji zmian zachodzących w aspekcie społecznym, gospodarczym czy przestrzennym.

15. Spis tabel i rysunków

Rysunek 1 Etapy tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji	7
Rysunek 2 Obszar zdegradowany na tle gminy.....	17
Rysunek 3 Obszary rewitalizacji na tle gminy	23
Rysunek 4 Cel rewitalizacji i kierunki działań	53
Rysunek 5 Rodzaje komplementarności rewitalizacji.....	68
Rysunek 6 Poziomy partycypacji społecznej	76
Rysunek 7 Interesariusze Lokalnego Programu Rewitalizacji.....	76
Rysunek 8. Współpraca podmiotów odpowiedzialnych za realizację programu z innymi jednostkami	80
Rysunek 9. Zadania podmiotu koordynującego	82
Rysunek 10. Promocja LPR	83
Rysunek 11 Etapy ewaluacji Lokalnego Programu Rewitalizacji	85
Rysunek 12 Aktualizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji	87
Rysunek 13 Granice administracyjne gminy	94
Rysunek 14 Osiedle nr 1 w Sępólnie Krajeńskim	96
Rysunek 15 Osiedle nr 2 w Sępólnie Krajeńskim	96
Rysunek 16 Położenie Sępólna Krajeńskiego na terenie Krajeńskiego Parku Krajobrazowego	97
Tabela 1. Opis powiązań Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie z dokumentami strategicznymi.....	8
Tabela 2 Analiza mierników wskaźnikowych w jednostkach strukturalnych – wyznaczenie obszaru zdegradowanego	19
Tabela 3 Analiza mierników wskaźnikowych w sołectwach – wyznaczenie obszaru zdegradowanego	21
Tabela 4 Obszar rewitalizacji.....	24
Tabela 5 Uzasadnienie celu rewitalizacji	26
Tabela 6 Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na obszarze Centrum	29
Tabela 7 Udział osób ubogich w ludności ogółem na obszarze Centrum.....	30
Tabela 8 Udział budynków podłączonych do sieci ciepłowniczej względem ogółu budynków obszaru Centrum	32

Tabela 9 Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na obszarze sołectwa Lutówko.....	34
Tabela 10 Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na obszarze sołectwa Lutówko	35
Tabela 11 Liczba rodzin oraz liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w podziale na poszczególne problemy w sołectwie Lutówko.....	35
Tabela 12 Udział powierzchni wyrobów azbestowych na 100 mieszkańców na obszarze sołectwa Lutówko.....	36
Tabela 13 Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na obszarze sołectwa Sikorz.....	38
Tabela 14 Liczba rodzin oraz liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w podziale na poszczególne problemy w sołectwie Sikorz	38
Tabela 15 Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na obszarze sołectwa Sikorz	39
Tabela 16 Udział powierzchni wyrobów azbestowych na 100 mieszkańców na obszarze sołectwa Sikorz	39
Tabela 17 Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na obszarze sołectwa Włóścibórz	41
Tabela 18 Liczba rodzin oraz liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w podziale na poszczególne problemy w sołectwie Włóścibórz.....	41
Tabela 19 Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na obszarze sołectwa Włóścibórz	42
Tabela 20 Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na obszarze sołectwa Włóścibórz	43
Tabela 21 Użytki ekologiczne na terenie Włóściborza	43
Tabela 22 Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na obszarze sołectwa Wysoka Krajeńska.....	45
Tabela 23 Liczba rodzin oraz liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w podziale na poszczególne problemy w sołectwie Wysoka Krajeńska	45
Tabela 24 Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na obszarze sołectwa Wysoka Krajeńska.....	46

Tabela 25 Udział powierzchni wyrobów azbestowych na 100 mieszkańców na obszarze sołectwa Wysoka Krajeńska.....	46
Tabela 26 Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na obszarze sołectwa Zalesie	48
Tabela 27 Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na obszarze sołectwa Zalesie	48
Tabela 28 Liczba rodzin oraz liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w podziale na poszczególne problemy w sołectwie Zalesie.....	48
Tabela 29 Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na obszarze sołectwa Zalesie	49
Tabela 30 Skwantyfikowane wskaźniki określone wartościami bazowymi i docelowymi	54
Tabela 31 Zbiorcze wskaźniki realizacji projektów głównych (podstawowych).....	55
Tabela 33 Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne	57
Tabela 34 Uzupełniające projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne	65
Tabela 35 Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe.....	71
Tabela 36 Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe.....	73
Tabela 37 Metody włączania interesariuszy	77
Tabela 38 Struktura użytkowania gruntów na terenie gminy	99
Tabela 39 Sekcje PKD (stan na rok 2007)	105
Tabela 40. Podmioty gospodarki narodowej według sektorów własnościowych w gminie w 2015 roku	108
Tabela 41. Zasoby mieszkaniowe na terenie gminy w latach 2010-2014	114
Tabela 42. Wyposażenie mieszkań na terenie gminy w instalacje	115
Tabela 43. Dane statystyczne na temat oświaty i edukacji w latach 2010-2015	117
Tabela 44 Średnie wyniki egzaminów.....	118
Tabela 45 Organizacje pozarządowe na terenie gminy.....	123
<i>Tabela 46 Analiza SWOT</i>	<i>128</i>
Tabela 47 Mocne strony i potencjał gminy	142
Tabela 48 Negatywne zjawiska i metody ich przeciwdziałania	144
Tabela 49 Proponowane działania w zakresie rewitalizacji.....	146

Wykres 1 Saldo migracji wewnętrznych na terenie gminy w latach 2010-2015.....	14
Wykres 2. Zmiany struktury użytkowania terenów gminy w latach 2012-2014	100
Wykres 3. Liczba ludności gminy w latach 2010-2015	100
Wykres 4. Piramida wieku mieszkańców gminy	101
Wykres 5. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem	102
Wykres 6. Przyrost naturalny na terenie gminy w latach 2010-2015.....	102
Wykres 7. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na terenie gminy w latach 2010-2015	103
Wykres 8. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na terenie gminy w latach 2010-2015.....	103
Wykres 9. Struktura gospodarstw rolnych na terenie gminy na podstawie PSR 2010.....	109
Wykres 10. Liczba pracujących ogółem wg płci na terenie gminy w latach 2010-2015.....	110
Wykres 11. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na terenie gminy w latach 2010-2015 ..	111
Wykres 12. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie w latach 2010-2015.....	111
Wykres 13. Długość czynnej sieci wodociągowej i liczba przyłączy na terenie gminy w latach 2010-2015.....	112
Wykres 14. Korzystający z instalacji wodociągowej w % ogółu ludności gminy w latach 2010-2014	112
Wykres 15. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [w km] i liczba przyłączy [w szt.] w latach 2010-2015	113
Wykres 16. Korzystający z instalacji kanalizacyjnej w % ogółu ludności gminy w latach 2010-2014	113
Wykres 17. Długość czynnej sieci gazowej w latach 2010-2014 na terenie gminy.....	114
Wykres 18. Korzystający z instalacji gazowej w % ogółu ludności gminy w latach 2010-2014.....	114
Wykres 19. Liczba gospodarstw domowych oraz osób korzystających z pomocy społecznej na terenie gminy w latach 2010-2014.....	122
Wykres 20 Ocena stanu społeczno-gospodarczy poszczególnych obszarów.....	132
Wykres 21 Ocena skali występowania poszczególnych problemów w miejscowości	134
Wykres 22 Negatywne zjawiska występujące na terenie miejsca zamieszkania	135

Wykres 23 Działania, które powinny zostać podjęte przez władze Gminy w celu eliminacji/ograniczenia negatywnych zjawisk na jej terenie	136
Wykres 24 Obszary, na których potrzebne są działania z zakresu wsparcia rozwoju społecznego (Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%)	137
Wykres 25 Obszary, na których potrzebne są działania z zakresu wsparcia rozwoju gospodarczego (Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%).....	138
Wykres 26 Obszary, na których potrzebne są działania z zakresu modernizacji lub budowy nowej infrastruktury (Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%)	139
Wykres 27 Wiek.....	140
Wykres 28 Płeć	140
Wykres 29 Miejsce zamieszkania.....	141

16. Załącznik 1

16.1. Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy

Przestrzeń i środowisko

POŁOŻENIE I STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA GMINY¹⁰

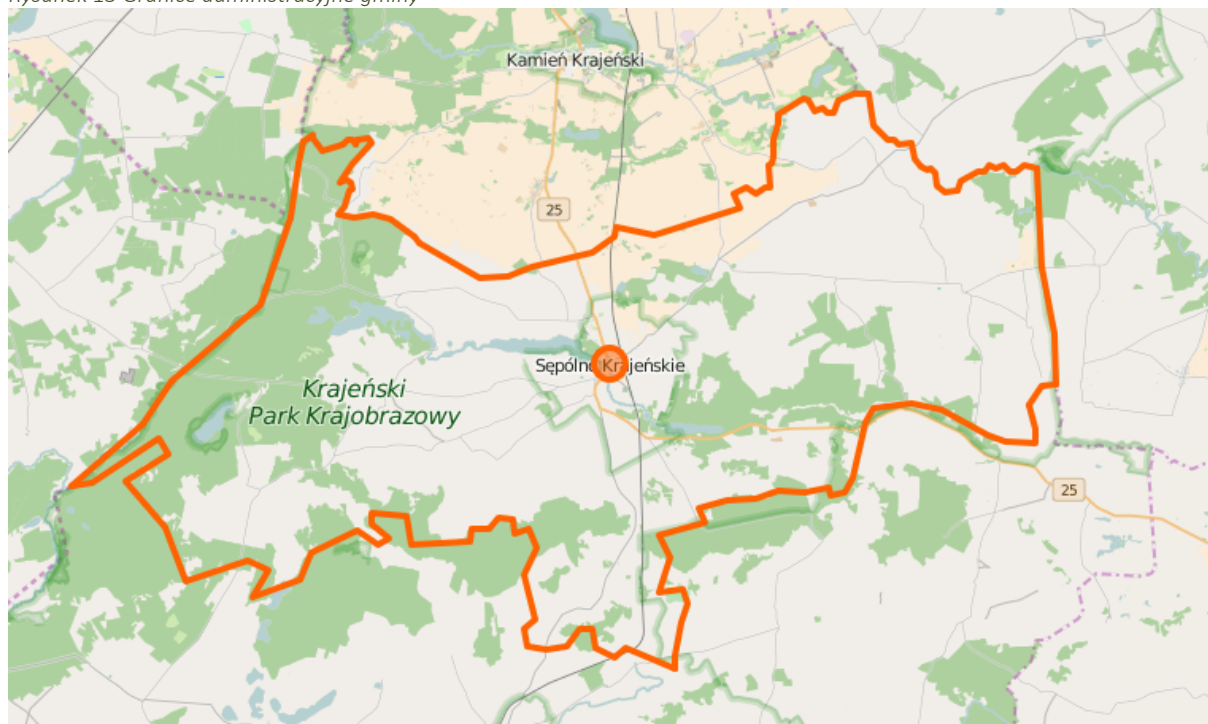
Licząca 16 250 mieszkańców gmina Sępólno Krajeńskie znajduje się w powiecie sępoleńskim, w północno zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego. Jedyne ośrodek miejski, Sępólno Krajeńskie, położony jest nad Jeziorem Sępoleńskim, w dolinie rzeki Sępoleńki. Zajmuje 579 ha i o 64 km oddalony jest od Bydgoszczy.

Gmina Sępólno Krajeńskie sąsiaduje z:

- Gminami Sośno oraz Więcbork od południa;
- Gminą Gostycyn od wschodu;
- Gminami Kamień Krajeński oraz Kęsowo od północy;
- Gminą Debrzno od północnego zachodu;
- Gminą Lipka od zachodu.

¹⁰ Informacje na temat przestrzeni i środowiska Gminy pochodzą z Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Sępólno Krajeńskie oraz Strategii Rozwoju Gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2014-2020.

Rysunek 13 Granice administracyjne gminy

Źródło: www.openstreetmap.org.

W skład gminy wchodzi 24 sołectwa:

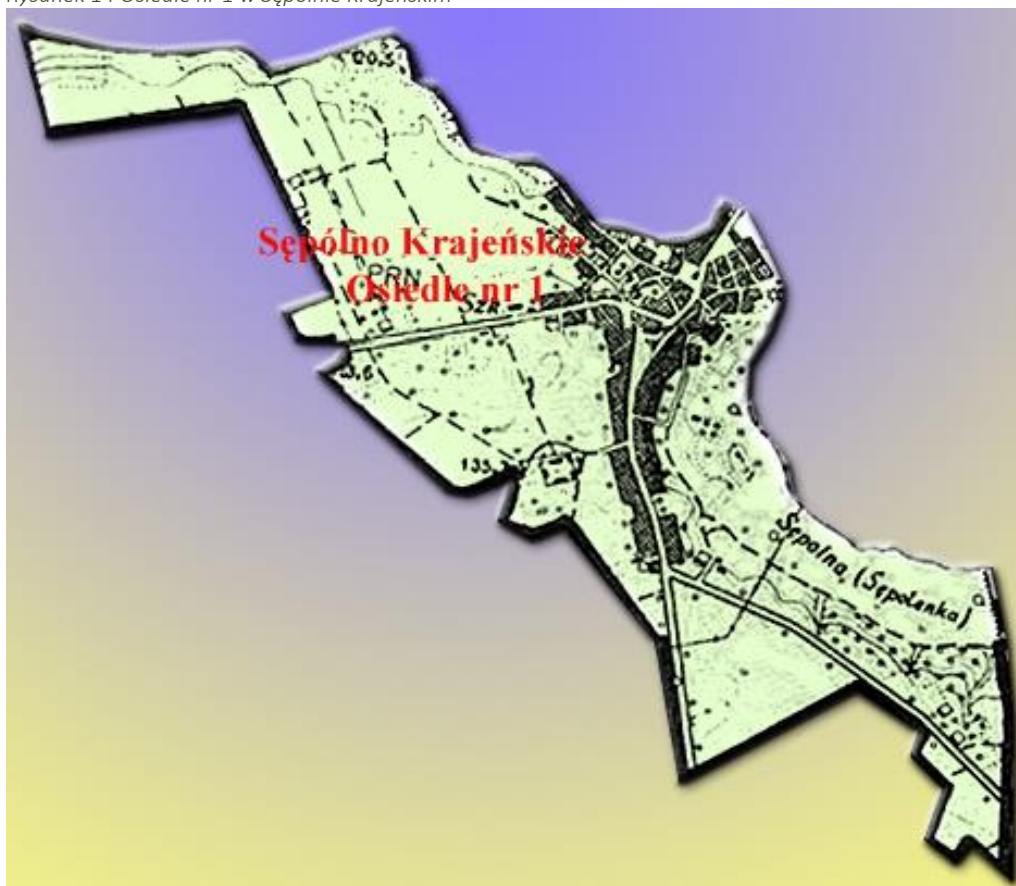
- Sołectwo Dziechowo;
- Sołectwo Iłowo;
- Sołectwo Jazdowo;
- Sołectwo Kawle;
- Sołectwo Komierowo;
- Sołectwo Lutowo;
- Sołectwo Lutówko;
- Sołectwo Niechorz;
- Sołectwo Piaseczno;
- Sołectwo Radońsk;
- Sołectwo Sikorz;
- Sołectwo Skarpa;
- Sołectwo Świdwie;
- Sołectwo Teklanowo;
- Sołectwo Trzciany;

- Sołectwo Wałdowo;
- Sołectwo Wałdówko;
- Sołectwo Wilkowo;
- Sołectwo Wiśniewa;
- Sołectwo Wiśniewka;
- Sołectwo Włóścibórz;
- Sołectwo Wysoka Krajeńska;
- Sołectwo Zalesie;
- Sołectwo Zboże.

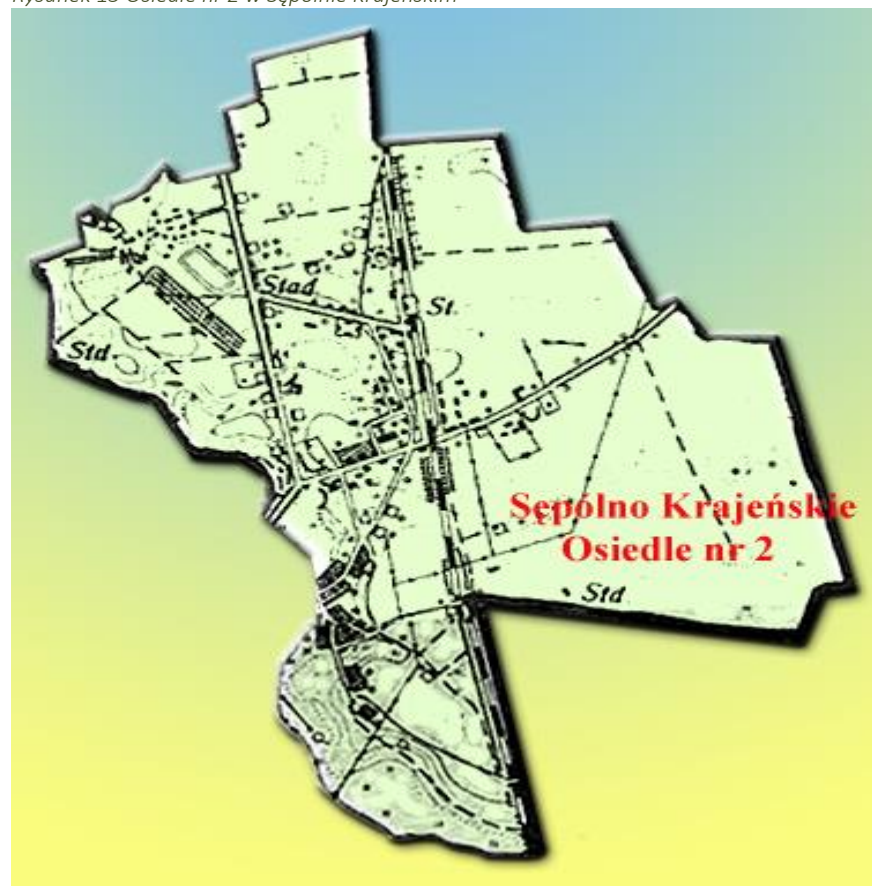
Miasto Sępólno Krajeńskie dzieli się na dwa osiedla:

1. Osiedle nr 1 – obejmuje zachodnią część miasta od rzeki Sępolenki;
2. Osiedle nr 2 - obejmuje północno-wschodnią część miasta od rzeki Sępolenki.

Rysunek 14 Osiedle nr 1 w Sępólnie Krajeńskim

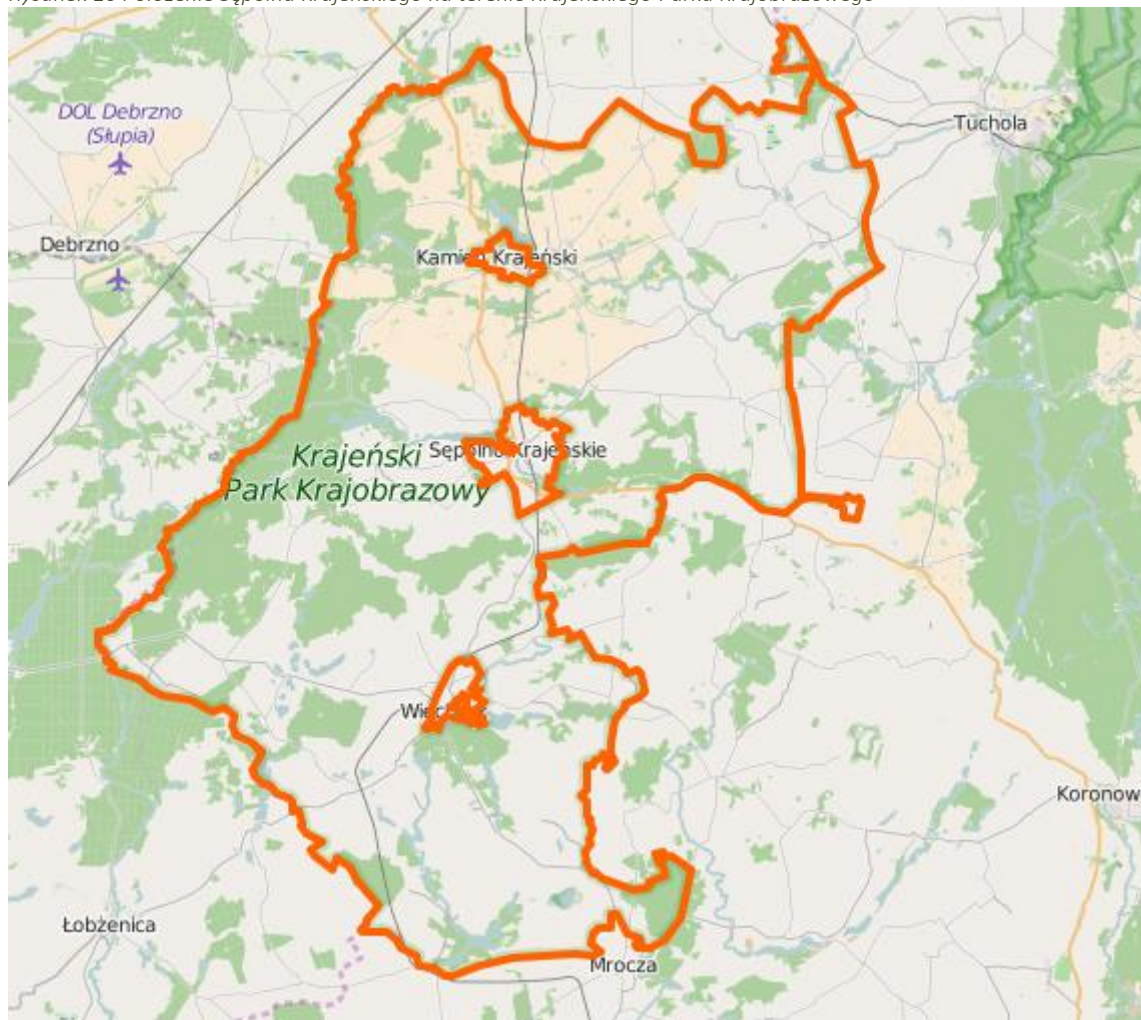
Rysunek 15 Osiedle nr 2 w Sępólnie Krajeńskim

Źródło: Biuletyn Informacji Publicznej Gminy Sępólno Krajeńskie www.bip.gmina-sepolno.pl.

Gminę charakteryzuje zróżnicowanie rzeźby terenu. Najczęściej występującą formą są sandrowe oraz morenowe równiny faliste i płaskie. Na jej terenie znajduje się 17 jezior. Gmina położona jest na obszarze Krajeńskiego Parku Krajobrazowego.

Rysunek 16 Położenie Sępólna Krajeńskiego na terenie Krajeńskiego Parku Krajobrazowego

Źródło: www.openstreetmap.org.

Na terenie gminy zlokalizowane są również inne formy ochrony przyrody:

- rezerваты przyrody Lutowo, Buczyzna, Gaj Krajeński, Dęby Krajeńskie;
- pomniki przyrody (drzewa i skupiska drzew);
- użytki ekologiczne (łąki, pastwiska, bagna);
- Torfowisko Messy – zespół przyrodniczo-krajobrazowy;
- Natura 2000 Dolina Łobżonki – obszar chroniący dolinę rzeki Łobżonka.

Na terenie gminy znajduje się również wiele gatunków zwierząt, w tym przedstawicieli gatunków chronionych.

Do gminnego rejestru zabytków nieruchomych wpisane zostały:

1. kościół ewangelicki, obecnie rzymskokatolicki filialny pod wezwaniem św. Andrzeja Boboli z lat 1904-05 w Łłowie, nr A/1542 z 25.11.2009 roku;
2. zespół dworski w Łłowie, obejmujący: dwór z trzeciego ćwierćwiecza XIX w.; park z końca XIX w. (nr 139/A z 30.01.1985); owczarnia (nr A/1564 z 22.06.2010);
3. zespół pałacowy z przełomu XIX/XX w. w Komierowie, obejmujący: pałac z lat 1924-1929; park; oficynę z 1919; kuźnię z 1919, nr A/214/1-4 z 05.06.1987 roku;
4. kościół parafii pod wezwaniem św. Bartłomieja Apostoła z lat 1799-1812 w Sępólnie Krajeńskim, nr A/864 z 20.09.1994 roku;
5. cmentarz parafii św. Bartłomieja z 1882 roku, przy ul. Chojnickiej w Sępólnie Krajeńskim, nr A/371/1 z 04.09.1993 roku;
6. dwór z połowy XIX w. w Skarpie, nr 103/A z 18.12.1981 roku;
7. zespół dworski z pierwszej połowy XIX w. w Trzcianach, obejmujący: dwór; park, nr A/31/1-2 z 28.12.2000 roku;
8. zespół kościelny parafii pod wezwaniem św. Mateusza w Wałdowie, obejmujący: kościół z 1621 roku (nr KOK 5/46 z 13.07.1936); cmentarz przykościelny; ogrodzenie (nr A/375/1-2 z 11.10.1993);
9. zespół dworski w miejscowości Zboże, obejmujący: dwór z ok. 1890; park z przełomu XIX/XX w., nr A/475/1-2 z 23.09.1996 roku.

Niezarejestrowane pozostają:

1. budynek starostwa z 1929 roku w Sępólnie Krajeńskim;
2. plebania wraz z kapliczką z początku XIX w. w Wałdowie;
3. dwór i młyn z XIX w. w Wałdówku.

¹¹ Informacje na temat zabytków pochodzą ze strony internetowej Punktu Informacji Turystycznej Gminy Sępólno Krajeńskie gcisepolno.pl.

STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW

Gmina Sępólno Krajeńskie zajmuje obszar 22 912 ha, co stanowi 28,96% powierzchni powiatu sępoleńskiego. Użytki rolne to łącznie 60,38% powierzchni gminy (w tym największą część stanowią grunty orne (11 511 ha)). Dużą część terenu gminy zajmują grunty leśne i zadrzewione (29,06%), a 3,97 % zajmują powierzchnie zabudowane i zurbanizowane. Grunty pod wodami, użytki ekologiczne oraz tereny różne stanowią najmniejszą część gminy, zajmując razem 761 ha. Nieużytki zajmują 3,26% powierzchni gminy.

Tabela 37 Struktura użytkowania gruntów na terenie gminy

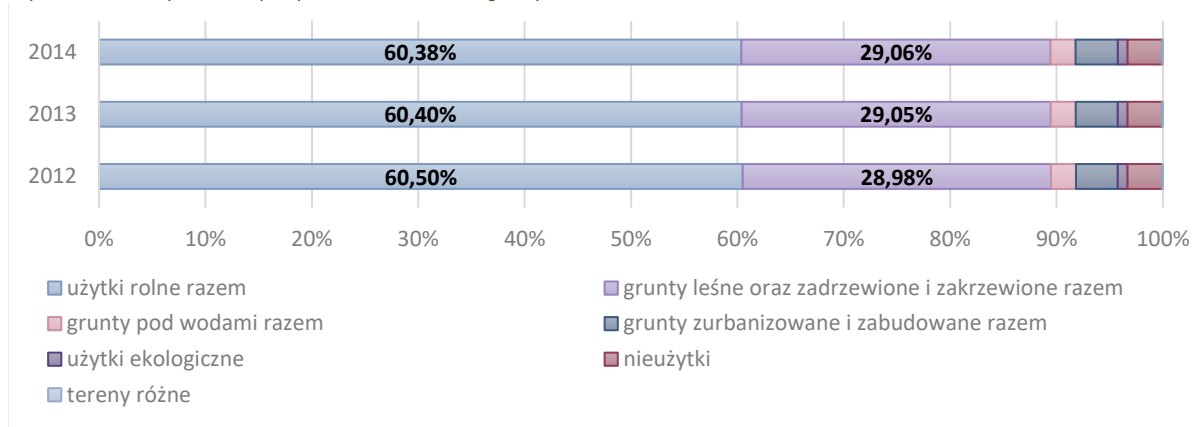
Wyszczególnienie powierzchni	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni gminy [%]
Użytki rolne razem, w tym m.in.:	13834	60,38
– grunty orne	11511	
– sady	64	
– łąki i pastwiska trwałe	1902	
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem, w tym m.in.:	6659	29,06
– lasy	6487	
– grunty zadrzewione i zakrzewione	172	
Grunty pod wodami razem	539	2,35
Grunty zabudowane i zurbanizowane razem, w tym m.in.:	910	3,97
– tereny mieszkaniowe	169	
– tereny przemysłowe	67	
Użytki ekologiczne	210	0,92
Nieużytki	748	3,26
Tereny różne	12	0,05
OGÓŁEM	22912	100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W latach 2012 – 2014 powierzchnia gminy nie zmieniła się. Odnotowano natomiast niewielkie wahania w strukturze użytkowania terenów:

- powierzchnia użytków rolnych zmniejszyła się z 60,50% powierzchni gminy do 60,38%;
- powierzchnia gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych wzrosła z 28,98% do 29,06% ha;
- teren zurbanizowany powiększył się z 3,93% do 3,97% powierzchni gminy.

Wykres 2. Zmiany struktury użytkowania terenów gminy w latach 2012-2014

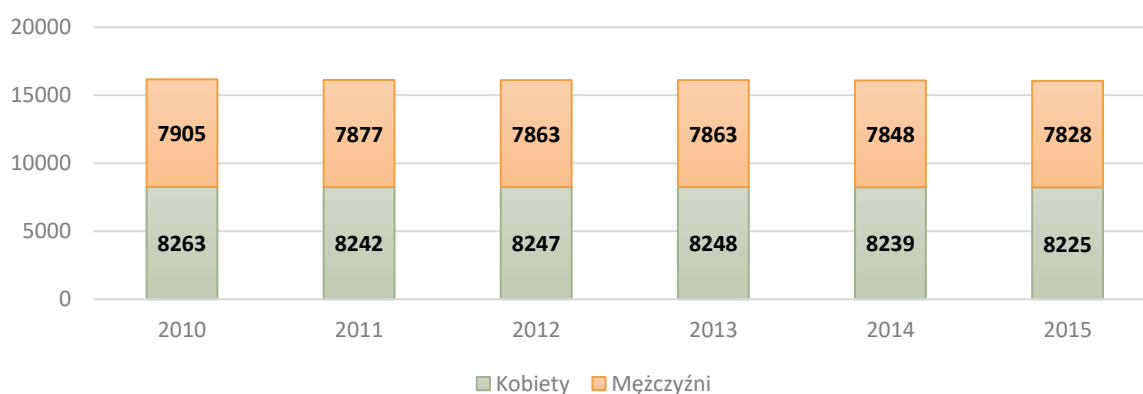
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Sfera społeczna

STRUKTURA DEMOGRAFICZNA I SPOŁECZNA GMINY

Gminę Sępólno Krajeńskie w 2015 roku zamieszkiwało 16 053 mieszkańców, w tym 8 225 kobiet (51,2%) i 7 828 mężczyzn (48,8%). Na przestrzeni lat liczba mieszkańców stopniowo zmniejszała się, malejąc z 16 168 osób w 2010 roku do 16 053 w roku 2015. Współczynnik feminizacji na terenie gminy wynosił 105, co oznacza, że na 100 mężczyzn przypadło 105 kobiet.

Wykres 3. Liczba ludności gminy w latach 2010-2015

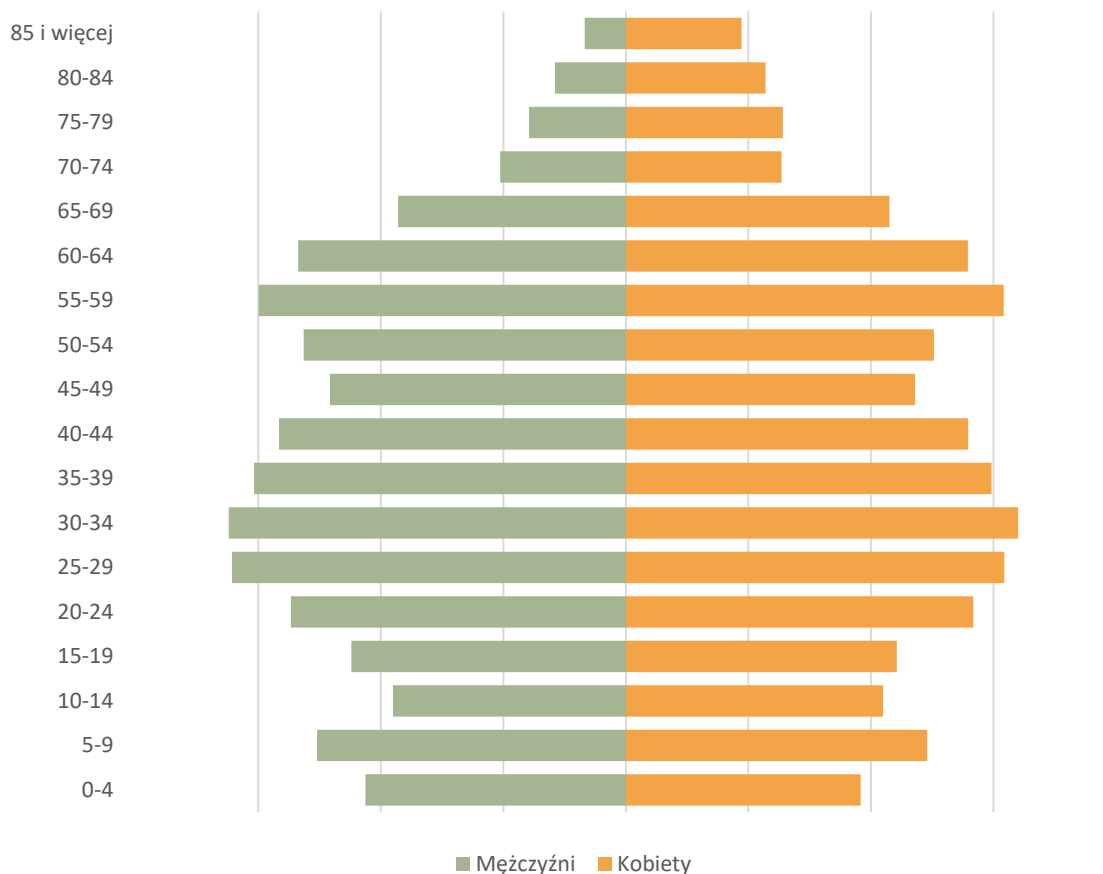

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Struktura ludności gminy pod względem płci i wieku wskazuje na stosunkowo niewielkie różnice w liczbie kobiet i mężczyzn w różnych przedziałach wiekowych. Różnice najbardziej widoczne są w grupie 65+. Im wyższy wiek, tym większa liczba kobiet: na 189 kobiet w wieku 85+ przypadło tylko 67 mężczyzn. Dla porównania, liczba chłopców i dziewczynek w wieku 5-9 była podobna, różnica wynosiła 12 na korzyść chłopców.

Największa część mieszkańców gminy zalicza się do grupy 30-59 lat. Warto również podkreślić, że grupa osób mających mniej niż 20 lat liczebnie przewyższa grupę mieszkańców w wieku 70+.

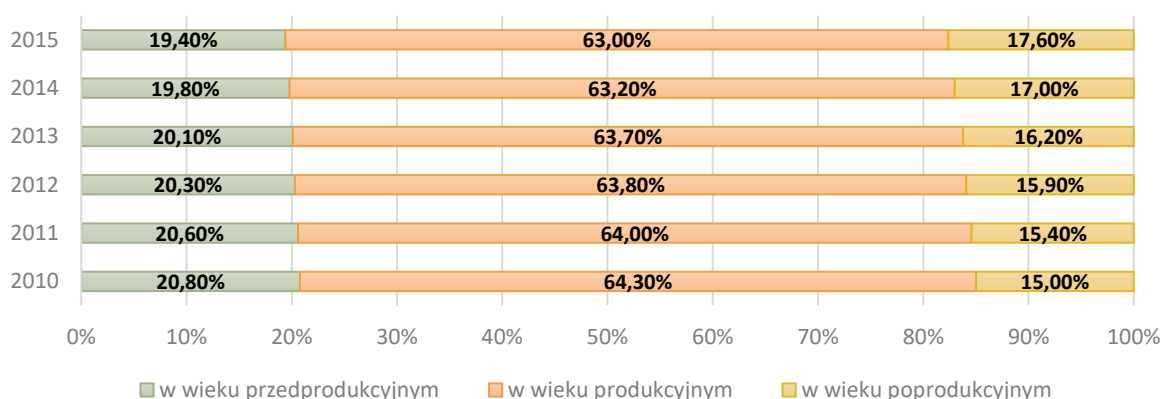
Wykres 4. Piramida wieku mieszkańców gminy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Struktura ludności gminy pod względem ekonomicznych grup wieku wskazuje, że najwięcej osób (64,3%) znajduje się w wieku produkcyjnym. Niewiele ponad 1/4 stanowili mieszkańcy w wieku przedprodukcyjnym, a 15,0% to osoby w wieku poprodukcyjnym. Od roku 2010 wzrasta odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym (przyrost o 1,4 p.p.) oraz produkcyjnym (o 1,3 p.p.). Natomiast maleje liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (spadek o 2,6 p.p.).

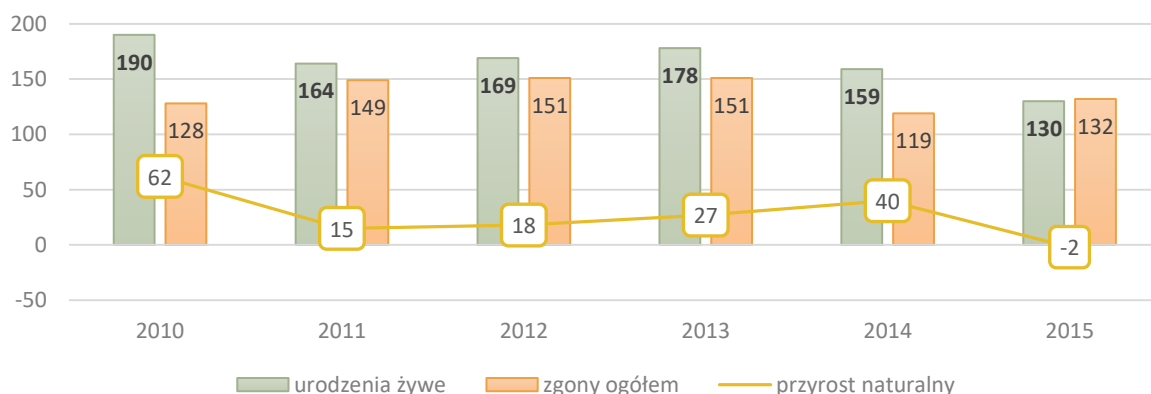
Wykres 5. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W latach 2010 - 2014 liczba urodzeń żywych przewyższała liczbę zgonów - wartość wskaźnika przyrostu naturalnego kształtowała się więc na poziomie dodatnim. Najwyższą wartość odnotowano w roku 2010 (62), najniższą zaś w roku 2011 (15). W roku 2015 odnotowano znaczny spadek przyrostu naturalnego do -2 z wartości 40 w 2014 roku.

Wykres 6. Przyrost naturalny na terenie gminy w latach 2010-2015

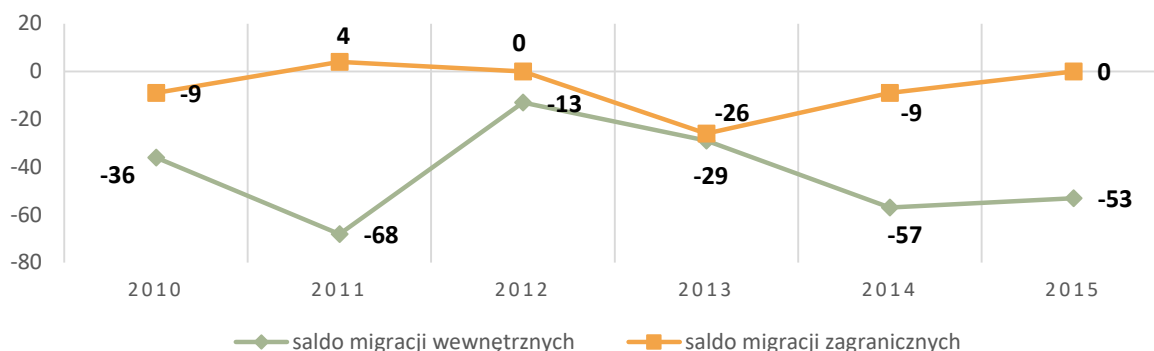

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Saldo migracji wewnętrznych od roku 2010 przyjmuje wartości ujemne. Największy odpływ mieszkańców zanotowano w 2011 roku (68 osób), a najniższy rok później (13 osób). W roku 2015 saldo migracji wewnętrznych przyjęło wartość -53.

Od 2010 do 2015 roku wskaźnik migracji zagranicznych wahał się między wartościami ujemnymi i dodatnimi. W latach 2010 i 2014 saldo przyjęło wartość -9, w 2011 - 4, w 2012 i 2015 - 0, a w 2013 -26.

Wykres 7. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na terenie gminy w latach 2010-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

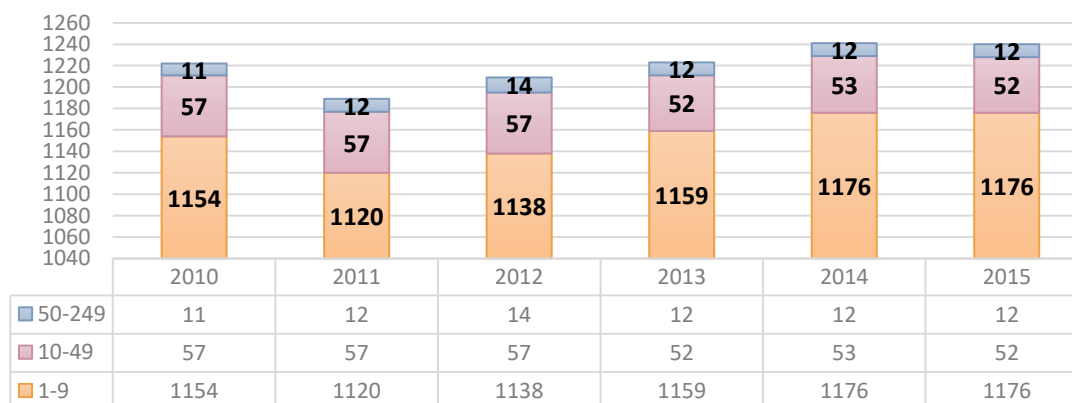
Sfera gospodarcza

LICZBA I STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH

Spośród wszystkich podmiotów gospodarki narodowej największą grupę w 2015 roku stanowią najmniejsze przedsiębiorstwa, zatrudniające od 1 do 9 osób (1 176). Znacznie mniej funkcjonowało przedsiębiorstw średnich, zatrudniających 10-49 osób (52). Podmiotów zatrudniających od 50 do 249 osób znajdowało się w regionie tylko 12. Jednak warto zaznaczyć, że dwoma dużymi zakładami pracy są Projprzem i MDD.

W latach 2010 – 2015 liczba podmiotów gospodarczych zmieniała się. W roku 2010 ich liczba wynosiła 1222, w 2011 roku spadła do 1189, a do 2015 wzrosła do 1240. Powstały 22 małe przedsiębiorstwa (wzrost z 1154 do 1176 w ciągu 6 lat), a liczba średnich podmiotów zmalała (spadek z 57 w 2010 roku do 52 w roku 2015). Niewielkie wahania odnotować można w grupie przedsiębiorstw dużych, ich liczba w 2010 roku wynosiła 11, a w 2015 - 12.

Wykres 8. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na terenie gminy w latach 2010-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Wśród wszystkich podmiotów zarejestrowanych na terenie Gminy Sępólno Krajeńskie najwięcej jest tych, których pracownicy zajmują się handlem hurtowym i detalicznym oraz naprawą pojazdów samochodowych i motocykli (268 podmiotów). Mniej liczną grupę stanowią przedsiębiorstwa zajmujące się budownictwem (160), przetwórstwem przemysłowym (133) oraz działalnością związaną z obsługą rynku nieruchomości (106). Na terenie gminy najmniej jest podmiotów należących do sektorów świadczących usługi z zakresu:

- górnictwa i wydobywania (3);
- wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (5);
- dostawy wody, gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją (6).

Na terenie gminy nie ma organizacji i zespołów eksterytorialnych. Szczegółowe dane zawarte są w poniższej tabeli:

Tabela 38 Sekcje PKD (stan na rok 2007)

Sołectwo	SEKCJE PKD 2007 ¹²																				
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	SiT	U	SUMA
1. Sępólno Krajeńskie	11	2	98	1	4	101	194	61	21	13	20	96	47	20	10	37	79	10	69	0	895
2. Dziechowo	1	0	2	0	0	2	4	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	13
3. Grochowiec	0	0	0	0	0	1	7	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	12
4. Iłowo	2	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	6
5. Jazdowo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
6. Kawle	0	0	0	1	0	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	7

¹² A - rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo

B - górnictwo i wydobywanie

C - przetwórstwo przemysłowe

D - wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych

E - dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją

F - budownictwo

G - handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle

H - transport i gospodarka magazynowa

I - działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi

J - informacja i komunikacja

K - działalność finansowa i ubezpieczeniowa

L - działalność związana z obsługą rynku nieruchomości

M - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna

N - działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

O - administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne

P - edukacja

Q - opieka zdrowotna i pomoc społeczna

R - działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją

S - pozostała działalność usługowa

T - gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby

U - organizacje i zespoły eksterytorialne

Sołectwo	SEKCJE PKD 2007 ¹²																				
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	SIT	U	SUMA
7. Komierowo	2	0	1	1	1	5	4	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	17
8. Lutowo	2	0	0	0	0	8	2	1	0	0	0	0	2	0	1	3	1	0	2	0	22
9. Lutówko	6	0	4	0	0	5	5	0	2	1	1	0	4	1	1	0	1	0	2	0	33
10. Niechorz	2	0	1	1	0	4	4	1	0	0	0	1	1	1	0	1	2	0	1	0	20
11. Piaseczno	0	1	4	0	1	6	9	4	0	0	0	2	0	0	0	0	2	0	3	0	32
12. Radońsk	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	1	0	5
13. Sikorz	3	0	0	0	0	1	2	1	0	0	1	1	1	1	0	1	2	0	0	0	14
14. Skarpa	1	0	2	1	0	3	2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	0	1	0	13
15. Świdwie	0	0	1	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	6
16. Trzciany	1	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	6
17. Wałdowo	1	0	8	0	0	6	10	4	0	1	3	0	0	1	1	4	0	1	4	0	44
18. Wałdówko	0	0	1	0	0	4	4	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	12
19. Wilkowo	5	0	3	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	2	0	14
20. Wiśniewa	1	0	0	0	0	3	3	1	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	3	0	15
21. Wiśniewka	1	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	8
22. Włoszczów	2	0	0	0	0	2	5	2	1	0	0	2	0	0	0	0	1	0	2	0	17
23. Wysoka Krajeńska	2	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	7

Sołectwo	SEKCJE PKD 2007 ¹²																				
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	SiT	U	SUMA
24. Zalesie	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	6
25. Zboże	0	0	2	0	0	2	2	1	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	3	0	13
OGÓŁEM	45	3	133	5	6	160	268	81	28	16	29	106	57	29	16	50	95	12	97	0	1 240

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W 2015 roku na terenie Gminy Sępólno Krajeńskie zdecydowaną większość stanowiły podmioty z sektora prywatnego (1182). Grupę tę tworzyły przede wszystkim osoby fizyczne, prowadzące działalność gospodarczą (904) oraz spółki handlowe (50) oraz stowarzyszenia i organizacje społeczne (44). Mniej było spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego (7), fundacji (1) oraz spółdzielni (8). Dla porównania, w 2015 roku na obszarze gminy znajdowały się tylko 52 podmioty należące do sektora publicznego.

W latach 2010 – 2015, o 14 wzrosła liczba podmiotów z sektora prywatnego, w tym o 9 przedsiębiorstw powiększyła się grupa spółek handlowych, a o 7 podmiotów grupa stowarzyszeń i organizacji społecznych. Zmalała liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego. Liczba przedsiębiorstw z sektora publicznego zmalała z 54 w 2010 roku do 52 w roku 2015.

Tabela 39. Podmioty gospodarki narodowej według sektorów własnościowych w gminie w 2015 roku

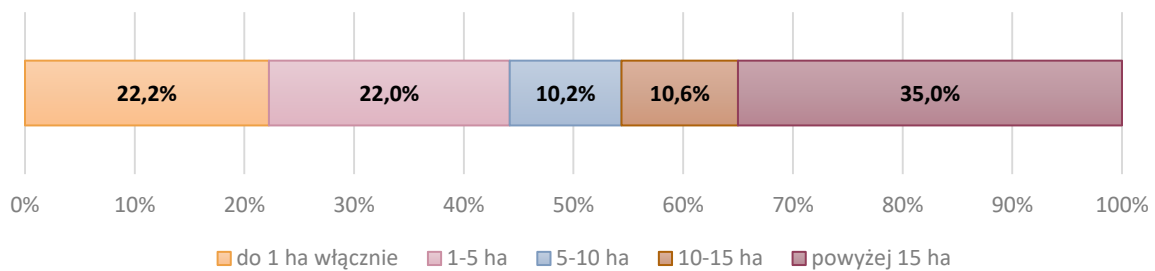
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Sektor publiczny ogółem	54	55	57	54	54	52
Sektor prywatny ogółem, w tym:	1168	1134	1152	1169	1187	1182
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	917	882	897	907	917	904
Spółki handlowe	41	39	38	42	43	50
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	9	8	6	5	5	7
Spółdzielnie	9	8	8	8	8	8
Fundacje	0	0	0	1	1	1
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	37	37	38	40	42	44

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

ROLNICTWO

Według danych z Powszechnego Spisu Rolnego 2010, 35,0% wszystkich gospodarstw rolnych stanowiły gospodarstwa, których powierzchnia była większa niż 15 ha. 22,2% stanowiły gospodarstwa małe, nieprzekraczające 1 ha, a 22,0% gospodarstwa zajmujące od 1 do 5 ha. Najmniej na terenie gminy było gospodarstw zajmujących 5 - 10 ha (10,2%) oraz 10 – 15 ha (10,6%).

Wykres 9. Struktura gospodarstw rolnych na terenie gminy na podstawie PSR 2010

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Na terenie Gminy Sępólno Krajeńskie znajduje się:

- 225 gospodarstw zajmujących się hodowlą bydła, posiadających łącznie 4757 jego sztuk;
- 238 gospodarstw zajmujących się hodowlą trzody chlewnej, posiadających łącznie 17 869 jej sztuk;
- 28 gospodarstw zajmujących się hodowlą koni, posiadających ich łącznie 99;
- 252 gospodarstwa zajmujące się hodowlą drobiu, posiadające łącznie 17 262 jego sztuk.

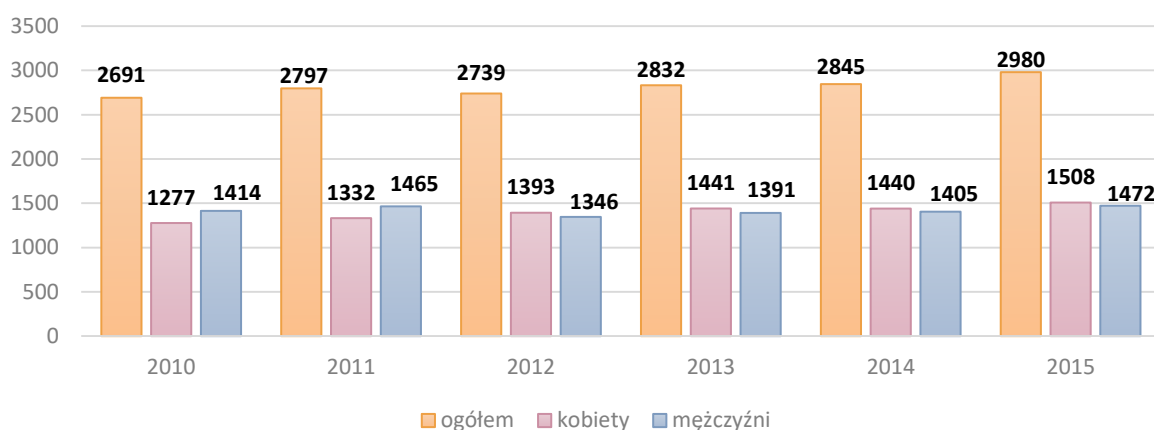
508 gospodarstw zajmuje się uprawą zbóż (w tym 506 uprawia zboża podstawowe, 268 – ziemniaków, 56 – rzepaku, a 8 – buraków cukrowych).

ZATRUDNIENIE

Poziom liczby pracujących na przestrzeni lat 2010 – 2015 kształtował się na podobnym poziomie. W 2010 roku ich liczba wyniosła 2 691, a w 2015 – 2 980. Liczba pracujących kobiet i mężczyzn jest do siebie podobna, w 2015 roku pracujących kobiet było 1 508, a mężczyzn 1 472. Warto podkreślić, że w latach 2010 – 2011 więcej było pracujących mężczyzn, w 2012 roku sytuacja odwróciła się i jest niezmienna.

Należy zaznaczyć, że dane te wykluczają osoby pracujące w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osoby pracujące w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach oraz zakłady osób fizycznych o liczbie pracujących do 9 osób.

Wykres 10. Liczba pracujących ogółem wg płci na terenie gminy w latach 2010-2015

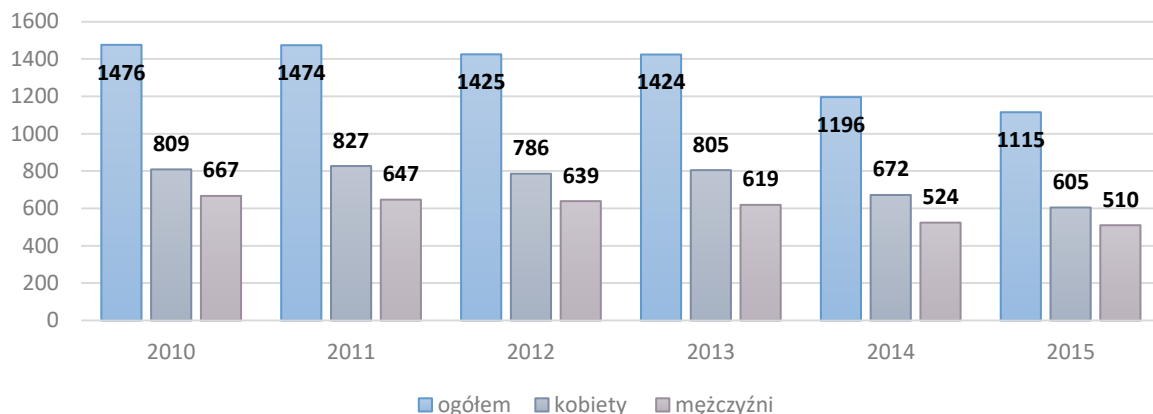

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

STAN I STRUKTURA BEZROBOCIA

W roku 2015 liczba zarejestrowanych bezrobotnych wynosiła 1 115 osób, w tym bez pracy pozostawało 605 kobiet i 510 mężczyzn (jako bezrobotnych określa się tu osoby, które pozostają bez pracy i nie uczą się w szkole, są zdolne do pracy i gotowe do jej podjęcia). Na przestrzeni badanych lat bezrobocie w Gminie Sępólno Krajeńskie spadło - w porównaniu do roku 2010 liczba bezrobotnych w roku 2015 zmniejszyła się o 361 osób. Największą liczbę bezrobotnych odnotowano właśnie w 2010 roku - 1 476 osób, w tym 809 kobiet i 667 mężczyzn).

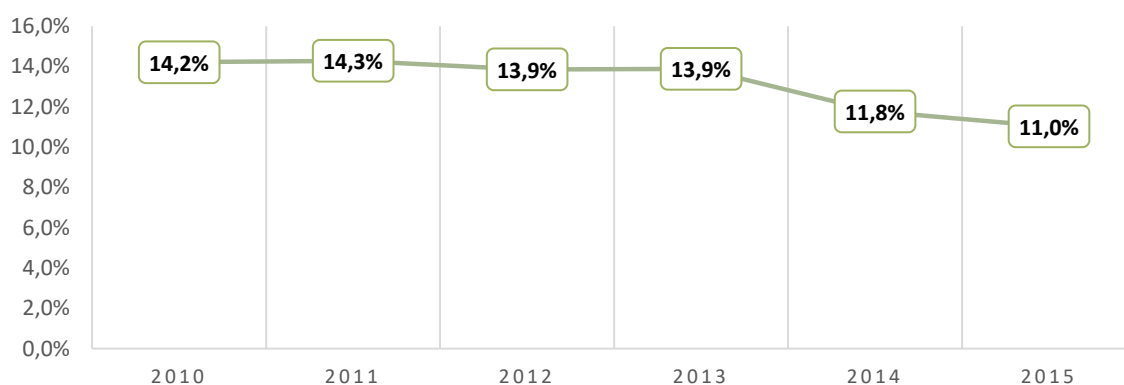
Wykres 11. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na terenie gminy w latach 2010-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Spadł również wskaźnik udziału zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. W 2010 wynosił 14,2%, w 2011 roku nastąpił niewielki wzrost (do 14,3%), a następnie zaczął stopniowo zmniejszać wartość do 11,0% w 2015.

Wykres 12. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie w latach 2010-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Infrastruktura techniczna

DROGI I KOMUNIKACJA

Przez Sępólno Krajeńskie przebiega:

- Droga krajowa nr 25, łącząca m.in. Bobolice, Człuchów, Sępólno Krajeńskie, Bydgoszcz, Inowrocław i Kalisz;
- Droga wojewódzka nr 241 łącząca Tucholę, Sępólno, Więcbork, Nakło i Wągrowiec.
- Drogi powiatowe o łącznej długości 98,9 km;

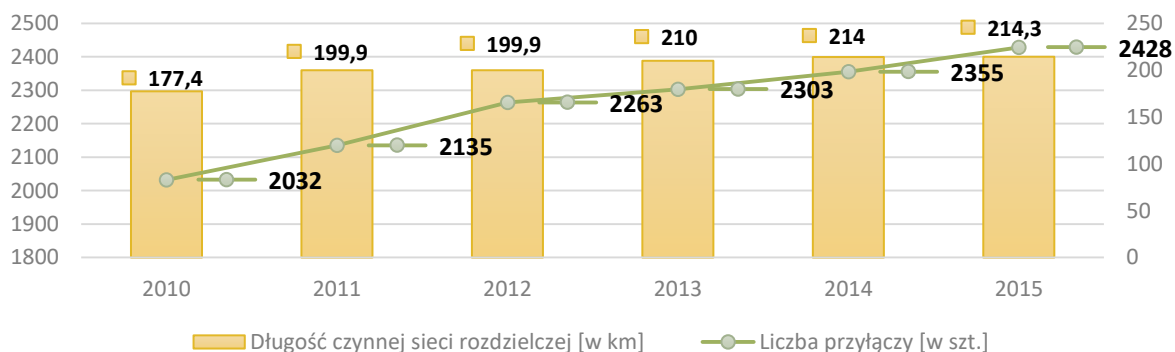
- Drogi gminne, których długość wynosi 125,93 km.

Drogi krajowe i wojewódzkie przebiegające przez Sępólno są w całości utwardzone. Podobnie przeważająca część dróg powiatowych (90%) oraz 16% dróg gminnych. Pozostałe drogi mają nawierzchnię gruntową lub żwirową.

SIEĆ WODOCIĄGOWA I KANALIZACYJNA

W 2015 roku długość czynnej sieci wodociągowej na terenie gminy wynosiła 214,3 km. W porównaniu do roku 2010 liczba ta wzrosła o 36,9 km. Na terenie gminy dokonano 2 428 przyłączy do budynków mieszkalnych. Na przestrzeni lat 2010 – 2015 liczba ta stale wzrastała, począwszy od 2 032 przyłączy w 2010.

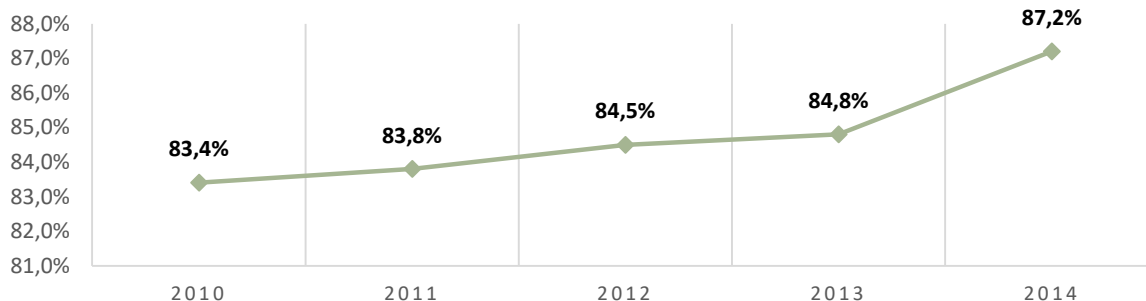
Wykres 13. Długość czynnej sieci wodociągowej i liczba przyłączy na terenie gminy w latach 2010-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W 2014 roku 87,2% mieszkańców było użytkownikami instalacji wodociągowej. W latach 2010 -2014 można było zaobserwować wyraźny wzrost w tym zakresie (z 83,4% w 2010 roku, przez 84,5% w 2012, do 87,2% w 2014).

Wykres 14. Korzystający z instalacji wodociągowej w % ogółu ludności gminy w latach 2010-2014

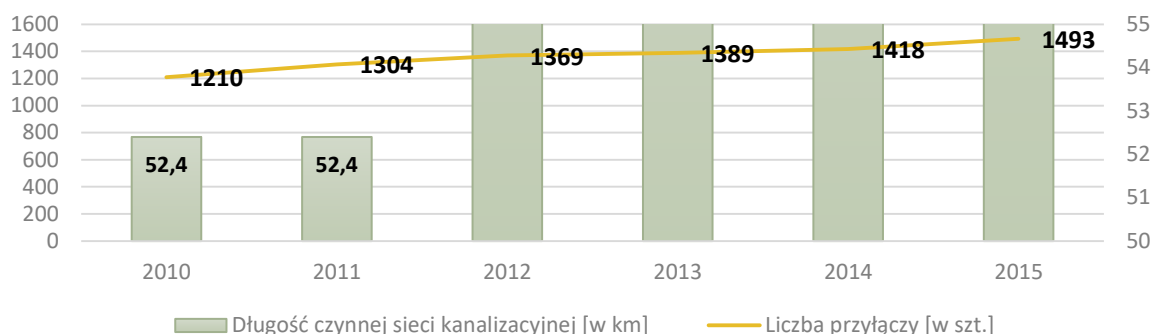

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W latach 2010 – 2011 długość czynnej sieci kanalizacyjnej pozostawała bez zmian (52,4 km). Między rokiem 2012 a 2015 zaobserwowano wzrost do 77,0 km. Na terenie gminy dokonano

1 493 przyłączy do budynków mieszkalnych. Między rokiem 2010 a 2015 liczba ta stale wzrastała, począwszy od 1 210 przyłączy w 2010.

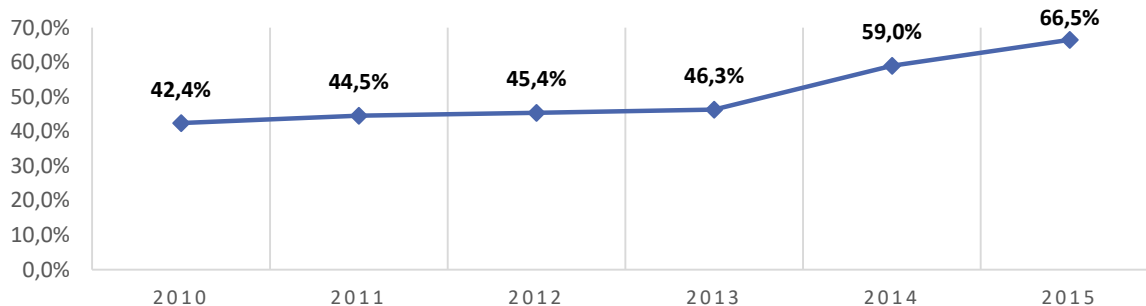
Wykres 15. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [w km] i liczba przyłączy [w szt.] w latach 2010-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS i Urzędu Miejskiego.

W 2015 roku 66,5% mieszkańców gminy korzystało z instalacji kanalizacyjnej. Udział ten stale wzrastał od 2010 roku, kiedy to wynosił 42,4% (przez 44,5% w 2011, 45,4% w 2012, 46,3% w 2013 i 59,0% w 2014).

Wykres 16. Korzystający z instalacji kanalizacyjnej w % ogółu ludności gminy w latach 2010-2014

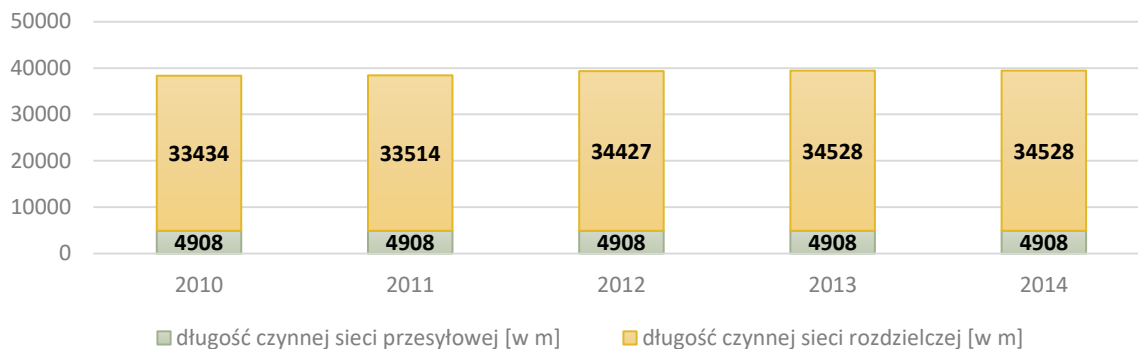

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS i Urzędu Miejskiego.

SIEĆ GAZOWA, CIEPŁOWNICZA I ELEKTRYCZNA

Długość czynnej sieci rozdzielczej na terenie gminy stale wzrastała między 2010 a 2015 rokiem. W 2010 wynosiła 33 434 m. W 2012 roku wzrosła do 34 427 m., a w 2015 osiągnęła długość 34 528 m., nie zmieniając się do roku 2014. Przyrost w ciągu 5 lat wyniósł więc 1 094 m. Długość czynnej sieci przesyłowej od 2010 roku jest taka sama, wynosi 4 908 m.

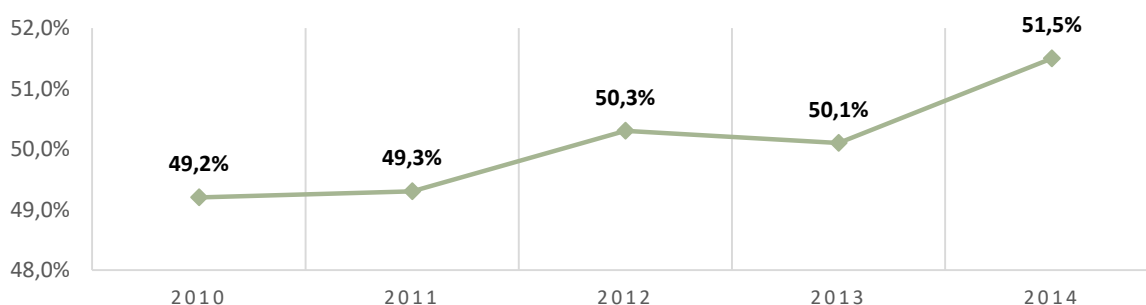
Wykres 17. Długość czynnej sieci gazowej w latach 2010-2014 na terenie gminy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W 2014 roku 51,5% mieszkańców gminy korzystało z instalacji gazowej. Dla porównania, odsetek ten w 2010 roku wynosił 49,2%, do 2012 roku wzrósł do 50,3%, by następnie spaść do 50,1% w 2013 roku. Zanotowano więc ogólny wzrost o 2,3 p.p.

Wykres 18. Korzystający z instalacji gazowej w % ogółu ludności gminy w latach 2010-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

ZASOBY MIESZKANIOWE

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, na terenie gminy w 2014 roku znajdowało się 4 774 mieszkań. Zanotowano wzrost liczby o 94 względem 2010 roku. W 2010 roku mieszkańcy gminy mieli do swojej dyspozycji 19 060 izb oraz 358 378 m² powierzchni użytkowej. W 2014 roku natomiast liczba izb wynosiła 19 555, a obszar powierzchni użytkowej wzrósł do 370 020 m².

Tabela 40. Zasoby mieszkaniowe na terenie gminy w latach 2010-2014

	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba mieszkań	4 680	4 697	4 723	4 752	4 774
Liczba izb	19060	19149	19278	19437	19555

	2010	2011	2012	2013	2014
Powierzchnia użytkowa mieszkań [m²]	358 378	360 509	363 684	367 267	370 020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Warunki mieszkaniowe na terenie gminy ulegają niewielkim zmianom. W 2010 roku 96,86% mieszkań podłączonych było do sieci wodociągowej. Odsetek ten wzrósł do 96,92% w roku 2014. Łazienka była częścią 92,59% mieszkań w 2010 roku oraz 92,73% w roku 2014. W centralne ogrzewanie wyposażonych było 74,29% mieszkań w 2010 roku, a do 2014 odsetek ten wzrósł do 74,80%.

Tabela 41. Wyposażenie mieszkań na terenie gminy w instalacje

Wyszczególnienie	Udział [w%]
2010 rok	
Wodociągi	96,86%
Łazienka	92,59%
Centralne ogrzewanie	74,29%
2014 rok	
Wodociągi	96,92%
Łazienka	92,73%
Centralne ogrzewanie	74,80%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Infrastruktura społeczna

EDUKACJA

Na terenie Gminy Sępólno Krajeńskie funkcjonują następujące placówki oświatowe:

- Zespół Szkół nr 1 w Sępólnie Krajeńskim;
- Zespół Szkół nr 3 w Sępólnie Krajeńskim;
- Zespół Szkół w Lutowie;
- Zespół Szkół w Wałdowie;
- Szkoła Podstawowa w Zbożu;
- Szkoła Podstawowa w Zalesiu;
- Szkoła Podstawowa w Wiśniewie;

- Przedszkole Nr 1 w Sępólnie Krajeńskim;
- Przedszkole Nr 2 w Sępólnie Krajeńskim;
- Świetlica Terapeutyczna w Sępólnie Krajeńskim;
- Klub Dziecięcy w Centrum Małego Dziecka i Rodziny;
- Żłobek w Centrum Małego Dziecka i Rodziny.

Dodatkowo na terenie gminy działa 7 oddziałów przedszkolnych:

- Oddział przedszkolny w Zespole Szkół nr 1;
- Oddział przedszkolny w Zespole Szkół nr 3;
- Oddział przedszkolny Wałdowo;
- Oddział przedszkolny Lutowo;
- Oddział przedszkolny Zboże;
- Oddział przedszkolny Wiśniewa;
- Oddział przedszkolny Zalesie.

Oprócz tego swoją siedzibę w Sępólnie Krajeńskim mają placówki powiatowe:

- Zespół Szkół nr 2;
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych;
- Liceum Ogólnokształcące im. T. Kotarbińskiego;
- Poradnia psychologiczno-pedagogiczna.

W roku 2015 do placówek wychowania przedszkolnego uczęszczało 365 dzieci. W szkołach podstawowych uczyło się 1 166 uczniów, a w gimnazjach 487.

Dokładne dane statystyczne dotyczące oświaty i edukacji na terenie gminy w latach 2012 – 2015 znajdują się w poniższej tabeli:

Tabela 42. Dane statystyczne na temat oświaty i edukacji w latach 2010-2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
<i>Placówki wychowania przedszkolnego</i>	8	9	9	9	9	9
<i>Oddziały wychowania przedszkolnego</i>	16	20	21	21	20	18
<i>Miejsca w przedszkolach</i>	248	252	252	232	252	252
<i>Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego</i>	331	438	450	453	439	365
<i>Szkoły podstawowe</i>	8	8	8	8	8	8
<i>Uczniowie szkół podstawowych</i>	1 024	1 011	1 008	1 013	1 037	1 166
<i>Szkoły gimnazjalne</i>	5	5	5	5	5	5
<i>Uczniowie szkół gimnazjalnych</i>	634	605	578	518	517	487
<i>Szkoły ponadgimnazjalne</i>	8	8	9	7	7	7
<i>Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych</i>	731	695	657	635	597	-
<i>Liczba uczniów przypadająca na jeden oddział w szkołach podstawowych</i>	17	17	16	16	16	17
<i>Liczba uczniów przypadająca na jeden oddział</i>	22	22	23	22	22	21

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
<i>w szkołach gimnazjalnych</i>						
<i>Liczba uczniów przypadająca na jeden oddział w szkołach ponadgimnazjalnych</i>	26	26	23	22	22	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W roku 2015 średni wynik sprawdzianu szóstoklasistów na terenie gminy wyniósł 64%. Średnia dla Miasta Sępólno Krajeńskie była wyższa – 67%. Gimnazjaliści na terenie gminy osiągnęli średni wynik 53% punktów na egzaminie gimnazjalnym. Uczniowie z miasta osiągnęli wynik nieznacznie niższy – 52,5%.

Tabela 43 Średnie wyniki egzaminów

	Średni wynik sprawdzianu szóstoklasistów	Wynik średni egzaminu gimnazjalistów
Gmina Sępólno Krajeńskie	64%	53%
Miasto Sępólno Krajeńskie	67%	52,5%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych.

KULTURA, SPORT I REKREACJA

Na terenie gminy działa Centrum Sportu i Rekreacji, które realizuje zadania z zakresu kultury fizycznej, sportu i rekreacji, a przede wszystkim:

- administrowania obiektów rekreacyjnych i sportowych;
- utrzymania urządzeń sportowych i terenów rekreacyjnych;
- organizacji zawodów, zajęć stałych oraz imprez sportowych, rekreacyjnych i turystycznych;

- prowadzenia działalności informacyjnej, reklamowej i promocyjnej;
- propagowania kultury fizycznej, sportu, turystyki i rekreacji;
- przygotowanie i zabezpieczenie sezonu turystyczno-rekreacyjnego.

Do bazy obiektów sportowych Centrum Sportu i Rekreacji należą:

- hala widowiskowo-sportowa Krajna Arena, w skład której wchodzi:
 - 3 szatnie z umywalniami i sanitariatami oraz z pokojem trenerów i sędziów;
 - widownia z trybunami;
 - sala fitness;
 - magazyny i pomieszczenia techniczne;
- stadion sportowy z bieżnią lekkoatletyczną oraz boiskiem do piłki nożnej;
- ceglaste korty tenisowe;
- siłownia.

Do aktywnego spędzania wolnego czasu zachęcają również szlaki turystyczne znajdujące się na terenie Gminy Sępólno Krajeńskie:

- Szlak Sępoleński;
- Męczeństwa Krajan;
- Znak Rodła im. Janiny Kłopotckiej;
- Imienia Generała Jakuba Komierowskiego;
- Rezerwatów Krajeńskich;
- Rycerza Bossuty;
- Akademicki.

O zaspokojenie potrzeb kulturalnych mieszkańców na terenie gminy dba Centrum Kultury i Sztuki w Sępólnie Krajeńskim, do którego zadań należy między innymi:

- edukacja kulturalna;

- gromadzenie, dokumentowanie, tworzenie i ochrona dóbr kultury;
- wspieranie amatorskich ruchów artystycznych oraz zainteresowań z zakresu kultury i sztuki;
- organizacja lub współorganizacja imprez kulturalnych.

Na rok 2015 zaplanowano trzy projekty:

1. *Cyrkowe fantazje*;
2. *Ziemia i ogień* - warsztaty garncarstwa i ceramiki dla osób niepełnosprawnych;
3. Pomoc dla pracodawców inwestujących w kadry.

W skład Centrum Kultury i Sztuki wchodzi:

- Wiejski Ośrodek Kultury w Lutowie;
- Wiejski Ośrodek Kultury w Wałdowie;
- Świetlice Wiejskie w: Iłowie, Kawlach, Komierowie; Lutówku; Niechorza; Piasecznie, Radońsku, Skarpie, Świdwie, Teklanowie, Trzcianach, Wałdówku, Wilkowie, Wiśniewie, Wiśniewce, Włóscibórze, Wysokiej Krajeńskiej, Zalesiu.

O zaspokojenie potrzeb kulturalnych mieszkańców dba również Biblioteka Publiczna im. Jarosława Iwaszkiewicza w Sępólnie Krajeńskim, do której szczegółowych zadań należy:

- gromadzenie, opracowywanie i przechowywanie materiałów bibliotecznych, ze szczególnym uwzględnieniem materiałów dokumentujących dorobek regionu;
- udostępnianie zbiorów na miejscu i wypożyczanie ich na zewnątrz;
- prowadzenie wypożyczeń międzybibliotecznych;
- prowadzenie warsztatu działalności informacyjno- bibliograficznej;
- popularyzacja książki i czytelnictwa oraz dorobku kulturalnego gminy;
- współdziałanie z bibliotekami innych sieci, instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami.

Biblioteka jest współorganizatorem Dni Sępólna oraz Tygodnia Kultury Sępoleńskiej.

OCHRONA ZDROWIA¹³

Na terenie Gminy Sępólno Krajeńskie w obszarze ochrony zdrowia działają:

10. NZOZ Doktor – realizujący zadania z zakresu opieki szkolnej oraz podstawowej opieki zdrowotnej;
11. Centrum Medyczne SPAMED, w skład którego wchodzi Wiejski Ośrodek Zdrowia w Wałdowie oraz Wiejski Ośrodek Zdrowia w Radońsku;
12. Zakład Diagnostyczno–Lecznicy BONUS PLUS, realizujący zadania z podstawowej opieki zdrowotnej;
13. Pielęgniarski Ośrodek Medycyny Środowiskowo-Rodzinnej Vita;
14. Gabinet Rehabilitacji i Terapii Manualnej;
15. Niepubliczny Zakład Rehabilitacji;
16. NZOZ Jantar – poradnia odwykowa i leczenia uzależnień;
17. Caritas – opieka długoterminowa i opieka paliatywna;
18. Indywidualna praktyka położnej środowiskowo-rodzinnej.

Ponadto na terenie gminy znajdują się 4 apteki, 3 prywatne gabinety stomatologiczne oraz dwóch stomatologów szkolnych.

Urząd Miejski współpracuje z Regionalnym Centrum Onkologii w Bydgoszczy w zakresie profilaktyki chorób piersi.

POMOC SPOŁECZNA

Na przestrzeni lat 2010 – 2014 liczba gospodarstw domowych oraz osób korzystających z pomocy społecznej zmieniała się. W 2010 roku takich gospodarstw było 585, a osób 1 836. Przez kolejne lata liczba ta stopniowo malała, by w roku 2012 osiągnąć poziom 513 gospodarstw domowych oraz 1 560 osób. W 2014 roku na terenie Gminy Sępólno Krajeńskie z pomocy społecznej korzystało 447 gospodarstw domowych, liczba osób korzystających w tej

¹³ Dane dotyczące ochrony zdrowia pochodzą ze *Strategii Rozwoju Gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2014 – 2020*.

formy pomocy wyniosła 1 296. Zaobserwować można więc znaczący spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej.

Wykres 19. Liczba gospodarstw domowych oraz osób korzystających z pomocy społecznej na terenie gminy w latach 2010-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Na terenie Sępólna Krajeńskiego działa Ośrodek Pomocy Społecznej. Wśród świadczeń, które oferuje wyróżnić można pieniężne (zasiłki stałe, okresowe i celowe) oraz niepieniężne, do których zaliczają się:

- schronienie;
- ubranie;
- posiłek;
- usługi opiekuńcze;
- składki na ubezpieczenie zdrowotne;
- składki na ubezpieczenie społeczne;
- poradnictwo specjalistyczne.

AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

Aktywność ludności gminy koncentruje się wokół działalności stowarzyszeń, fundacji, kół oraz innych związków. Ich celem jest przede wszystkim ochrona dorobku kultury, dbanie o rozwój gminy oraz organizacja życia społecznego.

Na terenie Gminy Sępólno Krajeńskie działają następujące organizacje pozarządowe:

Tabela 44 Organizacje pozarządowe na terenie gminy

NAZWA ORGANIZACJI	ADRES	PODSTAWOWY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI
Gminne Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe	89-400 Sępólno Krajeńskie ul. Chojnicka 19	Sport i rekreacja
Gminny Związek Rolników Kótek i Organizacji Rolniczych	89-400 Sępólno Krajeńskie ul. Kościuszki 4	Edukacja, ochrona środowiska
Klub Sportowy „Ludowy Zespół Sportowy” Lutówko	89-400 Sępólno Krajeńskie Lutówko 21	Sport i rekreacja
Klub Sportowy „WKS Wałdowo”	89-400 Sępólno Krajeńskie Wałdowo 90	Sport i rekreacja, młodzież, hobby
Klub Sportowy Wodniacy Sępólno	89-400 Sępólno Krajeńskie ul. Bergera 24	Sport i rekreacja
Krajeńskie Stowarzyszenie Kupców i Przedsiębiorców	89-400 Sępólno Krajeńskie ul. Baczyńskiego 4	Zrzeszenie handlowców i przedsiębiorców działających na terenie powiatu
Kurkowe Bractwo Strzeleckie	89-400 Sępólno Krajeńskie ul. Szkolna 8/6	Utrzymanie i pielęgnacja dawnych tradycji i zwyczajów bractwa strzeleckiego
Ludowy Zespół Sportowy LZS Piaseczno	89-400 Sępólno Krajeńskie Świetlica Wiejska w Piasecznie	Sport i rekreacja
LZS „PEP Biomasa” Skarpa	89-400 Sępólno Krajeńskie Skarpa 16/12	Sport i rekreacja
Miejski Ludowy Klub Sportowy „Krajna”	89-400 Sępólno Krajeńskie ul. Chojnicka 19	Sport i rekreacja, młodzież, edukacja
Ochotnicza Straż Pożarna w Zalesiu	89-400 Sępólno Krajeńskie Zalesie 6	Ochrona Przeciwpożarowa
Ochotnicza Straż Pożarna w Komierowie	89-400 Sępólno Krajeńskie Komierowo 27	Ochrona Przeciwpożarowa
Ochotnicza Straż Pożarna w Lutowie	89-406 Lutowo 39	Ochrona Przeciwpożarowa, młodzież, ochrona środowiska
Ochotnicza Straż Pożarna w Lutówku	89-407 Lutówko 21	Kultura i sztuka, sport i rekreacja, ochrona przeciwpożarowa
Ochotnicza Straż Pożarna w Sępólnie Krajeńskim	89-400 Sępólno Krajeńskie ul. Sienkiewicza 54	Ochrona Przeciwpożarowa
Ochotnicza Straż Pożarna w Wałdowie	89-405 Wałdowo 93	Ochrona Przeciwpożarowa

NAZWA ORGANIZACJI	ADRES	PODSTAWOWY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI
Ognisko Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej „SĘPÓLNO”	89-400 Sępólno Krajeńskie ul. Kościuszki 16	Sport i rekreacja, turystyka, zdrowie
Orchidea Krajeńskie Stowarzyszenie Amazonek	89-400 Sępólno Krajeńskie ul. Jeziorna 6	Rehabilitacja psychofizyczna kobiet i mężczyzn po leczeniu raka piersi i innych chorób nowotworowych, zdrowie, edukacja, niepełnosprawni
Oddział Rejonowy Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Sępólnie Kraj.	89-400 Sępólno Krajeńskie ul. Kościuszki 4	Seniorzy
Pomorsko – Kujawski Związek Pszczelarzy w Bydgoszczy Koło Pszczelarzy w Sępólnie Krajeńskim	89-400 Sępólno Krajeńskie Wiśniewka 12/1	Ochrona środowiska
Stowarzyszenie „BĄDŹ Z NAMI”	89-400 Sępólno Krajeńskie ul. Szkolna 1	Edukacja, młodzież, pomoc społeczna, sport i rekreacja
Stowarzyszenie „Bliżej Szkoły”	89-400 Sępólno Krajeńskie ul. Wojska Polskiego 34	Edukacja
Stowarzyszenie „Dorośli- Dzieciom”	89-400 Sępólno Krajeńskie ul. Szkolna 8/7	Edukacja, młodzież, ochrona środowiska, niepełnosprawni, profilaktyka uzależnień, zdrowie, współpraca międzynarodowa, sport i rekreacja, turystyka
Stowarzyszenie „Duże Różowe Słońce	89-400 Sępólno Krajeńskie ul. Sienkiewicza 51	Edukacja, Kultura i sztuka, młodzież, niepełnosprawni, sport i rekreacja, turystyka, ochrona środowiska, seniorzy
Stowarzyszenie „Jesteśmy Tacy Sami”	89-400 Sępólno Krajeńskie ul. Hallera 29	Niepełnosprawni, sport i rekreacja, edukacja
Stowarzyszenie „MŁODZI DLA LUTÓWKA”	89-407 Lutówko 48	Działania na rzecz wsi Lutówko i jej mieszkańców, kultura i sztuka, młodzież, ochrona środowiska, sport i rekreacja, turystyka
Stowarzyszenie „Zielona Kraina”	89-400 Sępólno Krajeńskie ul. Przemysłowa 2	Edukacja, ochrona środowiska, turystyka
Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów – weterani Pracy – Oddział Miejski	89-400 Sępólno Krajeńskie ul. Kościuszki 11	Pomoc społeczna, niepełnosprawni, seniorzy

NAZWA ORGANIZACJI	ADRES	PODSTAWOWY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI
Stowarzyszenie Klub Abstynenta „Jantar”	89-400 Sępólno Krajeńskie ul. Szkolna 8	Profilaktyka uzależnień, młodzież, zdrowie, pomoc społeczna, edukacja, młodzież
Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Gminy Sępólno Krajeńskie „Wawrzyniec”	89-400 Sępólno Krajeńskie ul. Szkolna 8	Kultura i sztuka, pomoc społeczna, edukacja, zdrowie, profilaktyka uzależnień, Sport i rekreacja, turystyka, hobby, młodzież
Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi - Niechorzanie	89-400 Sępólno Krajeńskie Niechorz 24	Edukacja, kultura i sztuka, młodzież, pomoc społeczna, zdrowie, sport i rekreacja, turystyka
Stowarzyszenie Odnowy Wsi Krajeńskiej	89-400 Sępólno Krajeńskie Wysoka Krajeńska 10a	Edukacja, Kultura i sztuka, młodzież,
Stowarzyszenie Rozwoju Wsi „Kół Gospodyń Wiejskich i kótek Rolniczych” gminy Sępólno Krajeńskie	89-400 Sępólno Krajeńskie ul. Kościuszki 4	Kultura i sztuka, Sport i rekreacja, turystyka, młodzież
Stowarzyszenie Ziemi Krajeńskiej	89-400 Sępólno Krajeńskie ul. Odrodzenia 5/4	Edukacja, kombatanci, historia ziemi krajeńskiej
Uczniowski Klub Sportowy „HERKULES”	89-400 Sępólno Krajeńskie Ul. Hallera 29	Sport i rekreacja, niepełnosprawni, turystyka
Uczniowski Klub Sportowy „KALOSKAGATOS”	89-400 Sępólno Krajeńskie ul. Młyńska 42	Sport i rekreacja, młodzież
Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych, Zarząd Koła w Sępólnie Kraj.	89-400 Sępólno Krajeńskie ul. Kościuszki 4	Kombatanci
Związek Nauczycielstwa Polskiego	89-400 Sępólno Krajeńskie ul. Kościuszki 11	Edukacja, kultura i sztuka, seniorzy, turystyka, sport i rekreacja
Stowarzyszenie „ZE ZBOŻEM ZA PAN BRAT”	Zboże 23 89-400 Sępólno Krajeńskie	Sport i rekreacja, młodzież, turystyka,
Stowarzyszenie Rodzinni	89-400 Sępólno Krajeńskie Lutówko 65	Integracja, pomoc społeczna osobom starszym i niepełnosprawnym, wolontariat, wyrównywanie szans, tradycja, edukacja, kultura, rehabilitacja
Stowarzyszenie na rzecz osób ze spektrum autyzmu „Niebiesko Mi”	89-400 Sępólno Krajeńskie Ul. Jeziorna 6	Edukacja, niepełnosprawni, terapia

NAZWA ORGANIZACJI	ADRES	PODSTAWOWY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI
Akademia Małego Piłkarza	89-400 Sępólno Krajeńskie Ul. Turystyczna 4	Sport i rekreacja w tym także dzieci i młodzieży niepełnosprawnej
Stowarzyszenie Aktywizacji zawodowej i społecznej „ACTIVUS”	89-400 Sępólno Krajeńskie Ul. Przemysłowa 15	Edukacja, młodzież, ochrona środowiska, współpraca międzynarodowa, turystyka
Polski Związek Wędkarski Koło Terenowe nr 121 w Sępólnie Krajeńskim	89-400 Sępólno Krajeńskie Ul. Jeziorna 1	Sport i rekreacja, hobby, edukacja, ochrona środowiska,
Uczniowski Klub Sportowy „HALS”	89-400 Sępólno Krajeńskie Ul. Jeziorna 2a	Sport i rekreacja, edukacja, młodzież, ochrona środowiska, turystyka, hobby

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych opublikowanych w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Sępólno Krajeńskie www.bip.gmina-sepolno.pl.

16.2. Analiza SWOT

Celem analizy SWOT (strengths-weaknesses-opportunities-threats) jest identyfikacja i analiza czynników w kontekście ustalonego celu oraz wskazanie najlepszych rozwiązań, wytyczenie kierunków działania przy jednoczesnym wykorzystaniu szans i mocnych stron, a także minimalizacji zagrożeń i słabych stron analizowanego podmiotu. Przystępując do analizy SWOT należy wskazać czynniki, które mogą wpływać na funkcjonowanie analizowanego podmiotu. Następnie należy posegregować je w cztery grupy:

- grupa 1: mocne strony (strengths, „S”) - czynniki wewnętrzne, cechy, które stanowią atuty, zalety, przewagę analizowanego podmiotu
- grupa 2: słabe strony (weaknesses, „W”) - czynniki wewnętrzne, cechy, które są słabszą stroną analizowanego podmiotu, bariery, wady
- grupa 3: szanse (opportunities, „O”) - czynniki zewnętrzne, cechy otoczenia, które stwarzają szansę korzystnej zmiany analizowanego podmiotu
- grupa 4: zagrożenia (threats, „T”) - czynniki zewnętrzne, cechy otoczenia, które stwarzają niebezpieczeństwo zmian niekorzystnych dla analizowanego podmiotu

Analiza SWOT bazuje na identyfikacji poszczególnych czynników za pomocą kryterium czasu ich występowania (obecne/ przyszłe) i charakteru oddziaływania danego czynnika (pozytywne/ negatywne). Ze względu na zakres przedmiotowy i cel opracowania dokumentu zdecydowano się przyjąć założenia:

- mocne strony uznaje się wyłącznie te czynniki, które mają charakter wewnętrzny i pozytywny;
- słabe strony uznaje się wyłącznie te czynniki, które mają charakter wewnętrzny i negatywny;
- szanse uznaje się wyłącznie te czynniki, które mają charakter zewnętrzny i pozytywny;
- zagrożenia uznaje się wyłącznie te czynniki, które mają charakter zewnętrzny i negatywny.

Tabela 45 Analiza SWOT

Sfera społeczna	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Bogata oferta turystyczna • Aktywna działalność organizacji pozarządowych • Bliskość Bydgoszczy związana z dostępem do jego zasobów z zakresu kultury, szkolnictwa, rynku pracy • Infrastruktura sportowa – ścieżki rowerowe, stadion, siłownia, szlaki turystyczne • Stosunkowo duża liczba szkół i przedszkoli 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost udziału ludności w wieku poprodukcyjnym • Ujemne saldo migracji • Wysoki poziom bezrobocia • Występowanie patologii społecznych, takich jak: bezradność, ubóstwo, alkoholizm • Izolacja społeczna części mieszkańców • Niewystarczający poziom rozpoznawalności Sępólna Krajeńskiego wśród potencjalnych turystów
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Aktywizacja społeczności lokalnej • Możliwość realizacji większej ilości wydarzeń kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych • Tworzenie nowych, aktywnie działających organizacji pozarządowych • Możliwość partycypacji w wydarzeniach organizowanych na terenie Bydgoszczy 	<ul style="list-style-type: none"> • Bogatsza oferta kulturalna w Bydgoszczy • Postępujące starzenie się społeczeństwa • Coraz niższy wskaźnik przyrostu naturalnego • Bogatsza oferta szkolnictwa podstawowego, gimnazjalnego i średniego w dużych miastach
Sfera gospodarcza	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Gospodarstwa rolne posiadające dużą powierzchnię • Teren atrakcyjny dla potencjalnych przedsiębiorców • Wysoka liczba osób w wieku produkcyjnym 	<ul style="list-style-type: none"> • Niski poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców gminy • Mała liczba podmiotów zatrudniających powyżej 50 osób

<ul style="list-style-type: none"> • Dobra komunikacja z ośrodkami miejskimi znajdującymi się w okolicy • Atrakcyjne zaplecze turystyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyjazd młodych osób w poszukiwaniu pracy w dużym mieście • Spadek liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Wysoki potencjał dla rozwoju podmiotów gospodarczych • Szansa dla powstawania nowych działalności gospodarczych • Pozyskiwanie kapitału zagranicznego • Nawiązywanie współpracy gospodarczej z podmiotami z okolicznych ośrodków miejskich 	<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość nasilania się kryzysu gospodarczego w kraju • Stan bezrobocia w kraju • Wzrastający poziom nierówności w poziomie uzyskiwanych dochodów • Stosowanie nieodpowiedniej polityki socjalnej
Sfera przestrzenna	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Występowanie surowców mineralnych • Bogactwo walorów środowiskowych i przyrodniczych • Krajeński Park Krajobrazowy • Urozmaicona rzeźba terenu 	<ul style="list-style-type: none"> • Zły stan infrastruktury technicznej, w tym mieszkaniowej i transportowej • Bariery architektoniczne • Niskie roczne opady • Niska jakość gleb
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Bliskość Bydgoszczy może pozytywnie wpłynąć na rozpoznawalność marki Sępólna Krajeńskiego jako atrakcyjnej turystycznej • Bogactwo zabytków mogą pozytywnie wpłynąć na rozpoznawalność marki Sępólno Krajeńskie jako atrakcyjnej turystycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • Zatrucie środowiska przez sąsiednie ośrodki miejskie • Zagrożenia wynikające z rozwoju działalności gałęzi przemysłu • Degradacja obszarów Krajeńskiego Parku Krajobrazowego

<ul style="list-style-type: none">• Rozwój branży turystycznej możliwy dzięki bogactwie zasobów przyrodniczych	
--	--

Źródło: Opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych.

17. Załącznik 2

17.1. Analiza badań ankietowych

W celu zebrania danych potrzebnych przy analizie, przeprowadzono wywiady techniką CATI (Computer Assisted Telephone Interview), tj. metodą wspomaganego komputerowo wywiadu telefonicznego.

Respondentów poproszono o ocenę ogólnego stanu społeczno-gospodarczego poszczególnych obszarów gminy. W przypadku wszystkich miejscowości największą część badanych odpowiadała wybierając opcję „nie wiem” lub „przeciętny”. Ani razu nie została wybrana odpowiedź „bardzo dobry” lub „bardzo zły”.

Spośród wszystkich terenów gminy, zdecydowanie najgorzej ocenione zostało Sępólno Krajeńskie – 31,3% ankietowanych uznało stan tego miasta za zły. 9,1% uznało go za dobry, a 59,6% za przeciętny.

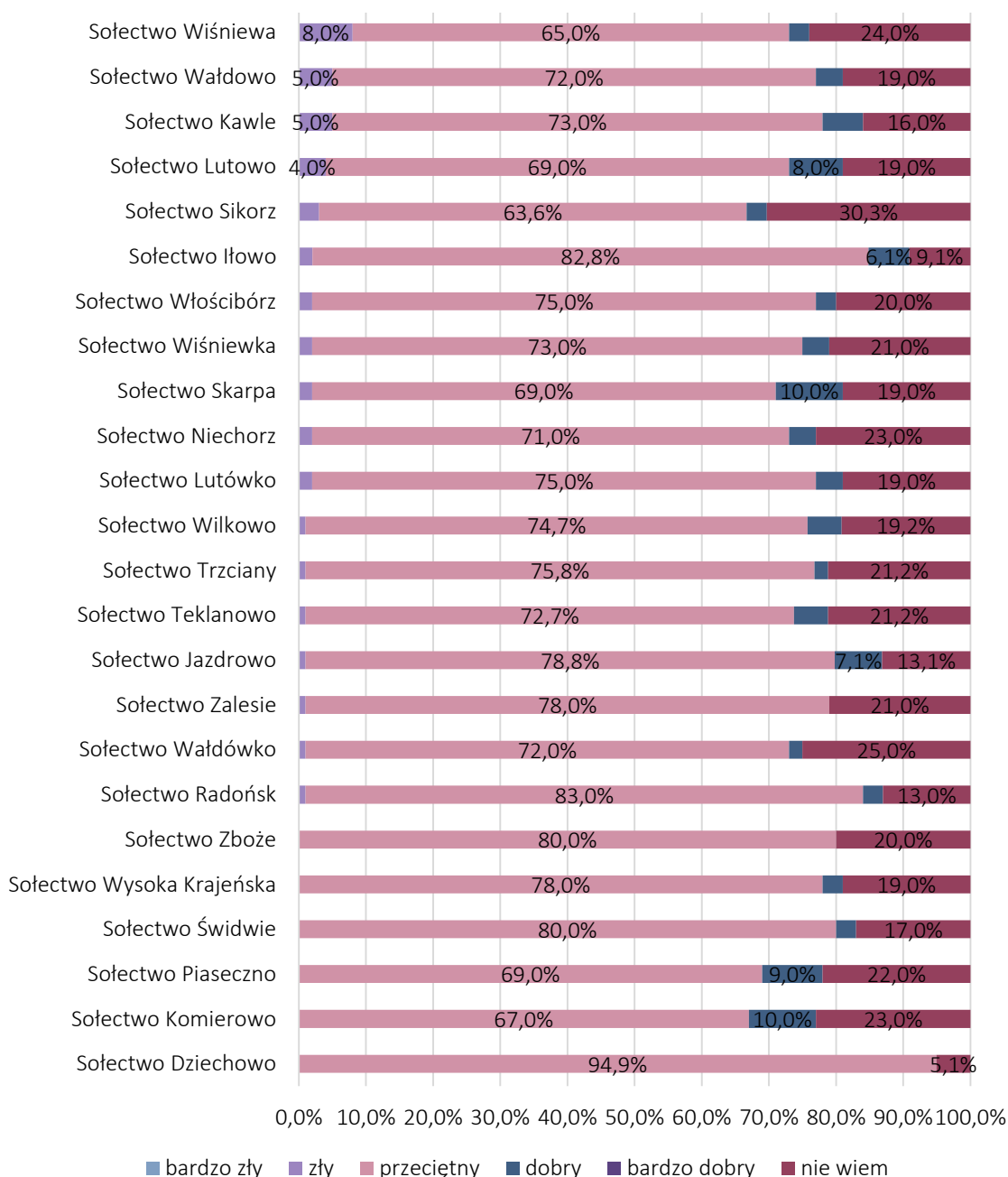
Oprócz tego najwięcej odpowiedzi negatywnych uzyskały sołectwa:

- Lutowo (4,0% wskazań „zły”);
- Kawle (5,0% wskazań „zły”);
- Wałdowo (5,0% wskazań „zły”);
- Wiśniewa (8,0% wskazań „zły”).

Najwięcej odpowiedzi pozytywnych uzyskały natomiast:

- Komierowo (10,0% wskazań „dobry”);
- Skarpa (10,0% wskazań „dobry”);
- Piaseczno (9,0% wskazań „dobry”).

Wykres 20 Ocena stanu społeczno-gospodarczy poszczególnych obszarów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Badanych poproszono o ocenę skali występowania poszczególnych problemów. Również w przypadku tego pytania zdecydowaną większość stanowiły odpowiedzi „nie wiem” lub „przeciętna”.

Za dużą respondenci uznali skalę występowania:

- niskich dochodów mieszkańców, ubóstwa (11,3% wskazań „duża”);

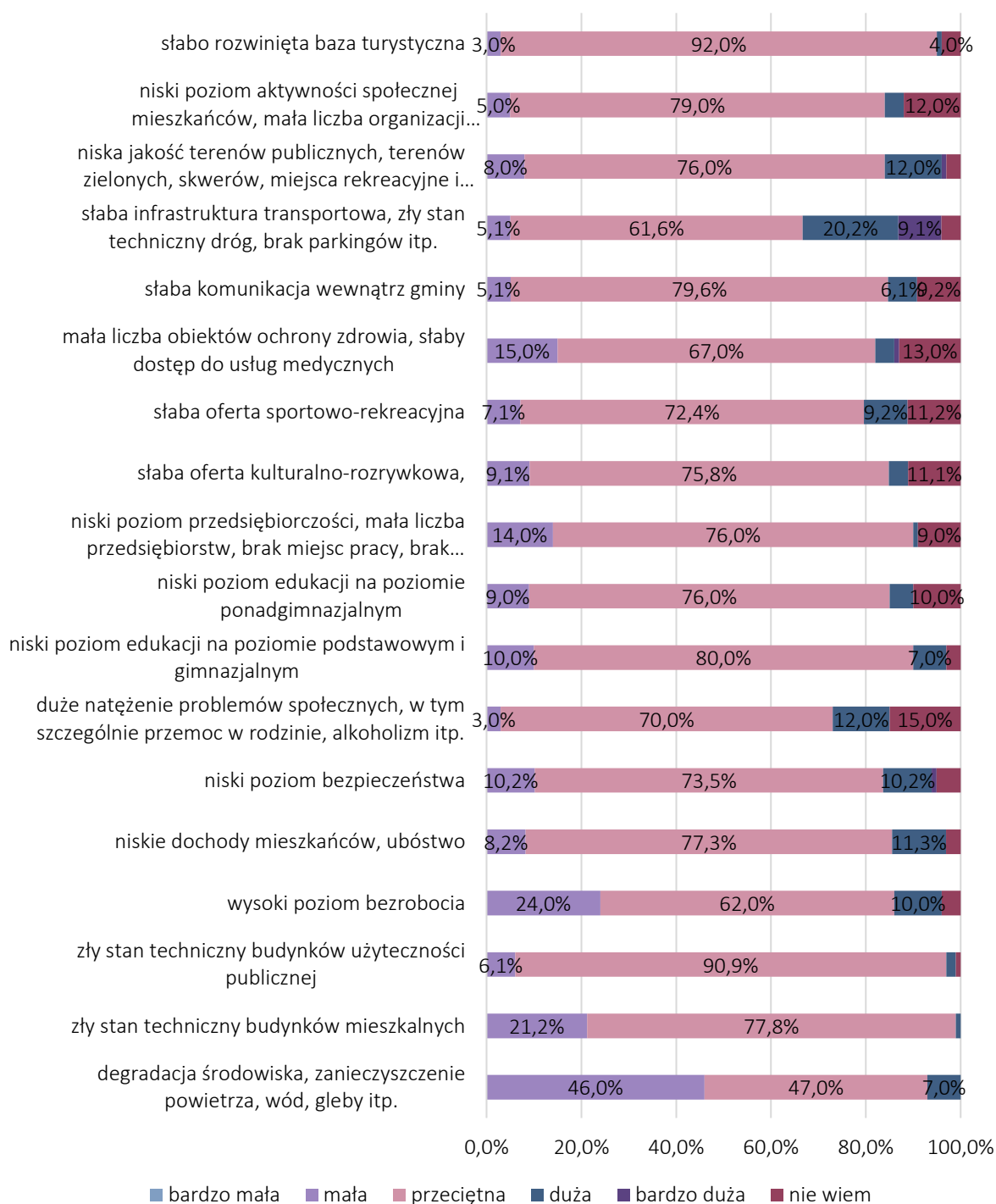
- dużego natężenie problemów społecznych (12,0% wskazań „duża”);
- niskiej jakości terenów publicznych (12,0% wskazań „duża”);
- słabej infrastruktury transportowej (20,2% wskazań „duża”).

Za małą respondenci natomiast uznali skalę występowania:

- degradacji środowiska (46,0% wskazań „mała”);
- złego stanu technicznego budynków mieszkalnych (21,2% wskazań „mała”);
- wysokiego poziomu bezrobocia (24,0% wskazań „mała”);
- małej liczby obiektów ochrony zdrowia (15,0% wskazań „mała”).

Szczegółowe dane przedstawione zostały na poniższym wykresie:

Wykres 21 Ocena skali występowania poszczególnych problemów w miejscowości

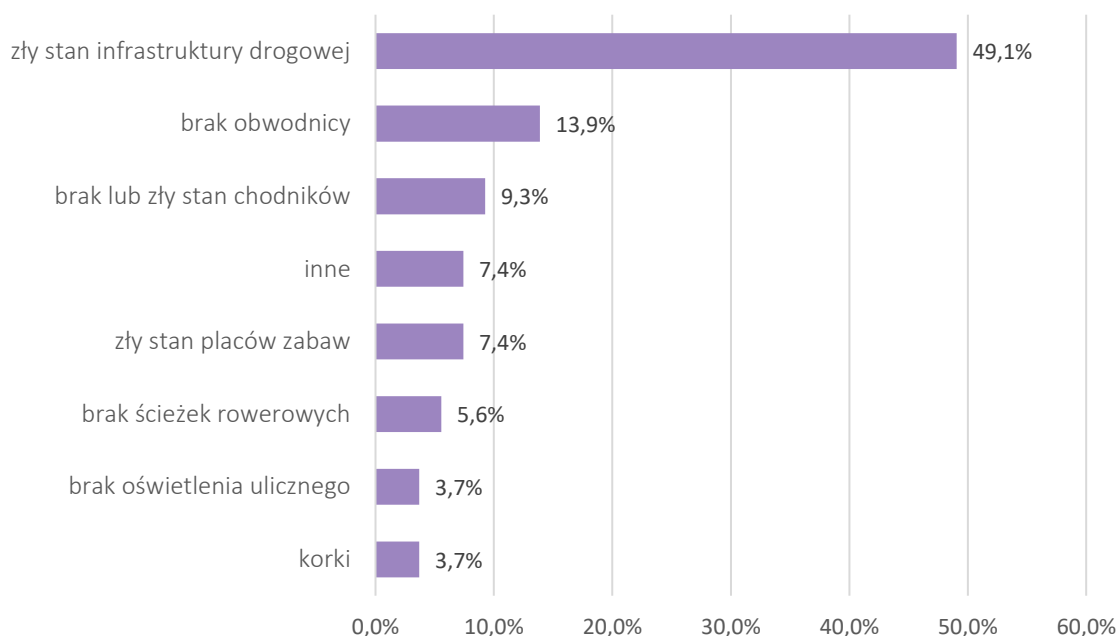
Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Respondentów poproszono także o wskazanie negatywnych zjawisk, jakie występują na terenie ich miejsca zamieszkania. Blisko połowa ankietowanych (49,1%) zasygnalizowała problem występowania złego stanu infrastruktury drogowej (m.in. w Sikorzu, Wiśniewie, Lutowie, Iłowie, Teklanowie oraz Sępólnie Krajeńskim na ulicach Sawickiej, przy Placu Wolności i Osiedlu

Jana Pawła II). 13,9% uważa, że trudności sprawia brak obwodnicy w Sępólnie Krajeńskim, a 9,3% zasygnalizowało brak lub zły stan chodników (m.in. przy ulicach Bema, Wojska Polskiego i Bojowników w Sępólnie Krajeńskim oraz w Trzcianach i Lutowie). 7,4% wskazało na zły stan placów zabaw w gminie, a 5,6% - brak ścieżek rowerowych. Po 3,7% dotyczyło problemów związanych z brakiem oświetlenia ulicznego oraz korkami. 7,4% ankietowanych wskazało inne odpowiedzi, w tym:

- spożywanie alkoholu w miejscach publicznych;
- brak miasteczka rowerowego w Sępólnie Krajeńskim;
- zbyt szybką jazdę samochodów.

Wykres 22 Negatywne zjawiska występujące na terenie miejsca zamieszkania

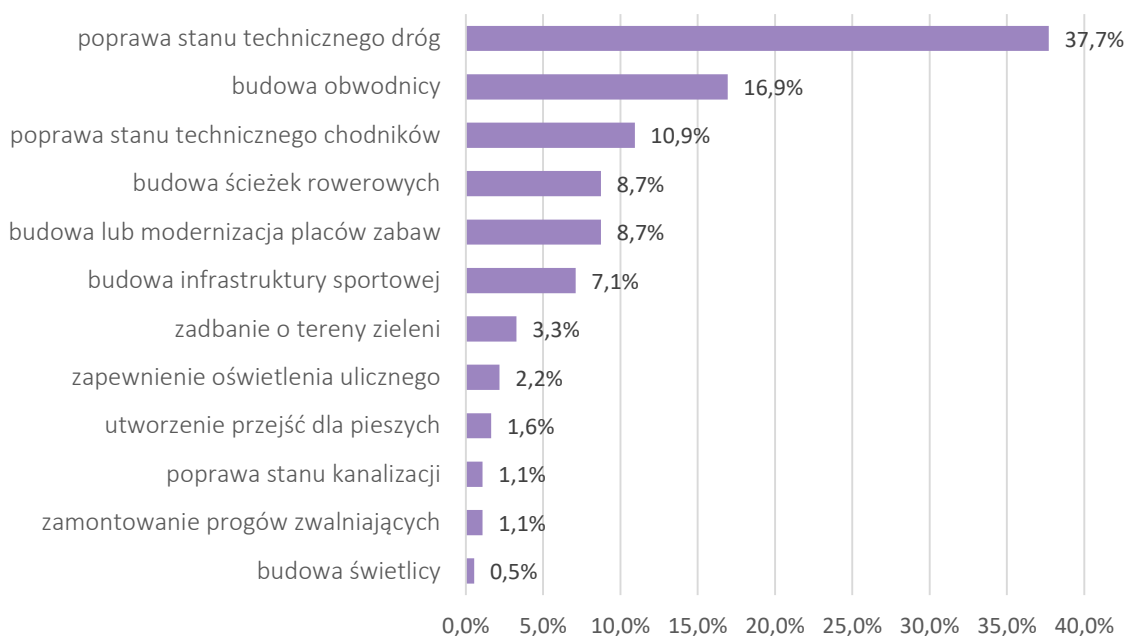

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Ankietowani zaproponowali działania jakie powinny zostać podjęte przez władze gminy w celu eliminacji lub ograniczenia negatywnych zjawisk. 37,7% wskazało na potrzebę poprawienia stanu technicznego dróg, 16,9% zaproponowało budowę obwodnicy, a 10,9% poprawę stanu technicznego chodników. Po 8,7% zasygnalizowało konieczność wybudowania ścieżek rowerowych i wybudowania lub modernizacji placów zabaw. 7,1% zaproponowano budowę infrastruktury sportowej, 3,3% działania mające na celu zadbanie o tereny zieleni, 2,2% zapewnienie oświetlenia ulicznego, a 1,6% utworzenie przejść dla pieszych. Dla 1,1% ważne są

działania mające na celu poprawę stanu kanalizacji. Tyle samo osób za ważne uznało zamontowanie progów zwalniających, a 0,5% - wybudowanie świetlicy.

Wykres 23 Działania, które powinny zostać podjęte przez władze Gminy w celu eliminacji/ograniczenia negatywnych zjawisk na jej terenie

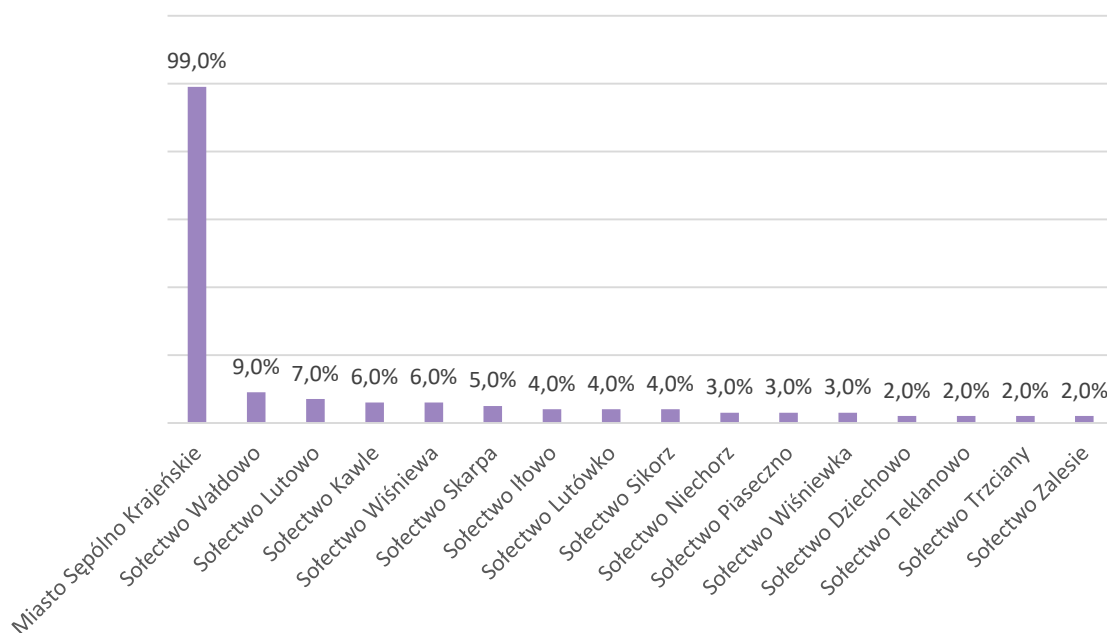

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Respondenci zostali poproszeni o wskazanie obszarów gminy, na jakich najbardziej potrzebne są działania z zakresu wsparcia rozwoju społecznego. Niemal wszyscy (99,0%) wskazali Sępólno Krajeńskie. Pozostałe obszary gminy wskazywane były o wiele rzadziej: 9,0% wybrało Wałdowo, 7,0% Lutowo, po 6,0% Kawle i Wiśniewę, a 5,0% Skarpę. Po 4,0% wskazało na Łłowo, Lutówko i Sikorz, po 3,0% wybrało Niechorz, Piaseczno i Wiśniewkę, a po 2,0% uważa, że działania z zakresu wsparcia rozwoju społecznego są najbardziej potrzebne w:

- Dziechowię;
- Teklanowie;
- Trzcianach;
- Zalesiu.

Wykres 24 Obszary, na których potrzebne są działania z zakresu wsparcia rozwoju społecznego (Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

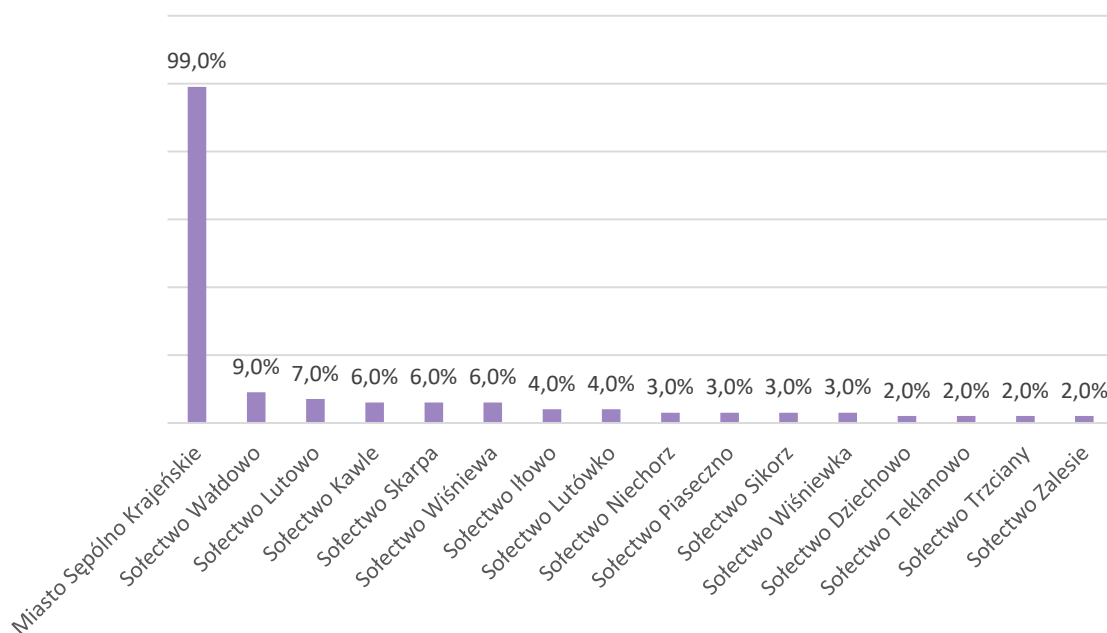
Następnie badani zostali poproszeni o wskazanie obszarów gminy, na jakich najbardziej potrzebne są działania z zakresu wsparcia rozwoju gospodarczego. Podobnie jak w przypadku działań z zakresu wsparcia rozwoju społecznego, aż 99,0% dostrzega taką potrzebę w Sępólnie Krajeńskim. Pozostałe obszary gminy znów wskazywane były o wiele rzadziej: 9,0% wybrało Wałdowo, 7,0% Lutowo, po 6,0% Kawle, Skarpę i Wiśniewę, a po 4,0% Iłowo i Lutówko. Po 3,0% uważa, że działania z zakresu wsparcia rozwoju gospodarczego są najbardziej potrzebne w:

- Niechorzu;
- Piasecznie;
- Sikorzu;
- Wiśniewce.

Po 2,0% wybrało natomiast:

- Dziechowo;
- Teklanowo;
- Trzciany;
- Zalesie.

Wykres 25 Obszary, na których potrzebne są działania z zakresu wsparcia rozwoju gospodarczego (Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

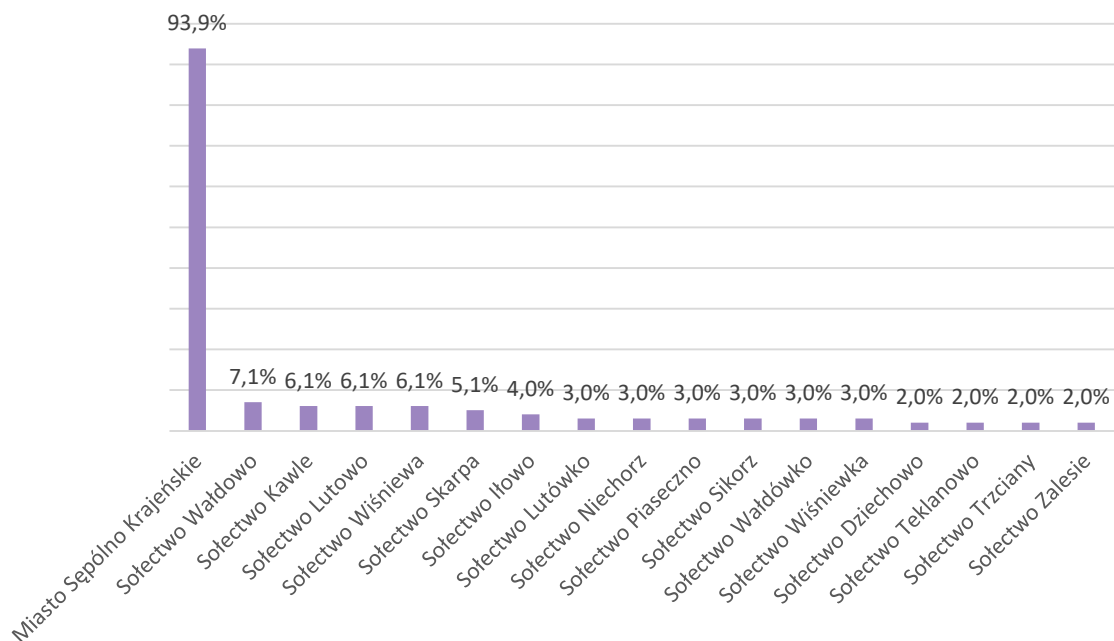
Również w przypadku pytania o obszary na jakich najbardziej potrzebne są działania z zakresu modernizacji lub budowy nowej infrastruktury, zdecydowana większość (93,9%) wskazała teren obejmujący miasto Sępólno Krajeńskie. 7,1% wskazało Wałdowo, po 6,1% Kawle, Lutowo i Wiśniewę, 5,1% Skarpę, a 4,0% Iłowo. Po 3,0% dostrzega potrzebę takich działań w:

- Lutówku;
- Niechorza;
- Piasecznie;
- Sikorzu;
- Wałdówku;
- Wiśniewce.

Po 2,0% wskazało natomiast:

- Dziechowo;
- Teklanowo;
- Trzciany;
- Zalesie.

Wykres 26 Obszary, na których potrzebne są działania z zakresu modernizacji lub budowy nowej infrastruktury (Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%)

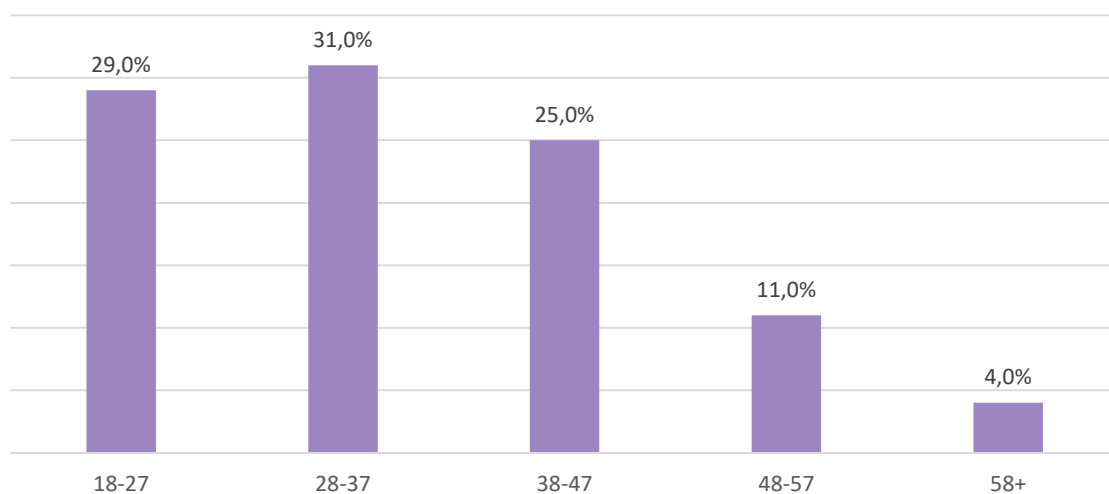
Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Metryczka

Respondenci zostali również poproszeni o podanie swych cech społeczno-demograficznych, tj. płci, wieku i miejsca zamieszkania, w celu określenia ogólnego profilu badanych.

Największą grupę wśród ankietowanych (31,0%) tworzyły osoby mieszcące się w przedziale 28 – 37 lat. Do grupy 18 – 27 lat należy 29,0% respondentów, do grupy 38 – 47 lat – 25,0%, a do przedziału 48 – 57 lat – 11,0%. Najmniejszą grupę (4,0%) tworzyły osoby w wieku 58+.

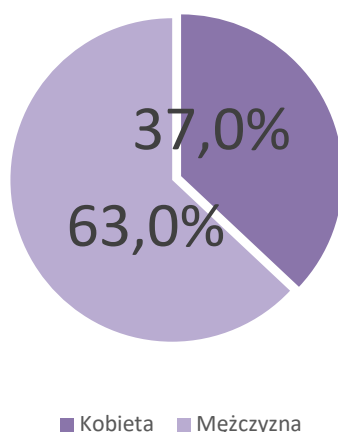
Wykres 27 Wiek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

W badaniu udział wzięło więcej mężczyzn (63,0%). 37,0% stanowiły kobiety.

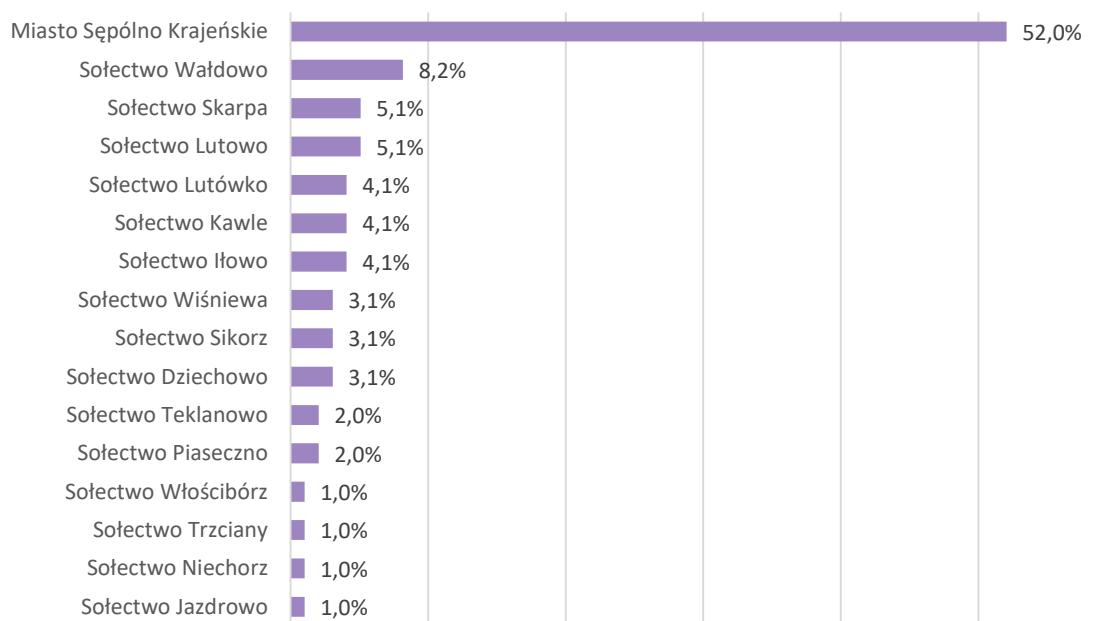
Wykres 28 Płeć

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Niewiele ponad połowa ankietowanych (52,0%) to mieszkańcy Sępólna Krajeńskiego. 8,2% stanowili mieszkańcy Wałdowa, a po 5,1% Skarpy i Lutowa. Po 4,1% stanowili zamieszkujący Lutówko, Kawle i Łowo, a po 3,1% - Wiśniewę, Sikorz i Dziechowo. Szczegółowe dane dotyczące miejsca zamieszkania badanych zaprezentowane zostały na poniższym wykresie:

Wykres 29 Miejsce zamieszkania

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

18. Załącznik 3

18.1. Konsultacje społeczne

Mieszkańcy w trakcie spotkania konsultacyjnego wskazali, że do mocnych stron gminy zaliczyć należy walory przyrodniczo-krajobrazowe. Atrakcyjność terenu, wynikająca przede wszystkim z wysokiego poziomu jeziorności, wpływa korzystanie na wizerunek gminy. Następnie za atut uznano układ tranzytowy, szczególnie bliskie położenie przy drodze krajowej nr 25 i drodze wojewódzkiej 241. W sektorze gospodarczym za mocną stronę uznano rozwinięty sektor rolniczy, a także liczne tereny przemysłowe (w tym park przemysłowy, Inkubator Przedsiębiorczości).

W zakresie potencjału gminy wskazano głównie dwa aspekty: wysoki poziom inwestycyjny regionu oraz walory krajobrazowe. Ponadto, mieszkańcy uznali, że znacznie rozwinięta baza turystyczna jest kolejnym z potencjałów gminy. Zapytani również o możliwości jego wykorzystania wskazali na kontynuację rozwoju zaplecza turystycznego. Mieszkańcy chcieliby, aby gmina przede wszystkim rozwinęła się pod względem rozbudowy bazy turystycznej oraz obiektów sportowo-rekreacyjnych.

Tabela 46 Mocne strony i potencjał gminy

Moja gmina teraz – mocne strony	Potencjał mojej gminy - szanse	Moja gmina za 10 lat – jak wykorzystać potencjał?	
Położenie przy drodze krajowej nr 25 i drodze wojewódzkiej 241	Wolne tereny inwestycyjne, które mogą przyciągnąć zewnętrznego inwestora	Promocja gminy	Karta 1
Lokalizacja jeziora i terenów sportowo-rekreacyjnych		Strefa Gospodarcza – Park przemysłowy	
Tereny przemysłowe		Rozwinięte zaplecze turystyczne i obiekty sportowo-rekreacyjne	
Lokalizacja dk25, w241	Dobra lokalizacja – położenie, dużo terenów inwestycyjnych, jeziora, baza turystyczna, środowisko	Zagospodarowana strefa gospodarcza	Karta 2
Turystyka - gosp. Agroturystyczne Krajna		Obwodnica wzdłuż DK25	
Baza sportowa		Rozwinięta baza sportowo-rekreacyjna	
Park przemysłowy			

Moja gmina teraz – mocne strony	Potencjał mojej gminy - szanse	Moja gmina za 10 lat – jak wykorzystać potencjał?	
Inkubator Przedsiębiorczości			
Kultura (ośrodki)			
Stowarzyszenia, KGW, organizacje pozarządowe			
Położenie (tereny zielone, jeziora)	Przyroda (+turystyka)	Rozwój bazy turystyczno-rekreacyjnej	Karta 3
Stowarzyszenia działające na terenie gminy	Ludzkie (stowarzyszenia)	Rozwój przedsiębiorczości	
Instytucje kultury	Zakłady pracy		
Baza sportowo-rekreacyjna			
Ścieżki rowerowe			
Jezioro		Baza turystyczna	
Wydarzenia kulturalne			
Duża ilość terenów zielonych (również lasów)			
Aktywna społeczność lokalna			
Baza sportowa (KGW) świetlice			
Dobrze rozwinięte rolnictwo	Czyste środowisko	Stworzenie bazy turystycznej (dobrze rozwinięta baza turystyczna)	
Duże zasoby przetow. Rolnych	Występowanie terenów, stref przemysłowych	Rozwój przedsiębiorczości nieuciążliwej	Karta 5
Duża jeziorność obszaru		Rozwój gałęzi przetwórstwa rolniczo-spożywczego	
Dobrze rozwinięta baza sportowa			
Czyste środowisko naturalne. Piękne jeziora i duże zasoby leśne	Pozyskiwanie turystów z innych zatłoczonych ośrodków	Tworzenie bazy turystycznej – ściąganie dużej ilości turystów szukających czystej natury i spokoju.	Karta 6

Moja gmina teraz – mocne strony	Potencjał mojej gminy - szanse	Moja gmina za 10 lat – jak wykorzystać potencjał?	
Kultura	Rozsławienie naszej gminy swą aktywnością kulturalną na większym, sąsiadującym terenie	Utrzymanie obecnego wysokiego poziomu wydarzeń kulturalnych	Karta 7
Kółka rolnicze	Tereny przemysłowe	Turystyka	
Koła gosp. Wiejskich			
Przyroda nieskażona			
Tereny leśne - jeziora			

Źródło: Opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych.

Uczestników poproszono o wskazanie negatywnych zjawisk występujących na terenie gminy. Najczęściej wymienianym problemem było bezrobocie. Mała liczba miejsc pracy przyczynia się również do migracji młodych ludzi z terenów gminy. Do innych negatywnych zjawisk mieszkańcy zaliczyli także wysokie natężenie w ruchu samochodowym oraz zły stan dróg publicznych. W celu ograniczenia lub wyeliminowania problemów uczestnicy wskazali również na rozwój przedsiębiorczości (w tym zagospodarowanie terenów przemysłowych), który przyczyniłby się do stworzenia nowych miejsc pracy. Ponadto, mieszkańcy uznali, że budowa obwodnicy pozwoliłaby na rozwiązanie problemu jakim jest wysokie natężenie w ruchu samochodowym.

Tabela 47 Negatywne zjawiska i metody ich przeciwdziałania

Negatywne zjawiska	Jak im przeciwdziałać?
Brak obwodnicy	Zagospodarowanie terenów przemysłowych
Duże bezrobocie	
Brak dużych zakładów pracy	
Bezrobocie	Rozwój przedsiębiorczości
Tereny „popegeerowskie”	
Bezrobocie	-
Słaba baza turystyczna	-
Wyjeżdżająca młodzież (do większych miast, za granicę)	-
Brak miejsc w przedszkolach	-
Jakość dróg	-
Wysokie bezrobocie	Stworzenie miejsc pracy Obwodnica
Słaba jakość dróg	
Niechęć mieszkańców do działania	

Negatywne zjawiska	Jak im przeciwdziałać?
Starzenie się mieszkańców – odpływ ludzi młodych	
Brak ulg w podatkach, np. osobą odnawiającym kamieniczki	
Ubożenie społeczeństwa	Tworzenie mocnych miejsc pracy i co bardzo ważne dbać o przedsiębiorców, którzy w tej chwili zapewniają miejsca pracy.
Wyptyw (emigracja) młodych ludzi	-
Obwodnica – wzmożony ruch przez miasto	Budowa
Świetlica na terenie gminy	Unowocześnić, gdzie brak (budować)
Drogi na terenach wiejskich wymagają ciągłego remontu	Stara elewacja, pokrycia dachów i remont i odnowa pomnika
	Naprawa i modernizacja dróg gminnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych.

Mieszkańcy zapytani o wskazanie obszaru, który powinien zostać objęty rewitalizacją wskazali głównie trzy obszary:

- ulice w mieście,
- sołectwa,
- ścieżki rowerowe między miejscowościami.

Miasto Sępólno Krajeńskie

Najczęściej uczestnicy spotkania wymieniali Plac Wolności. Ulica ta charakteryzuje się wysokim poziomem degradacji budynków. Mieszkańcy wskazywali przede wszystkim na zły stan infrastruktury technicznej kamienic, a także obszarów wokół nich (brak parkingów, zły stan dróg). Następnie uznali, że ulicę Kościuszki należy włączyć do Lokalnego Programu Rewitalizacji. Opuszczony obiekt po Komendzie Policji obecnie znajduje się w stanie degradacji. W zakresie działań uczestnicy spotkania wskazali na poprawę jego stanu technicznego (remont, doposażenie obiektu), a także terenów wokół obiektu (budowa parkingu, skweru). Mieszkańcy wskazali również na ulice tj. Nowy Rynek, Sienkiewicza, Hallera, Chojnicka, których obecnych stan nawierzchni dróg jest niezadawalający. W tym względzie postulowano położenie nowej nawierzchni lub budowę obwodnicy, odciążającej ruch tranzytowy w mieście. Innymi zgłaszanymi obszarami do rewitalizacji były: ul. Moniuszki, ul. Wojska Polskiego, ul. Odrodzenia, ul. Oś. Leśne oraz tereny wokół Jeziora Sępoleńskiego.

Sołectwa

Wskazanymi do rewitalizacji sołectwami były: Sikorz, Zboże, Lutowa, Piaseczno, Wilkowo, Wiśniewa, Wałdówko i Kawle. Na tych obszarach dostrzega się niski stan infrastruktury społecznej. Uczestnicy wskazali również na niedostateczną liczbę miejsc spotkań i integracji mieszkańców. Brak świetlic wiejskich oraz niedoposażenie budynków na cele schroniska młodzieżowego oraz „zieloną szkołę” to główne problemy wymienione przez uczestników spotkania. W tym zakresie postulowano adaptację poddaszy szkół na cele społeczne oraz modernizację świetlic wiejskich w miejscowościach, w których zaobserwowano zjawiska rozwarstwienia w strukturze społecznej (środowiska popeerowskie).

Ścieżki rowerowe między miejscowościami

Mieszkańcy w trakcie spotkania zgłosili, że na terenie gminy brakuje ścieżek rowerowych łączących miasto Sępólno Krajeńskie z pozostałymi obszarami gminy. Dwie trasy: Sępólno-Chmielniki-Grochowiec-Świdwie oraz Sępólno-Wiśniewa-Kawle wskazywane było jako te, który nie spełniają oczekiwań mieszkańców. Natężenie ruchu na Drodze Wojewódzkiej lub brak ciągłości budowy infrastruktury wymieniane były jako główne problemy. W tym zakresie mieszkańcy chcieliby uzupełnienia lub budowy ścieżek pieszo-rowerowych.

Poniżej przedstawiona tabela przedstawia wszystkie odpowiedzi uczestników.

Tabela 48 Proponowane działania w zakresie rewitalizacji

Wskazanie obszaru, której dotyczy proponowane działanie	Przyczyny wskazania obszaru	Proponowane działania w zakresie rewitalizacji
Ominięcie miasta z prawej strony	-	-
Budowa ścieżki rowerowo-piesza Sępólno Chmielniki Grochowiec-Świdwie	Droga Wojewódzka duże natężenie ruchu, połączenie innych miejscowości z świetlicą w Świdwie	Budowa ścieżki
Plac Wolności	Degradacja budynków i ulic	Odnowienie poprawa estetyki z uruchomieniem parkingów wspomagających działalność gosp. w mieście
Trasy wylotowe	Bezpieczeństwo rowerzystów	-
Budowa ścieżek rowerowych	-	-

Wskazanie obszaru, której dotyczy proponowane działanie	Przyczyny wskazania obszaru	Proponowane działania w zakresie rewitalizacji
Ul. Kościuszki 3 i 3a Sępólno Krajeńskie	Opuszczony i nieużytkowy obiekt po Komendzie Policji	Remont i doposażenie obiektu; rewitalizacja terenu wokół budynków, parkingi i skwerki
Ul. Wojska Polskiego 20 Budynek PPP Sępólno Krajeńskie	Obiekt pod ochronę konserwatorską, w złym stanie technicznym pełniący funkcje publiczne	Nadanie nowych funkcji obiektowi; Odnowa elewacji zewnętrznej budynku
Trasa Sępólno – Wiśniewa – Kawle ścieżka rowerowa brak	Duża liczba osób korzystających z istniejącej ścieżki pieszo-rowerowej, brak ciągłości budowy infrastruktury	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej celem uzupełnienia istniejącej infrastruktury
Obszar przyjeziorny niezagospodarowany	Teren piękny ale nie przyjazny dla turystów	Rozbudowa infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej i stworzenie bazy hotelowej i ośrodków wypoczynkowych
Ul. Moniuszki Sępólno Krajeńskie, Os. Jana Pawła II	Piękny teren rekreacyjny na osiedlu Jana Pawła II, mało miejsc wypoczynku ławeczek, placu zabaw, zadrzewieni, duży zbiornik wodny, ale zaniedbany	Rekultywacja zbiornika wodnego; budowa infrastruktury; nowe zasadzenia; lokalizacja np. zewnętrznej siłowni, zadania np. na potrzeby festynów, itp. Oświetlenie, itp. Budowa ciągów komunikacyjnych dróg i chodników.
Plac Wolności Sępólno	Zaniedbane elewacje kamienic przy DK25; likwidacja pomnika na rynku	Odnowa elewacji kamienic
Ul. Nowy Rynek (Sępólno)	Fatalny stan nawierzchni	Nowa nawierzchnia
Jezioro Sępoleńskie i teren wokół niego	Słaba infrastruktura wokół jeziora (baza noclegowa, sanitariaty)	Budowa domków letniskowych, budowa sanitariatów w okolicach plaży, budowa przebieralni
Sikorz	Brak kanalizacji mimo odległości od miasta, brak gazyfikacji mimo przepompowni	Budowa kanalizacji, gazyfikacja
Ul. Sienkiewicza, Hallera, Chojnicka (Sępólno)	Bardzo duży ruch ciężkich samochodów	Budowa obwodnica

Wskazanie obszaru, której dotyczy proponowane działanie	Przyczyny wskazania obszaru	Proponowane działania w zakresie rewitalizacji
Teren całej gminy Sępólno Kraj.	Mała liczba ścieżek rowerowych z prawdziwego zdarzenia	Budowa ścieżek rowerowych
Zboże	Brak świetlicy wiejskiej	Przebudowa szkoły podstawowej na świetlicę wiejską
Rynek, Plac Wolności	Zdegradowany obszar, duże bezrobocie	Rewitalizacja rynku wraz z kamienicami i bocznymi uliczkami
Lutowa	Istnienie Zespołu Szkół skupiającej dzieci i młodzież z okolicznych sołectw	Adaptacja poddasza starej szkoły na schronisko młodzieżowe
Piaseczno	Brak integracji społeczności popegeerowskiej z pozostałą społecznością wsi	Remont świetlicy wiejskiej położonej na skaju wsi w niedalekiej odległości osiedla popegeerowskiego
Wilkowo	Środowisko oddalone znacznie od miasta	Adaptacja poddasza świetlicy na „zieloną szkołę” w celu integracji społeczności lokalnej oraz pozostałej społeczności regionu
Wiśniewa	Młode środowisko lokalne posiadające inicjatywy	Remont świetlicy pozyskanej z byłego sklepu w celu umożliwienia działalności p. koła gospodyń wiejskich i innych mieszkańców
Wałdówko	Środowisko popeeerskie	Ciąg dalszy modernizacji świetlicy wiejskiej w celu integracji społeczności lokalnej
Kawle	Środowisko popegeerowskie	Modernizacja świetlicy wiejskiej w celu integracji mieszkańców
Sępólno – Wiśniewka - Lutowo	Transport	Ścieżki rowerowe
Sępólno – Piaseczno – Dziechowo – Lutówka	-	-
Sępólno – Sikorz – Trzciany – Skarpa - Zalesie	-	-
Sępólno Niechorz	-	-
Sępólno - Zboże	-	-

Wskazanie obszaru, której dotyczy proponowane działanie	Przyczyny wskazania obszaru	Proponowane działania w zakresie rewitalizacji
Rewitalizacja terenów miejskich – od ul. Baczyńskiego w kierunku miasta – Plac Wolności i ul. Hallera do ul. Wojska Polskiego	-	Przebudowa infrastruktury technicznej; remont termomodernizacji budynków; Plac Wolności – przebudowa rzeki Sępolonki, parkingi
Ul. Odrodzenia	-	-
Osiedle Leśne	-	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych.

19. Załącznik 4

19.1. Wywiady TDI

1. Które obszary gminy (sołectwa) Pani zdaniem cechują się szczególną koncentracją występowania zjawisk kryzysowych (społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, środowiskowe, techniczne)? Z czego wynika ta sytuacja?

Najczęściej wskazywanym obszarem (trzech respondentów), które cechuje się koncentracją występowania zjawisk kryzysowych, było miasto Sępólno Krajeńskie. Głównym powodem jego wyznaczenia była strefa gospodarcza, czyli pozbawienie konkurencyjności lokalnych przedsiębiorców ze względu na budowę marketów wielogabarytowych.

Warta wyróżnienia jest wypowiedź jednego z ankietowanych. Zwrócił uwagę na infrastrukturę komunikacyjną miasta Sępólna Krajeńskiego, w którego centrum następuje duże natężenie ruchu samochodów – brak obwodnicy, jak i scentralizowanie w nim parkingów. Znacznie utrudnia to funkcjonowanie w przestrzeni miejskiej. Ponadto, w centrum miasta brakuje miejsc sprzyjających integracji mieszkańców.

Dwóch badanych, jako obszary koncentracji zjawisk kryzysowych, wyróżniło najbardziej oddalone od miasta sołectwa. Głównym powodem ich wskazania jest występujący problem z dojazdem (brak połączeń autobusowych), jak i zalewania ich terenów przez wody rzek Sępolenka i Kamionka.

2. Jakie czynniki panujące w gminie wywierają negatywny wpływ zarówno na zdrowie fizyczne, jak i psychiczne lokalnej społeczności? Jak można zaradzić tym czynnikom?

Każdy z respondentów wskazał na inne aspekty, które wywierają negatywny wpływ, zarówno na zdrowie fizyczne, jak i psychiczne lokalnej społeczności. Według ankietowanych na pogorszenie jakości życia mieszkańców wywiera następujący czynnik:

- **społeczny** – wykroczenia (np. przestępstwa, niszczenie mienia publicznego) - spadek bezpieczeństwa, zwiększenie poczucia dyskomfortu psychicznego i dezintegracji społeczności lokalnej (*brak zaradzenia*);
- **ekonomiczny** – brak miejsc pracy (*zaradzenie: pozyskanie inwestora zewnętrznego*);

- **przestrzenno-funkcjonalny** – brak obwodnicy - natężenie ruchu samochodów osobowych i TIR-ów powodujących wzrost hałasu i niebezpieczeństwa (*zarządzenie: budowa obwodnicy miasta*);
- **geograficzny** – położenie gminy na terenie nizinnym - duża liczba naturalnej zachorowalności na różnego rodzaju schorzenia reumatyczne (*brak zarządzenia*).

3. Jakie czynniki są Pani zdaniem największym źródłem problemu wykluczenia społecznego w gminie? Czy Pani zdaniem poziom funkcjonowania systemu opieki społecznej jest wystarczający? Jakie działania powinno się podjąć celem przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu?

Najczęstszym powtarzającym się w wypowiedziach respondentów źródłem powodującym wykluczenie społeczne jest czynnik ekonomiczny. Związane jest to z brakiem miejsc pracy w gminie lub z niskimi zarobkami. Sytuacja ta prowadzi do nasilenia się zjawiska bezrobocia wśród mieszkańców.

Jeden z ankietowanych wskazał, że na natężenie problemu jakim jest bezrobocie, sprzyja także położenie miasta, które jest zbyt oddalone od dużych aglomeracji, aby codziennie dojeżdżać do pracy.

Wszyscy respondenci uznali, że wykluczenie społeczne spowodowane jest występującą w rodzinach patologią. Zjawisko patologii ma miejsce, m.in. ze względu na: bezrobocie, alkoholizm, niski poziom wykształcenia, brak zaangażowania się w życie społeczne gminy, „dziedziczenie” braku chęci do aktywnego działania i zdobywania lepszego wykształcenia.

80% badanych wypowiedziało się na temat poziomu funkcjonowania systemu opieki społecznej. Stwierdzili oni, że jest on wystarczający. Połowa z tych respondentów uznała, że to właśnie działalność ośrodka pomocy społecznej ma na celu przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu. Z kolei jedna osoba, za przykład zwalczania tego zjawiska, podała przekwalifikowanie zawodowe, co ułatwiłoby znalezienie pracy osobom bezrobotnym.

4. Czy baza oferty kulturowej i sportowo – rekreacyjnej w gminie jest wystarczająca, a jeśli nie, to jakie elementy należałoby do niej dodać?

Wszyscy opiniodawcy uznali, że baza oferty kulturowej i sportowo-rekreacyjnej w gminie jest na tyle wystarczająca, aby móc uprawiać różnego rodzaju aktywności. Dwóch z nich dodało, że jedynie co brakuje w niniejszej infrastrukturze, to basen i kręgielnia.

5. Jakie są Pani zdaniem największe niedogodności na terenie gminy? Gdzie występują? Czy infrastruktura gminy jest dostosowana do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych?

Zdaniem wszystkich pytanym osób największą niedogodnością na terenie gminy jest nieodpowiednia infrastruktura drogowa. Wymagana jest przede wszystkim budowa obwodnicy miasta. Ma to na celu odciążenia ruchu komunikacyjnego drogi krajowej przebiegającej przez jego centrum, a także wykluczenia występujących przy tym wszelkich uciążliwości (korki drogowy, hałas, niebezpieczeństwo). Ponadto, potrzeba jest modernizacja dróg i chodników.

Respondenci uważają, że gmina posiada odpowiednią infrastrukturę dla osób starszych i niepełnosprawnych (szczególnie przy i w budynkach urzędowych i nowoczesnych obiektach). Co więcej, zapewniają o stałym jej dostosowywaniu do potrzeb tych osób w trakcie prowadzonych nowych inwestycji (montowanie wind, budowa podjazdów, likwidowanie barier starej infrastruktury).

6. Proszę wskazać kierunek rozwoju, który powinny zostać podjęte w celu zapewnienia poprawy jakości życia w gminie.

Respondenci za najważniejszy kierunek rozwoju gminy uznali poprawę infrastruktury drogowej. W drugiej kolejności należy przygotować tereny inwestycyjne atrakcyjne dla zewnętrznych inwestorów. Nowi przedsiębiorcy będą bodźcem ożywiającym aspekt społeczno-gospodarczy Sępólna Krajeńskiego.

20. Załącznik 5

20.1. Wzór ankiety

Szanowni Państwo,

trwają prace nad Lokalnym Programem Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023.

Istotnym dla podjęcia właściwych działań jest poznanie rzeczywistych potrzeb i oczekiwań mieszkańców.

Zwracamy się zatem do Państwa z prośbą o wypełnienie krótkiej i anonimowej ankiety, która pozwoli nam

poznać Państwa opinie na temat możliwości rozwoju Gminy, problemów lokalnych oraz obszarów

wymagających wsparcia.

KWESTIONARIUSZ ANKIETY

1. Proszę ocenić ogólny stan społeczno-gospodarczy poszczególnych obszarów. Odpowiedź proszę zaznaczyć znakiem „X” w odpowiedniej kolumnie:		bardzo zły	zły	przeciętny	dobry	bardzo dobry	nie wiem
Miasto Sępólno Krajeńskie							
Sołectwo Dziechowo							
Sołectwo Iłowo							
Sołectwo Jazdowo							
Sołectwo Kawle							
Sołectwo Komierowo							
Sołectwo Lutowo							
Sołectwo Lutówko							
Sołectwo Niechorz							
Sołectwo Piaseczno							
Sołectwo Radońsk							
Sołectwo Sikorz							
Sołectwo Skarpa							
Sołectwo Świdwie							
Sołectwo Teklanowo							
Sołectwo Trzciany							
Sołectwo Wałdowo							
Sołectwo Wałdówko							
Sołectwo Wilkowo							
Sołectwo Wiśniewa							
Sołectwo Wiśniewka							
Sołectwo Włóścibórz							
Sołectwo Wysoka Krajeńska							
Sołectwo Zalesie							
Sołectwo Zboże							

2. Proszę ocenić skalę występowania poszczególnych problemów w Pana(i) sołectwie. Odpowiedź proszę zaznaczyć znakiem „X” w odpowiedniej kolumnie::

	bardzo mała	mała	przeciętna	duża	bardzo duża	nie wiem
1. degradacja środowiska, zanieczyszczenie powietrza, wód, gleby itp.						
2. zły stan techniczny budynków mieszkalnych						
3. zły stan techniczny budynków użyteczności publicznej						
4. wysoki poziom bezrobocia						
5. niskie dochody mieszkańców, ubóstwo						
6. niski poziom bezpieczeństwa						
7. duże natężenie problemów społecznych, w tym szczególnie przemoc w rodzinie, alkoholizm itp.						
8. niski poziom edukacji na poziomie podstawowym i gimnazjalnym						
9. niski poziom edukacji na poziomie ponadgimnazjalnym						
10. niski poziom przedsiębiorczości, mała liczba przedsiębiorstw, brak miejsc pracy, brak wsparcia dla przedsiębiorców						
11. słaba oferta kulturalno-rozrywkowa,						
12. słaba oferta sportowo-rekreacyjna						
13. mała liczba obiektów ochrony zdrowia, słaby dostęp do usług medycznych						
14. słaba komunikacja wewnątrz gminy						
15. słaba infrastruktura transportowa, zły stan techniczny dróg, brak parkingów itp.						
16. niska jakość terenów publicznych, terenów zielonych, skwerów, miejsca rekreacyjne i wypoczynkowe						
17. niski poziom aktywności społecznej mieszkańców, mała liczba organizacji pozarządowych, stowarzyszeń klubów sportowych itp.						
18. słabo rozwinięta baza turystyczna						

3. Jakie negatywne zjawiska występują na terenie Pani/Pana miejsca zamieszkania? Proszę podać negatywne zjawisko oraz lokalizację jego występowania.

4. Jakie działania powinny zostać podjęte przez władze Gminy w celu eliminacji/ ograniczenia negatywnych zjawisk na terenie Pani/Pana miejsca zamieszkania? Proszę podać swoją propozycję działania oraz miejsce jego realizacji (przykład: „budowa domu sąsiedzkiego w miejscowości ... przy ulicy....”, „zagospodarowanie opuszczonego obiektu w miejscowości ... przy ulicy...”)

5. Na jakich obszarach gminy działania z zakresu wsparcia rozwoju **społecznego** (np. **ograniczenie ubóstwa, wsparcie ubogich rodzin, walka z patologiami społecznymi**) są najbardziej potrzebne? Można wskazać maksymalnie trzy propozycje:

- a) Miasto Sępólno
Krajeńskie
- b) Sołectwo
Dziechowo
- c) Sołectwo Iłowo
- d) Sołectwo
Jazdrowo
- e) Sołectwo Kawle
- f) Sołectwo
Komierowo
- g) Sołectwo
Lutowo
- h) Sołectwo
Lutówko
- i) Sołectwo
Niechorz

- j) Sołectwo
Piaseczno
- k) Sołectwo
Radońsk
- l) Sołectwo Sikorz
- m) Sołectwo Skarpa
- n) Sołectwo
Świdwie
- o) Sołectwo
Teklanowo
- p) Sołectwo
Trzciany
- q) Sołectwo
Wałdowo
- r) Sołectwo
Wałdówko
- s) Sołectwo
Wilkowo
- t) Sołectwo
Wiśniewa
- u) Sołectwo
Wiśniewka
- v) Sołectwo
Włóścibórz
- w) Sołectwo
Wysoka
Krajeńska
- x) Sołectwo Zalesie
- y) Sołectwo Zboże

6. Na jakich obszarach gminy działania z zakresu wsparcia rozwoju **gospodarczego** (np. wzrostu produkcji, zmniejszenie bezrobocia, zwiększenie liczby przedsiębiorstw) są najbardziej potrzebne? Można wskazać maksymalnie trzy propozycje:

- a) Miasto Sępólno
Krajeńskie
- b) Sołectwo
Dziechowo
- c) Sołectwo Iłowo
- d) Sołectwo
Jazdowo
- e) Sołectwo Kawle
- f) Sołectwo
Komierowo
- g) Sołectwo
Lutowo
- h) Sołectwo
Lutówko
- i) Sołectwo
Niechorz
- j) Sołectwo
Piaseczno
- k) Sołectwo
Radońsk
- l) Sołectwo Sikorz
- m) Sołectwo Skarpa
- n) Sołectwo
Świdwie
- o) Sołectwo
Teklanowo
- p) Sołectwo
Trzciany
- q) Sołectwo
Wałdowo
- r) Sołectwo
Wałdówko
- s) Sołectwo
Wilkowo
- t) Sołectwo
Wiśniewa
- u) Sołectwo
Wiśniewka
- v) Sołectwo
Włóścibórz
- w) Sołectwo
Wysoka
Krajeńska

- x) Sołectwo Zalesie
- y) Sołectwo Zboże

7. Na jakich obszarach gminy działania z zakresu **modernizacji lub budowy nowej infrastruktury** (np. infrastruktury drogowej, tj. chodniki, ulice, parkingi; mieszkaniowej, tj. **odnowienie elewacji budynków, dostosowanie budynków do potrzeb osób niepełnosprawnych**) są najbardziej potrzebne? Można wskazać maksymalnie trzy obszary:
- a) Miasto Sępólno
Krajeńskie
 - b) Sołectwo
Dziechowo
 - c) Sołectwo Iłowo
 - d) Sołectwo
Jazdrowo
 - e) Sołectwo Kawle
 - f) Sołectwo
Komierowo
 - g) Sołectwo
Lutowo
 - h) Sołectwo
Lutówko
 - i) Sołectwo
Niechorz
 - j) Sołectwo
Piaseczno
 - k) Sołectwo
Radońsk
 - l) Sołectwo Sikorz
 - m) Sołectwo Skarpa

- n) Sołectwo
 Świdwie
- o) Sołectwo
 Teklanowo
- p) Sołectwo
 Trzciany
- q) Sołectwo
 Wałdowo
- r) Sołectwo
 Wałdówko
- s) Sołectwo
 Wilkowo
- t) Sołectwo
 Wiśniewa
- u) Sołectwo
 Wiśniewka
- v) Sołectwo
 Włóścibórz
- w) Sołectwo
 Wysoka
 Krajeńska
- x) Sołectwo Zalesie
- y) Sołectwo Zboże

8. Wiek

9. Płeć

- a) Kobieta
- b) Mężczyzna

10. Miejsce zamieszkania

- a) Miasto Sępólno
 Krajeńskie
- b) Sołectwo
 Dziechowo
- c) Sołectwo Iłowo
- d) Sołectwo
 Jazdrowo
- e) Sołectwo Kawle
- f) Sołectwo
 Komierowo
- g) Sołectwo
 Lutowo
- h) Sołectwo
 Lutówko
- i) Sołectwo
 Niechorz

- j) Sołectwo
Piaseczno
- k) Sołectwo
Radońsk
- l) Sołectwo Sikorz
- m) Sołectwo Skarpa
- n) Sołectwo
Świdwie
- o) Sołectwo
Teklanowo
- p) Sołectwo
Trzciany
- q) Sołectwo
Wałdowo
- r) Sołectwo
Wałdówko
- s) Sołectwo
Wilkowo
- t) Sołectwo
Wiśniewa
- u) Sołectwo
Wiśniewka
- v) Sołectwo
Włóścibórz
- w) Sołectwo
Wysoka
Krajeńska
- x) Sołectwo Zalesie
- y) Sołectwo Zboże

Dziękujemy za wypełnienie ankiety

20.2. Wzór plakatu/ ulotek

Lokalny Program Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023

Szanowni Państwo,

Kończą się prace związane z opracowaniem Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023.

Dokument przedstawia opis obszaru zdegradowanego i szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji, stworzoną na podstawie analizy zjawisk kryzysowych. Diagnoza zawarta w programie obejmuje analizę sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

W Dokumencie zaprezentowana została wizja stanu obszaru rewitalizacji oraz związane z nią cele, kierunki działań oraz planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne, które powinny stanowić realną szansę naprawy sytuacji kryzysowej.

Lokalny Program Rewitalizacji zawiera również opis mechanizmów komplementarności, partycypacji społecznej oraz systemu zarządzania i monitoringu programu rewitalizacji.

Działaniem kończącym prace nad tworzeniem dokumentu jest spotkanie informacyjne, które odbędzie się we wtorek 15 listopada 2016 r. godz. 17:00 w Centrum Aktywności Społecznej przy ul. Jeziornej 6 w Sępólnie Krajeńskim. Zapraszamy wszystkich zainteresowanych Lokalnym Programem Rewitalizacji do udziału w spotkaniu.

20.3. Scenariusz telefonicznego wywiadu pogłębionego TDI

1. Które obszary gminy (sołectwa) Pana/Pani zdaniem cechują się szczególną koncentracją występowania zjawisk kryzysowych (społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, środowiskowe, techniczne)? Z czego wynika ta sytuacja?
2. Jakie czynniki panujące w gminie wywierają negatywny wpływ zarówno na zdrowie fizyczne, jak i psychiczne lokalnej społeczności? Jak można zaradzić tym czynnikom?
3. Jakie czynniki są Pana (i) zdaniem największym źródłem problemu wykluczenia społecznego w gminie? Czy Pana/Pani zdaniem poziom funkcjonowania systemu opieki społecznej jest wystarczający? Jakie działania powinno się podjąć celem przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu?
4. Czy baza oferty kulturowej i sportowo – rekreacyjnej w gminie jest wystarczająca, a jeśli nie, to jakie elementy należałoby do niej dodać?
5. Jakie są Pana(l) zdaniem największe niedogodności na terenie gminy? Gdzie występują? Czy infrastruktura gminy jest dostosowana do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych?
6. Proszę wskazać kierunek rozwoju, który powinny zostać podjęte w celu zapewnienia poprawy jakości życia w gminie.

20.4. Wzór plakatu na konkurs plastyczny

Lokalny Program Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023

Jesteś uczniem szkoły podstawowej z terenu gminy Sępólno Krajeńskie?
Jeśli tak, zapraszamy do udziału
w Konkursie plastycznym

Pod tytułem:

„GMINA SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE PO REWITALIZACJI”

Celem konkursu jest wzmocnienie lokalnej tożsamości oraz kształtowanie od najmłodszych lat
aktywnego społeczeństwa.

Termin składania prac do 17 października 2016 roku, prace należy złożyć do Urzędu Miejskiego
przy ul. Kościuszki 11 w Sępólnie Krajeńskim. Najciekawsze prace zostaną nagrodzone!

Wszystkich zainteresowanych zapraszamy do wzięcia udziału w konkursie.

21. Załącznik 6 Mapa ewidencyjna